چھاپ غلام محمد نور محمد

بعون صانع ملکین و مکان و بفضل خلاق زمین و زمان

نسخہ حکایات شاہانِ عظیم الشان و مقالات عبرت انگیزی بنی نوع انسان

موسوم بہ

شاہنامہ

بزبان کشمیری - حصۂ اوّل

من تصنیف

فردوسی کشمیری شاعر نامی گرامی عبد الوہاب پرے ساکن ہاجن کشمیر

مصنّف دیوان وہاب وغیرہ

حسب فرمائش

غلام محمد نور محمد تاجران کتب مہاراج گنج بازار

(شاخ)

مائسمہ بازار امیرا کدل سرینگر کشمیر

در مطبع

شاہنامہ بزبان کشمیری

بسم اللہ الرحمن الرحیم

حصۂ اول

خدایا ژٕ چھُکھ پادشاہ جہان
ژٕ چھُکھ پاک از شکوٕ چون و چند
قدیمی بلا ابتدا از ازل
نہٕ سال کوٕ و زمین دٕ نہ ذات
خدائی خداوند بالا و شیب
بفرعون دوزخ سین لٕ و ذلیل
تگیہی تٕمی کڈن لعل از خارہ سنگ
دلون ژٕ گس نگ تہ بوی و مشک
کرُت پیدٕ ژی مانہ منزہ یہ شیر
تگیا کینہ خیمہ کرن بے طناب
بحیرت زبان بستہ خاموش ہم
گران گشتہ از معصیت ز بامن
بو گومت سیہ رُوی بوی عبد
بامید رحمت ژٕ کن باز آس
چھُو یا پُو برت خطا اعمال من
ژٕ چھُکھ بیکسن یار و فریادرسان
بیکسوی چھُوم دشمنن ہند ہجوم
چھُوم از بلیات دِ بنای دون
بو شرمندٕ گومت ژٕ کن باز آس
کشادہ در توبہ چھُوم اندٕ وند
خدایا مٕ ژن توبہ تھاوم قبول

معیّن تہٕ چھُوی آشکار و نہان
مبرّا ژٕ از جوہر جسم پاک
کریمی بلا انتہا لم یزل
بہر رنگ دِ ن جلوہ چالونی ظہور
بہر ذرٕ آگاہ بہر اغیب
بیکدم سماوات و کوہ و زمین
تگوی ژٕ یی پاہس کرن شیشہ رنگ
کرُت ژی گس میوہ میوس مزہ
بنو دو عن قسمکہ نعمت بنیر
چھیہ عاقل تہ دانا گمت گنگ و لال
بصد ہوش از خود فراموش ہم
مہ کنہہ کر نہ اندر جہان بندگی
مہ چھُم پس بہر کار رجائی امّید
یہ کیاہ زیادہ کمہ اندران بارگاہ
بہر گونہ روشن ژٕ چھُوے حال من
مہ کانہہ نزاہ چھُونہ در جہان ژٕی سوا
دگر سوی بد دشمناہ نفس شوم
بنبہ عاقبت اپچی صلحی زان دِ م
بامیّد جانس ہرس بٹ بو آس
کرُوم توبہ از کار و کردار خویش

نعتِ سیّد الانام

ژٕ اسو نہ آسک گنوی اندٕ وند
منزّہ ز آلائش آب و خاک
بقدرت کرت پیدٕ ژٕ کائنات
بہر ذرّہ وانتن نزدیک و دور
کرُت نار گلزار ژی بر خلیل
کرُت پیدٕ اتھ قدرتس آفرین
تگوی تسی کڈن سبزہ از چوب خشک
چو سیب و انار و عناب و رزہ
بکہ کُس بصنعت ژٕ لوزن حساب
بجیب ندامت تہ بوہم خیال
خدایا ز اطوار کردار من
سراسر مہ چھیم زیادہ شرمندگی
پشیمان سیاہ رُو گرہت زا بہ آس
ز طاعت گُن بلہ ز جرم و گناہ
مہ پس ژٕی چھیم آی کُن بیکیان
بو چھُس عاجز و بیکس و بے نوا
بقدرت کرک میان دشمن زبون
مہ پید برابن دین و ایمان دم
چھُونہ رحمتک زاہ تہ دروازہ بند
ژٕ ہاہ گوس نادم بو از کار خویش
بحق جناب محمّد رسول

شفیع الامم سید نیک نام
شد افسر و سرور انبیاء
سپن پیدا اول لتسند نور پاک
فلک نه ملک بیه دنیا و دین
ازان نور ذلیو نبو آدمس
تنهنجے پیدا آدم نه حوا سپین
سپن پو و نو کاروبار جهان
نهر حیر نور محمد جهو مول
جهه همت ستهاتس حمایت کره
کرم پو دمه نور ایمان حصول
نهوم پو ر اسلامیین سنت زبان
خلیفن صحابن نه انصارنی
لین زنک دلس کنهه زصدیق جهو
خلیفه دوم شاه عالیجناب
تریم یار عثمان کان حیا
بحکم خبر نامسلمان جهوے
زحیدر س آس نه کینه دلس
شگفته زگلزار باغ رسول
مه انومی شعیج غون پاک حسین
مه آسن تهند فی شفاعت نصیب

محمد علیه الصلوٰة والسلام
سوا ز نور رحمت کرن عین نور
ازان نور آب و هوا نار و خاک
بیک لمحه تار کنه زون آفتاب
نهر کار تعداد زیادس کمس
نبوت نهر انبیا وانو نور
به ترقی همه آشکار و نهان
گناهگار خلقن لتسند آسره
گناهگار خلقن شفاعت کره
پنهو دم مه در دین اسلام اند
مه بر باد اسلام کرنیره جان
بصدیق اکبر نهوم صدق صاف
بحکم شریعت زندیق جهوے
دس آس زنک شاه عمر
کرن جمع فرقان تمم بے ریا
جهوروم خلیفه علی ولی
سزاد جهنم جهوتس جاطس
الٰهی بحق حسن مجتبیٰ

تاسف بر عمر خود

چو ختم رسل مفخر انبیاء
نه رحمت د جهت زنگه ظهور
نمی لتسه گے پیدا کوه و زمین
سپن پیدا اسباب یاروی حساب
اکی قطره پیدا زه عالم سپین
دٹن وار هیٹ کائناتس ظهور
نهو پیده سادی لی شوق رسول
گرزهن بابا آپ رحمت ایره
الٰهی بدین محمد رسول
نهوم حب اسلامکوی انده ونده
ونده جان و دل لتسند یاری
زصدیق زند لقبی اختلاف
جناب عمر خاصه ابن الخطاب
لبی زعذاب جهنم نمے
بدلس اکس زنک عثمان جهوے
زنور محمد سو جهوی منجلی
حسین و حسن نور عین بتول
زجهوم مه زطاعون قحط و وبا
دم نور ایمان با والدین
بنن نالی داده میانک طبیب

هنو پانه کت و فتنی باگه آک
گنهگار بدکار و مردار خوار
و جهت نه بدنیا حلال و حرام

بی فتنه کیا سخت بدکار درآک
کرت عمر ضایع بحرص و هوا

ژه هیو آس ونه کا هتنه دروزگار
کرت کار ناجایز و ناروا
کرت طمع ترولت و ملک عام

کرت زیادہ بڑل دنیا طمع
کران چھوک تہ شیطانا کاو کار
تہ کم چیزنی المتوی اعتماد
تہون کتنہین لو چرک آمہ تا و
اسی کیا ادہ مال و دولت بکار
دئی نہ ادہ کا ہتہ اک و شکہ پاو
تہ کبیرا کم و زیادہ سرمایہ کر
بفضل خدا روز امیدہ و اد
ولو ساقیو جام عرفان دم
تسنزان چھم دین و اسلام می

کرت مال و زر بار گردن جمع
وجہت چانو باپا رتہ بندگی
مرن تہ نشہ مرگ و ت جہینہ پار
بہ منت اڈی جہوک تہ تراوان قدم
ژلن تری نشہ دوست و دشمن تہ پار
اگہ حس کرکتہ و نہ آدن تہ چھوے
پئن وقت و اوقات ضایع مرکر
بینہ فضلکوئی نکیہ تھاوک دلس
مدرچھوم برہ خدا زان دم
پس از حمد و نعت نبی تھاوکن

پران چھوکنہ زاہ حمد پروردگار
جہیہ شیطانی شرم و شرمندگی
بہ چھوی عاصی لو چرک نوشن و تا و
گرہ ملک کال نالو دنہ کالعدم
ہئی ناادہ تری بتیہ کا ہتہ تا و
دوہین بہنروتھہ و ورلارن تہ چھوی
چھو سرمایہ بڈ فضل پروردگار
شہاہ کھو زتت تو زکس مشکلس
سومی بدہ دیم صلیچی نان می
و نی کیاہ بنیو ابتدائی سخن

بو آسوس گنی شعر بنیاہ و نان
مہ دنبالہ لگ و اریاہ یار بای
تہو کنا پئن ناو دروز گار
چھوہ مشکل بنن ختم اندر حصول
بگرہ دن تہ ہنوم دنیاہ ن نال طمع
و نن از کہالت شہاہ بار گوم
گہی کھیوم از کار رستم شکست
ب شاہ عجم جنگ سعد و قاص رض
بہانہ زتقدیر باری بنیو
زنیچاب تم سیت شاہنامہ آنو
وچہوم جنگ رستم نہ افراسیاب
ز کیمرث تا وقت نوشیروان
سبب تت چھوہ ز شوق یاران نن

وجہ تصنیف میگوید

گرکنا تہ شاہنامہ کا شر تیار
بکثرت مہ چھم کا و کردار خویش
چھو بفائدہ شعر کوئی ذوق و شوق
زخامی گہی لی ای آمہ گتن
وچہوم یام زردشت آتش پرست
گیم کل چھوئی جنگ کا شر و نن
بہانہ سبب لو زنک مہ بنیو
مہ تس دوستن اک تہ شاہنامہ ان
فرم مہ پس و پیش ساری کتاب
سپن مختصر ختم یاران خاص

زمعشوق و عاشق زمکر زنان
تہ بد شعر توفیق تھاوی خدای
مہ دپو مک چھو بڈ قصہ تا ویل و طول
بگرہ دن مہ کھنو منت گرانبار خویش
مہ نہ زاہ ہوس سعی شاہنامہ گوم
منزہ رستمن داستاناہ و نن
وچھم شہ تہ سردار یاران خاص
چھو تحفہ بہیوے ڈال یاران انن
رسول شیخ چھوی محی لوی زادہ نو
برائی مطالعہ تہوم برنبہ کن
وچھم شہ تہ سردار تہ پہلوان
زشمشیر یاران سعد و قاص رض
گیم ای شاہنامہ کا شر و نن

بمیدان مردی گنندت اہل
بسرعت ژہ وی اتنا وم تمام
ازان فراغت گتہ ہم پہ مجلس

آغاز داستان

اگرچہ چہوہ ہوس وا او دن تھا و کن
سو در شاہنامہ روایت کران
کہ ومہ زن آن وقت یکسان آس
نہ خان نہ مان و نہ تن سیف رای
خلایق برہنہ سر دوش آس
بہ نفحت مدر میوہ زن کیمیا
زنن نہ پون آسو نہ کینہ کار
نہ کسبا تمن کینسہ کار کیہہ
دیون سیت آسو ک شب ور جنگ
فوی دست ساری جن و دیو آس
اوّل نام شاہی کیمرث آسو
کران ستر از چرم حیوان تیار
کرن انتقامت بسبر لشکری
سو مالس خوج نہ ثیر خردمند آسو
کرن مارہ شہزادہ در کار زار
پریشان با آہ و افسوس آسو
پس از سال تس آو غیبی ندا
ہیوہ دیونی خونکوی انتقام
بمردانگی دیو مارک تمام

مہ وون رستمن یا ٹھ سامانہ دل
دلو ساقیو تیز ان جام چلے
سولہ نیز نا واتنا منزلس
معین گز ہی شوکت شان وی

بمی یا زون بر مراد سخن
خداین پہ خلقت کرن یام بود
نہ کانہ کینہ تم زیر فرمان آس
نہ اسباب آسک نہ بستر پوشاک
قلیلاہ تو نگر چرم پوش آس
کہون جنگلی میوہ سردار آس
نہ اسباب و سامانہ آسک نہ دیار
نہ سختی و ماتم گذاران آس
توی آس آسان شب و روز تنگ
یتہی دیو جن سخت بدخوی تر
تمن نا و شاہ کی ومرث آسو
بہ ہمت جماتہاہ کرن اور لور
ان خلق تم زیر فرمانبری
دلیواہ اک ستمگار دیو رجیم
سین خلق آوارہ ساری فرار
جواناہ ز پشت سیامک ہو تنگ
گیس کر یک از غیب ناگاہ ندا
ہوشنگ و کی ومرث گو فوج ہنت

الٰہی بجرأت کرم کار خام
گژہ ہون ور چھوم و ن ز ہ کر میو
غرض چھیوم لکھن جنگ شاہان کے

آغاز داستان

چہوہ فردوس طوسی سر شاعران
آین خلق از پشت آدم وجود
نہ دولت نہ کینہ اکس آس جای
بہان آس غاردن اندر زیر خاک
کہون آس گلبرگ و آب و گیاہ
نتہ عام ساری علف خوار آس
نہ کینہ مکانی دوکاندار کیہہ
ولیکن تمن دیو ماران آس
جن و دیو ساری یکسان آس
تتہی آدمی فتنہ جو کینہ ور
بہان آسو در جنگل و کوہسار
کرن تیز دیون ہیٹھن سنت ور
سیامک تمس خاصہ فرزند آسو
بکینہ تمس آو ناگاہ غنیم
بیکبال تت ماس شاہ آسو
توانا تر از جنگ شیر و پلنگ
بجلدی کرو جنگوی انتظام
بصد کینہ دیون کرن بستہ وت
ہتوک وارہ شہزادہ سند انتقام

سو ديو سيا ڏوي در ڪار زار
بعيش و طرب خانه آباد ڪو
ز نقد برباري ڪي ورث موڊ
هنو قريه نه قصبه شهر و ڳام
مروّج سين ڏرجهان ڪهن نه جن
بيه ڪنهنه تم زانه هن نه نه زاه
ز هر قسم بن بن ڪڍڻ ماده نر
پوشاڪا بيدل لبنه لاڳن ڪار
ز ليعد چهل سال هوشنگ موڊ
بياد خدا اشتغل صبح و شام
ڪو ڪنه نه لطخ نه ڪبوتر نه باز
سمور نه بيه سنجاب و طاس
ڪرين تم جنهن منزه ڪه ڏ نکشي
به طهمورث جنگس سين بيشرو
ز ديوان تمس لين اڪهاه ڪونه ايل
ڏين تس پڙهن پادشاهس ڪتاب
نه آنو نه ڪاغذس سنڌي ڪار
ڪرن خلق راضي بد انشوري
به دنيا جهونر سنگ جهڙيه ما لذات
به بيمار جهونه ناشو انچ ڪنيز
آمي و نه ڪيتاه سين جا نه خال
ڪرم مه ڏلس ظاهر ڪ غم زدا

پنجو هنت سين ماده انجام ڪار
ڪي ورث شاهن بد انشوري
هوشنگ ڏلاور تس لشه ٿو ڊ
ڪرن تا نگي شڪه جشن سڏ
پون نه ڏنن ڏرجهان هنو نه ڏڻ
ز جنگل نر و ماده وحشي نه تير
بني نيز نه ڳاو ڍاول نه خر
سو هوشنگ شاهي باقبال آسو
پنجو اڪ تس شاه طهمورث موءِ
ڪرن لبنه ز الن اندر جالور
بني درجهان ايل شاهن و قاز
تمي آن بافسون و جادوگري
سو مادن بزندان تم لش لشي
شهن تم بافسون جادوگري
بزندان ٿهاون نه زنجير فيل
حساب جمع خرچ ڪاغذ ڪرن
تمي ڪره نه ڪاغذ نه دفتر تيار
بنا بون طهمورث لڏنه جاي
اڪس سيٽ ڏوه جهوين بدسيٽ ڏا
گراه جهو سو يارس و ندن ڏورث
امي ڪو جه ڪيتا و جهم و انه وال
ڏيم سوي شفاوان همٿ ڏلس

شهن شاد بانه ڪرن شاد ڪو
سر تخت شاهي ڪڍن تر ڏوري
تمي ڪره نه بفرمان هي انتظام
ازان جشن خالي سين ميڪده
نه آسه ڪلهر ڪ خلقن غذا
ڪرن لام در خانه ها جاگير
تمي ڪره مروّج بجنگل شڪار
سر تخت شاهي چهل سال آسو
وزيراه تس آه سو شبدي نام
رهين نير ڏرت واره باماده نر
بدانش تمي ڪره نه ابرس ڪباس
جن و ديو ساري بفرمانبري
دلواه اڪ تمس آنه آس دريان ڏ لوئيعو
بخواري ڪرن زير فرمانبري
ز علم و ادب ڏرس ڪاغذ ڪتاب
مروّج تتي ڪو لکهن نه پڙهن
بند بير شاهي ڪرن تره وري
سر تخت جمشيدني تهو نه باي
ڪراه اڪ تمس يار آسان عزيز
ڪراه جهس ڏ لون ڪو نشه پيزار لت
دلو ساقيو دم ته آه بيقا
سفر دور جهوم ڏ آنا منزلس

آغاز داستان جمشيد شاه ڪه هفتصد سال پادشاهي ڪرد

سو جمشيد شاهه آسو فرخنده خوي
گذارين شب و روز پاڻ راهه وري
بحڪمت ڪرين ڪارخانا تيار
سين تت گرانمايه ٻوڻ نه تيار
وجهين پيش ۾ لاور بهادر جوان
بدربار نوڪر ڪرين پهلوان
ڪرين ربيعه ڪوي فصل گندم جو ته
سين عام عادت ڏنن ته پوڻ
بحڪمت تمي ڪره گوڏن جو نه گچ
تمي ڏارمت وٺه نه آئينه ڏيرم
تمي ڪره نه تعمير آبي تيار
آباد و ويران و بر ڪوهسار
مقرر نوروز فيروز سال
ڪران آسو تت مصرف نصف باج
نوروز احوال سال اتمام
سر تخت شاهي سه صد سال تس
سين مست و مخمور از مال و زر
مه ڪرمال و اسباب دنيا تيار
ڏتو يم توهي نه ڏنو آجان
ممنتي تن تم دم ايزدي
سويا من خدا سين نا سپاس

داستان مرواس تازي

بحڪمت ڪرين ڏي جهان جستجوي
تمي ڪره نه بند ته لوڻ نه تيار
ڏشو نه ششو ان ڪنگن نمار
زهر طائفه خلق ٿهاون جدا
بڪار زراعت ٿهون ڪشتڪار
ڏنن باگرن خلقتي ڪاروبار
ٿهون هاڙڪي وقته وقت ڏرو
تمي ڪره نه تعمير ڪوي انتظام
تمي گوڏه تعمير سي لوگ گچ
جهاز نه بيه وه ته يکه سيل
ڪرڪ سيل دريا بدي ڪنار
بدنياي عالم ڪرين انتظام
ڪرين خرچ ته واديه ملڪ و مال
ڪرين تم تعداد اختر حساب
وڇهان آسو جمشيد الدوي جام
وجهين نه بيه ڪا نهته در روزگار
سين دائره تس نشر نامور
مه ڪرڊ ڏي جهان پيدا اسباب و مال
ونان ڪو نه همتس خداي جهان
زنخوت زدي ڳاڻو ڏي سين
بذلت سين گيرا دبار آس
بخواري ڪڍن جان ناپاڪ تس

بتدبير اسباب آهنگري
پٽس پيٽ بحڪمت ڪرين ابره تار
ڪتانس نه ابريشمين ڪڍ نه تار
ڪرين خلق مشغول ياد خدا
بتدبير ٿهاون جدا ڪشتڪار
ڪرڪ سازوي ڪسب ڪاره تيار
خبر لفين ٿهون وقت جيٺهين وڍن
ڪرين پخته اول تمي خشت خام
تمي ڪره نه تعمير هم سرد و گرم
نه ڪاٺه ڏانهي آهي ڪنبه هيل
بدريا ڪران آسو سير و شڪار
سين پور اسباب عالم تمام
ڏتن تم نوروز واراه رواج
بباد و زنا دوز خاڪ و زآب
نوروز تر زياده اقبال تس
ان پيش سر لشڪر و اهل ڪار
ڏين تم سر لشڪر و اهل ڪار
ڪره تو سوي اصل ساري خيال
ان نام جمشيد شاهس نه دودي
خداين لدس راه نه مرتد سين
بجنگ آوري وضحاڪ تس

پدر ضحاڪ و قصه ضحاڪ

ڪه هزار سال يڪروز ڪم پادشاهي ڪرد واز دست يڪدن فرو ڪشته شد

ڏيان اڪ شھا اندر ان روزگار
ٻهان آ ودريا دخش صبح و شام
توي هيشه نه گاوڙ ھا ولن تير
سٿهاه آسو مغرور نه پهلوان
تنهن آهس اسپان تازي هزار
ڪيان آسو تاراج در جنگ آب
به تلبيس ابليس بدروزگار
سين هيون سينه شيطان گهره
انڪ بدعملنه بنڪ پادشاه
ڏيونس جهوهي تخت و تاج هوس
ڏين هيون بازاي ناموڙ
جهو بڊ عيب گرسته مالس حسد
بلا چار هيو سين ڪينه خواه
زنقد ير منز باگ چاهس هيو
ڏٽن هيون مال سند تخت و تاج
سين هيون سينه شيطان گره
ڪرن لے وعنتي قليه نان و ڪباب
جلونازه ھاوڻ نه کهيان ۾ چهين
انن هرسنه شاهس لي هنن گيونه ٻيران
سين تس سو ابليس ۾ اراه عزيز
ز دولت ته ڪرهيو ڪينزاه قبول
مگر تم ڪرسنه بدولت خيال
بو جهوسن جان ۾ دل عاشق دوي شاه

تمين آهس و ساش جنگي سوار
سٿهاه چار پا آهس شير وار
دچهان آسو مرواس انهر شير
ز مرواس تن آسو ضحاڪ نام
ڪران آسو هيو ايه شيرن شڪار
سو مغرور شيطان صفت بدنهاد
ڏين ميل ناگه تدبير ڪار
ڏئس تم ميه جهم ون لوان مصلحت
ونى نه بجز عهد و سوگندزاه
يه مرواس تازي ڪرن پايمال
جهو عيباه اگرھاره خون پدر
ڏين تم ڪرڪت يدث ره و عذ خلاف
کهنوڪ بر دو باغ مرواس چاه
جهس منز سو بيچاره مرواس مهو د
دتن تم تدبير شيطان رواج
ڪرن پانه تم لنگه اس انتظام
گهي شير شيرين گاهي شراب
برنس بته بانس هنن رسنه سيس
گره نرم تر امن گره نرم نان
بابليس هيو سين مهربان
مه جالوي رضا جهوم سٿهاه مرته مول
ڏين تم طمع جهو منه بر مال و زد

شه تازيان آسو مرواس نام
تهون ۾ قف در راه پرورد گار
نجو اڪ تمس آسو اندر جهان
ڏيان آسو بدخوي ۽ بدلگام
ز تازي تمس آسو هيو اخطاب
ڪران آسو هيو ايه جنگ و فساد
سين تم زه شيطان بنڪ شور
وليڪن جهو لازم ڪرن چاره تنت
بسوگند ڪه هيون عده تس
بنڪ وارث دولت و ملڪ و مال
گرته هم هر طرف نه جهان نام بد
مه ستين تهوڪ فتنه اندر غلاف
شبانه سو مرواس در باغ گوه
تمس هيو رس دولت و مال ددو
بهر ڪار تس تمسندي مشوره
زنان آسو لغمت تمس صبح و شام
ڪران آسو ٿهوس اڪس ته ورسن
کهلت الدگي دتن داره گس
سو ضحاڪ کهيا ون هر گونه چيز
ڏين تس ڪري پيش ڪش دجان و نه
ڏرانس سٿهاه دولت و ملڪ و مال
نه جهوم ڪهنه هوس سي گنج گهر
شب و روز دارم رضا جوي شاه

اگر مهرباني ڪرم شهريار
ڏمي بوسه ڇهوم چاڙهي مشڪل
ٿيندو هي ٿم ڏين بوسه ٻنهي دوش تي
ٻنهي بو ڏٻيا ڏکين ۽ ڏيا
بدڪار داناءِ دنيا انڪ
گهڻو هن سينه ۾ ڪينه نالود زاه
ڪري ڪ پاڻي زنگه زنگه عذاب
ڏيڻ ٿيو رسم مهر ڪهڻه سيم
ته پُٽي ودان ڪته ڇهاوڪ سر
مقرر ڪري ڪ مغز آدم خورش
بلاچار جاري سين حڪم شاه
ڏوان آهس مارن غذا مغز سر
ڪرڻ لئي ام شاهان ملڪ جهان
تره ڪله ڪرت اڙدها تنره آسو
ٻشاهان عالم سين زلزله
تنندي تلن ڏ ڏيهان شور و شر
ملڪ زاده جوله ڏان ملڪ ڏاهي
اٿيو ٻل نه بازار مغز بره
اڪس آهه ڏميس ڪڍ و مغز سر
ڏوهي آدمي اڪ گهڻي هي جرڇ ڪم
ڪري ڪ ڏو ٿه آزاد اڪ جوان
ڳمٽ غرق در دولت و مال و جاه
سپهدار سرلشڪر و اهل ڪار
بغيرت ڪري ڪ آن شه غازيان

وڃي اُست شاهين ڇهوس خونخوار ٿگا
ٻه پوزت ٻهنه شهين ٻها و دوش
ڦڪن ڏون ته شهمار هويدا اُس گي
سو اهليس از معرڪه غيب گو
لصند پا شهمار ڏٽ رٽ زهنگ
زماد ڏسيا پادشاه آوٽنگ
شهش آسو نه تاب آرام خواب
يه ڪا ڏه مدا بو خدائس ڪرڻ
گهڻي هي تمن صرفي ڪهته ضرر
بجز مغز آدم چهونه ڪهڻ دوا
هٽنڪ خلق مارن هتو بي گناه
سين هر طرف مٿندي ٿي اشتهار
زهيبت ڪرن خشڪ شيرڻ دهان
شه اجهو ڦي چهان آهس ٿه ٿهباڪ
ٻتن شاه ضحاڪ تي ولوله
نه زڻ آهس ماران ڏهي صبح و شام
ڏيڪي نه وزه ۾ ڪال خلق خداي
همو پادشاهس نشه وازه ڪار
الو ٻيه مغز ٻر و ميش و خر
ٿرڪ مٿه شاهس نشه وازه ڪوم
بچاوڪ تمو ساسه بد پهلوان
ذلقد ٿرس هيو ٻه لشڪر فساد
سين ٽس ٿي ڪينه جوئي تبار
لکهون نامه ٻر نام شاه عجم

مهرمان ڇهوم چانه دوش ڏليس
ڏٺن عيسه ٻر دوش هيو بجوش
ڦڪو هتره ٽن ڏراي مار سياه
شهين خوف ازيار بدعيب گو
بدستور شهمار بر دوش شاه
پوان آهس ڏ انانه عاقل فرنگ
سو اهليس نن آهه و لاڳت حڪيم
وه ڪيا وانه ان ڏسو سه غم ٻرڻ
شب و روز صرفن ٿره ڪريه ورنش
ڏوهي ڏون ٽن خون مارن ڏوا
انان آهس هر روز ڏو ڏو نفر
سين اهل و اراه شه و شهريار
تسند ٽا و ٻوزت شهين لرزه آسو
لصد ڪينه شاهين ڪرس سينه چاڪ
سٺاه آسو بي رحم و بيدادگر
مران ڏ مدمه سينت هفتاد گام
تمو پالواڻي ڪري ڪ مشوره
بدڪار يامت ٿيو اختيار
تمي سينت مارن ٻرو اس شڪم
ڏوهڪ لي وزنر پوشناڪ و لوم
وزين سڃي مغرور جمشيد شاه
بيڪ پرالو نقدي نه جمشيد شاه
امير و ڪري ڪ ٿيو رس سبت زان
ڪه اي شاه جمشيد ذوالاحتشم

مه بوزم ژه چهوک منکر حق گمت
ژه چهوک پانه محتاج عاجز گدای
خدا هیچگونه چهونه کینه هو
مه ستین شهاتت ژه گیامان چهوے
مه هو کانه اکها ما چهو اندر جهان
بظاهر مه چهوم بباک کره مک خدای
اگر چهوک خدانیر در جای جنگ
ملک مال سند ما جه هند مهر چها
بمعه نامه قشقر بجمشید شاه
بکینه جه شهما دتر اوُن وکار
دروفی زهیبت هش تم ایه نٹ
که اے بیجیا بنده بے حجاب
مه بامت و چهیم جان اطوار بد
ازین کارمارن سزاوار گوک
ژه بدوی پشیمان گرنک از گناه
لیک پس بملک جهان دسترس
وگرنه بخواری کرت در بدر
نصیحت کرو شاه چیره سرس
دتن نامه رد دست ضحاک شاه
سپن دمیان سخت پیکار کین
بمیدان کرن تا چهله و زجنگ
فلیلاه زا ایرانیان زنده نود
اده پانه گنڈ پادشاهن سلاح
کرک حمله از تیغ و تیر و خدنگ

بد ولت ژه بیدین مطلق گمت
ژه تو به خلقن تفاوت جه کیاه
ژه دجه و اه ساری اکی نکله هو
اده چهوک ژه دانا اده کرنه عقل
مه چهیم دریکی جسم بن بن تره جان
ژه هم شکل خلقن ته هم عقل و رای
خدائیس ته بندس کرو پار سنگ
کران کاغذس مهر و دستخط سرس
بمنزل دو منزل سرن پیش لاه
سو اندری امی کینکی نا ره دد
بزور و بمردی کرن زور بٹ
مه دو تو می ژه بتهو زور و تاب و توان
مه کرمک لوتی ای زدر خویش رد
بگره دن امی شهمتک ما ر چهوی
کری ته بو از ملک گیری مناه
دمی تی بملکن جهان اختیار
زخیره سری هو شکه پتو شکر
بدر بار شه گو دو منزل کرن
دوس سینه از کینه گو کینه خواه
بو تهه ده راجمشیده شاه فوج هت
دران جنگ ایرانیان آی تنگ
زهیبت سپاهان ایران زمین
دپن سی چهوه درشس بٹه مشکلاه
دوان آو ضحاک مانند شیر

دیان چهوک ژه لوکن دلو مه خدای
یمی شکله رعیت یمی شکله شاه
ژه در جسم پالنس اکوی جان چهوے
خدائیس ته بندس اکی یه شکل
بو یدوی دمی لاف دیگر خدای
ژه چهوی لوگمت لے وره خلقن خدای
زمیدان ننی کس نبی پادشاه
با یران دتن نامه نن قشقرس
دتن نامه شاهن هتن یه ته نار
دتن برگ کاغذ پرن واره دد
لکهون نامسی از فیرت جواب
مه کره کمک ژه اندر جهان پهلوان
خدائیس ته مه منکر گنهگار گوک
بهانه فکن بٹ نه شهمار چهوے
بو بخشی گناه سبر پیش وپس
بد نیا بنک صاحب اعتبار
به تندی و تیزی دپن قشقرس
اتهس کت هتن نامه تم قشقرن
کڈن فوج بر جنگ ایران زمین
بمردی کرن هو رس لبسته و تن
سٹهاه لوک از تیغ ضحاک مود
گلان آس تن ان ماره کی نانشین
کمر بسته گو تیز در جای جنگ
سپن لوبه با پادشاه دلیر

کریس کریک شاہن کہ ای تیز روے
دِمی اک ڈہ شاہی دی ویم بندگی
دِپس بیوہ دن تو زفیرت جواب
ڈہ خوتہ خلایق وچھیم سکلہ جان
بیہ کانھہ مسیتن کریا مان مان
ڈہ تہ مہ شہ بڑہ بادی خدای
اگر لے نڈہ روزک ڈ شمشیر مت
مہ چھیم دیادہ ہنگن ہندی رزشے
ونت ئسی کرن حملہ برجاے جنگ
شہن پان بجراو از عقل و ہوش
تمی کرنہ از نیزہ بالکل خیال
بمیدان ڈہنک خود خفتان و تیر
بمتن دون نن کہنتہ گونہ اثر
ڈنک اکس ضرب روبی و سیر
کرک روز و شب دو تیران ہین بست دنو
گرسنہ سین نرن دوہن آتی تنگ
دوشن پارہ پارہ بخفتان و خود
دونہ دی ران دشت افتادی پی
لگس ہنگہ نی چاڈنی گوشت مالہ
تمی زخمہ زخمی کرن بیدریغ
شکست خود زہ جمشید انہ جای جنگ
سین سو جمشید عالی نژاد
بہ بدخوی ناپاک مانند شیر
مہ چھوم ون دِنس بیومتین اضطراب

اگر چھوے ڈہ ملکن ہندوے آرزوے
کرت ڈی ئسی وی زمین بادشاہ
دتنت برخدائی ڈہ پانن خطاب
مہ ہوکانھہ چھوتہ اندرین روزگار
مہ چھم وارہ کارہ بزبر تیرہ جان
ننہ دُن خدا اندرین جای جنگ
ڈہ دعوی تہ لاف خدائی مزن
بیودر کاڑن کتوی جانورت
دو دستی تئن گرزہ گاو رنگ
بکینہ سو گو نیزہ ہت بیورس
ڈٹو سنہ تموضر توی موی وال
دران جنگ جمشید گو تنگ تر
فوجک و اریاہ تیغ و تیر و تبر
بمیدان مردی تہ شیر ڈیان
تموارہ با حملہ کرآور لوڑ
سین نہ تمن دُون اندر کانھہ زبون
دو شیون دِلس منزبلہ دمان رود
ضحاکس تلوک ضرفوی اضطراب
تمی بہیمہ نس بیورس آتی چار
دتن زخم کاری بہاز وی شاہ
ڈلت آو شہ دلخرین آسو تنگ
ان بیش بس لشکر و اہل کار
ہمردی بہ وارہ مہ ڈو بھم دلیر
بہ لوزت سیاہان سین بے ہراس

پشیمان بین کرمہ کن بندگی
پرستش ڈہ کرادہ بخشی گناہ
بیس سیت پانس ڈہ کر امتحان
چہ کس مہان پاہن سرشت دوس مارلے
اگر آسہ کانھہ عاقل و تیز رای
بنہ کن خداوند ایران و گمنگ
کڈی ہنگہ از گرزہ گاو روی
گرزہ اک کھنی ماز نہ ہنگہ ہتت
دتن ضرب از گرزہ گاو دوشس
دتن و ارباہ ضرب تس بیورس
بشمشیر و نیزہ کرک دار و گیر
تمس گو متن طالعس آسہ ور
رٹت لو ود باہم دو شیوی کمر
کران ڈخ تڈہ دون کشکرن درمیان
شب و روز استادہ درجای جنگ
دوشن آسو تیران نہر موی خون
دو شیوی سین تشنہ بے توشہ گے
لگس ڈاہنی کن تہ کرہ ہس عذاب
بصد کینہ شاہس دتن ضرب تیغ
سین خون جاری نہ ہر موی شاہ
حکیمو کریس تیز زخمس علاج
دتن چھومنہ مہ بیورت سیت بار
بلاشک کرہ میان شاہی خراب
کران آس اندیشہ ساری قیاس

اُڏو ڪري تتي بيوراسپ سيت زان
تمو هنو ڪرڻ فتنه برپا فساد
ذلقد برتس بيو به لشڪر نفاق
سين تس پئي ڪينه جوئي تيار
ڏٺو سوئي ملڪزاده اندر ڪنار
وجهوم آسماني خيالات نو
ذشهمت ڪرم هيچو شيطان جو دي
ڪرم اهل اختر شناسو خبر
مرن ناسه بد لوڪ از دست وي
مرن بي گنه لوڪ وڻ بي شمار
مبادا اگر ڪ بيوراسپ سيت ڪين
ذه بر ڏوره رهيه ميا نو ناموس ننگ و
فريدون از پشت فرزند تو
ڪري اهل ايران و توران رام
مه حاصل ڪرم بارش مندگي
بنيه نفس شيطاني آورس
ڪرم متسندس نعمتس نا سپاس
سرم وڻ ڪرم پاڻ پاس بدي
ذه بروڻ بياد خدا روز و شب
خدايس ثره ڪر بندگي وڻ ته رات
شبانه سو جمشيد ديوانه وار
ذا برابنان ذلتهه مستور گو
ته بوزت سو بيوڙهه ڏهانشاد گو
سپاهت با ايران ڏين پا نه او

ذلت ڏاي لشڪر تا زيان
سين دل پراڪنده جمشيد شاه
بخانه تمس نه وددنه اتفاق
ته ڏليشت پراڪنده گو شاه جم
جهه جون هاره وڻ ده وڻ ازاذ ڪ
مه پروردگارس ڪرم سرڪشي
اذا پهوم مه ڦن ازسزاي بدي
ذشمشير اين تازي بدنژاد
ڪري ڪينه جوئي نجوليشان ڪي
مه جهوم وڻ ڪرن ترڪ تاج و وطن
سين ڦن بڪوهسار گوشه نشين
ذلقد به حق بياڪ ڏوراه بني
اڪهانيره از شاخ پيوند تو
ڪري لحنه سوي نام شاهان ڪي
ذه ڪر خالقس رات ڏه بندگي
مره انو منه افسوس انو منه حق
ذعصيان خودون گرفتار آس
ذڪردار خود گوس خوار و خراب
نرادي ذه ڪر بندگي با ادب
ونت نئي ڏٺو زادشم درڪنار
ڪنوي لحن وڻ داڻ ڏا ودر ڪوهسار
بجنگل متن وحشين سيت خوي
بغاوت ڪرن هر طرف لوڪ وو
ڪرن لوٽ تم پادشاهي گرس

اُڏو هنوت سند براتو بيداد ياني
لبن تم بدنيا سزاي گناه
سهاه زن لشڪر تمس فوجدار
بخلوت انن پوڙ خود زاد شم
مه پيٽ لبن بيخ دنيا دگر گونه گو
مه جهوم وڻ تمکوفل لبن پش پشي
ذه هينت ڦه ريه فيرن مه جهوم دربدر
با بيخاو ڦهن زنگه زنگه فساد
ڪري سوي به تخم ڪيان گير ودار
دربن ملڪ گرگان تازي متن
ڪرڪ بتهونه تس سيت پيڪار و جنگ
اهس بيوراسپ تنگ دلتٰ اٰئي
هيبه بيوراسپ اده سوي انتقام
دئي هر طرف سڪه برڙوم وري
بوا لبيني تس نشه او رس ما
دتم لاف باطل ته مازم نه حق
فرم ڪس ڪرم هيچو شيطان جو دي
لڳوم مه مدرسته شيرين شراب
لباڪ ده از تيغ بيوڙ نجات
تمو مال تر و ودڪ زار زار
ذلت ڪر بويرانه ها دور گو
بويرانه ها بيوڙهه بي گفتگوي
بدولت ڪرن پادشاهي حياء
ملڪ وير فرمان سين بيوراسپ

ڈٹ تنھن جمشید نہ بانہ شہر
در و لعل نہ تاج دیہیم تخت
اُٹو ہُو سوئی ہند ڈاہ فرار
اچھن گاش سو رک تمن ودوی
اکین نا ڈاہی دپان ارنواز
گیہ کر بستان شاہس پسند
دوہس آسہ در لرزہ پر اضطراب
ببہ دُنہ کاہنتہ از تخم جم
ضحاکن بایران کرن اردگیر
اُڈن آسو ناحق ڈٹان بیگناہ
اتن ملک زہر جمشید تنگ
مہ ظلمت جھو ایرانکوی شہریار
پھوئی کینہ نشہ گرہ آن حضور
ینہ سوی اُدہ نھاوہ جانکہو ہوس
کرک از طمع سار دی جستجو

تنا لاج نم مال و اسباب گر
لتسند خویش و اقرب سین ربد
اُڈو نرہاند جنگل لک تک کوہسار
بنہ زی تمن شاہ جمشید جی
بیس نازنینی دپان شہر ناز
تمن دِ وی لتسند پوین تن زن
شبس سہ در خوف اندر عذاب
لتسندی پیچو آسمت آہتین
شہاہ لوک تھاون نربدان ایر
وِجھن پس اکھا آسو خویشان کجے
تہون پہرہ سو دِن آسو خبر تنگ
النس پرِ دمی تس نہ رو گنج و مال
مبادا کرو کانہ اکھانت قصور
سو مارن اس سیت از تیغ کین

کڈک دولت و مال اسباب و رخت
زہنیت ہسو دری ترپت دارہ بر
خدائین پراگندہ کر از خودی
ضحاکس نشہ اہل کاروائی
ضحاکن کرم در حرمخانہ بند
بلا چار نھاو گمتن سیت تن
کہٹت و دغا رس اندر زاد شم
زسیت بہت آسہ گوشہ نشین
اُڈن آسو تہمت کران بہرشاہ
کڈان آسو مارن کتن مغزوی
بہر ملک جاری کرن اشتہار
اگر عہدتن آنہ نھاوس بحال
اگر کینہ نش گرہ ظاہر سیس
پہوی شہر نراون بایران مین
ڈٹان آس میدان جنگل نہ کوی

داستان

وزین سی جمشید لوانہ حال
رٹن پیش از خوف ڈاہ فرار
و دان و اتو در شہر زابلستان
تمن آسو اندر جگر داغ داغ
دپان زابلک راجہ ورنگ شاہ
سو ماہس تصویر از رنگ چین
بابرو کمانی بکاکل طناب
گرہن آفتابن لتسند رخ وجہت
جہہ نت جسنہ گنجس نہ شہمایت
گرڈھی کون پیو ز مژگان تیر

پراگندہ بے خان و آل و عیال
ڈلان آسو ہیوایہ لوانہ وال
ڈٹن جای نزدیک یک گلستان
گمت آسو از درد و غم زرد روی
در آن وقت بد صاحب دستگاہ
بقامت قیامت سو آزاد سرو
لتسند پھو فروزند چون آفتاب
سہ بد دی کری تار زلفن کلن
گرڈھان از نظر عاجز و مارگیت
زہ اچہہ تش لوہ نترہ ینر زلہ

تبہ خوردہ در جنگل و کوہسار
تمس لونہ آرام و خواب و قرار
نہت آسو دلگیر بیرون باغ
نہت آسو دلگیر بے گفتگوی
تمس آس کو ڈاہ شاہ نازنین
نتہ آس ماند زرین تدرو
بلان جمع کھ دلک لتسندی موکھ و
نئی ہوش پکیا رضا جہد لن
بابرو کمان بدوئی ارہ چیر
سہ ڈیشت پہر نراو ہیرلو کلہ

کرِه نازکي عشوه سيت تاراج جان
ڏِسِهن سينهِ ۾ انڌُوري مزه سيت
گران نِرخ بوئي سي رخ ڪٿنِدڙ لب
توئي قدر ڪنهن روزنه بخشيس
سمن نازُنِس ناز نيني خطاب
يهان آهس بر تخت مردانه وار
بزابل شهن نهاو مُنت اشتهار
بُو مُنت منڊيدنه به ڪنيز
شهزادو سو نه به ڪا نهُنِس هوا
ڪرن مالڪ ملڪ اموال نيز
سه شهزاد اندر هنرهاي طاق
جوان آهن پاشاه ايران شراب
گُهر متنندي شوق به بيتاب آهس
درين ڪار متسئي ڪرن التماس
ڏه نِش وانه پانِ سو جمشيد شاه
ڪران آهس جمشيد سي انتظار
چهو مشڪل هُني اي سمنبر به ڪار
چهو نڪن سو ٻڍراڄه تاج شهان
نمي نِش پريرپه دل رنج آسو
وڏان آهس احوال دل در عراق
يهان آهس باغش اندر روز و شب
جوان آهس پار جمشيد مي
سه در ساز و سنطور نقل و شراب
بمِس قسمتن خشڪ ڪر مُنت ڇهان

لسنذ نازه جهو تار موڪ نشان
ڪران خسته دل نه خنجر لسند
سه سرخي لسنز عاشقن پرٽ غضب
سو اندر جهان فرد گردن فراز
هو ان آهس ملڪس نه مالس حساب
جو شير زبان فهر ڪي جا آهس
بگيتي گُرهئيس امس نه وزار
برابر امس پانُس وه پيس پهلوان
توئي آهس نِس ڪو رفرمانروا
بدانشوري آهس مالس وزير
سلحشور اندر جهان آهن طاق
ازان خواب وصل جمشيد شاه
دران شوق ڪوي شمع پروانه آهس
تمي دايه تنجيم لو زُن حساب
سيموُ دريڪي برج خورشيد ماه
بخلوت ڦِرن بلڪه مالس نه خواب
انه ڪُن پآن شاه جمشيد يار
درين ڪار ڦُرنڪن گرهي بنگ نِش
تمس تازه جهو ڪه عشقي زنجه آهو
توئي آهس خلوت يهان داي هت
گهر عشقي رايه سينَ خشڪ لب
سه دربار مشغول سو زُ گداز
به سرگشته آواره گو مُنت خراب
سو جمشيد شاه زير ديوار آسو

رٽن آهس شيرين غمزه سيت
ڦران زاهدن ڀمه وبخرتسند
تهوئي آولُن آهو تت غبغبس
بخلوت يهان آسو باساز و ناز
بشاهي تمس پالسند اختيار
بعمر جوان چارده ساله آهس
ڪرن سعي ٻو وارث ڪرن سو عزيز
نهنگن تمي نيون تاب و توان
توئي آهس نِس ڪو زياده عزيز
بمردي ٹلان آهس شمشير و تير
نمي آسو وجهمُنت امي ابر ونڊه خواب
گهر آهس ديوانه تابنده ماه
تمس آهس ڪ داي اختر شناس
ڏِيُن نِش ڏه ڪر صبر ڪيهه ڪال تاب
سه شهزادي آب و خواب و قرار
بدآهس ويُنِس حال اندر جواب
سو ٻڍ پادشاهي هو اندر جهان
ڏه خونه ڪنيزه نهدي پايه نِش
زجمشيد نِس آسو در دل فراق
ڪنيزه به آشنا پايه بهت
گهر زياده نِس خوي ساز دني
بدروازه جمشيد ترا ڏون دراز
تمس خوف جهوم پادشاه جهان
پراڪنده لخته دسته بيمار آسو

کنیزہ بنر درایہ از باغ شاہ
بسیرت ہمہ عالملک شاہ زن
یہ پنر پاٹھ شہزادہ ہیند باغ چھوے
لگک بل یزندان کابل اسیر
ادہ بو ونہ امہ باغہ نشہ
کرن عرض شہزادہ کن العزیز
چھو کہنام لس گومتن اضطراب
کران آسہ تدبیر تہ مصلحت
جوانا ہ بدروازہ ڈیوٹھن چھہ ماہ
شرابا چھتھن گلشنس کرنہ سیل
دپوک تم مسافر بو چھوس بیگناہ
گدائیس بدروازہ لقماہ دیہ
یہ بوزت گیہ پادشاہ زادہ ارای
لگمنا انتھ سوی ہنم دستگاہ
بہر حیلہ سوزن سے باغس اندر
ہمس محنتک درد و غم دور گوہ
زہ بلبل نر و مادہ در باغ بیٹ
کرن ماشنہ آسہ تیرس لمان
شہن کرنچا طرد رونی خیال
سنمنا زبا من بنی جا یگیر
شہن تراوز تیر مادہ تیتھر
تیتھر پیہو وست زیرہ کرنس پرس
ادہ چھوی یہ پنر پاٹھ جمشید شاہ
ہتن لس کرن زنگہ زنگہ فریب

جوانا ہ وچھن خستہ گومت مسیر راہ
ڈیٹھ چھ ایہ ہا زندہ کمنہ جایہ آک
اَسہ زینہ سو زننہ ساز چھوے
یہ بوزت دپ پادشاہن جواب
مسافر گدا پیشہ چھوس پردیشر
جوانا چھہ بیگانہ آمت بدر
چھہ آشنا دہ خاص سوتہ ہاندان شراب
پکان سے ئی دروازہ آیہ بناز
زرخ زرد بر جامہ گردیا
تہ ونہ یک تہ اسہ سینہ باغس اندر
اڈن مرہ تہ جایہ چھومنہ روا
غریبس بدربار شاہان چہ کار
بنمنامہ الغیبہ داد خدای
تمس آسہ سو موجود تصویر جم
بہت آسہ سو پیالہ چوان نامور
سنمنا زتس تہ ونزہ تہ دایہ بہت
بگلشن بہت اندر ان حال ڈیٹھ
شہن لس اتھہ منزہ نیتھی بزور
پنن حال بو وچھہ ہمہ تیرہ حال
دپن شو یہ مردس یہ مادہ شکار
سر شاخ نالہ دیوان آو نر
تمس آسہ اندر دل خویش ای
سنم آسہ اندر دل وصل شاہ
سنہ از شوق جمشید شیدا اسین

بصورت سو تابان چون ماہ زن
گژھی گیا درین باغ کمہ رایہ اکھ
انی بیگناہ کانہہ کھا ماژہ گیر
مہ دم گوڈہ آسہ تس سو جام شراب
تہ بوزت دپن زایہ فیرت کنیز
چھو کنام شہ آسہ سو مت نامور
یہ بوزت سمن ناز سیح ای ہہت
کرن نہ تمس نشہ افشای راز
دپوک تس اگر چھوے شرابک تہ میل
شرابا چھتھن عیش و آرام کر
اگر کو نہ بدنیا صوا باہ ہیہ
سو دوزن بدروازہ امیدوار
چھہ تو زلمت نی ایران جمشید شاہ
توی پرزہ ناون سو شنہ بادہ کم
شرابہ چھتھن مست و مخمور گو
بہت وبر و آشنا بایہ بہت
پر پریہ توج پانہ تیر و کمان
دپن چھو بنہ مردن نشہ قدر مور
اگر مادہ بلبل مرم زیر تیر
تلن تیر تراون دران گیر واد
پر پریہ تل تیر لاین نرس
اگر ہیو یہ بلبل انن زیر پای
سو بلبل مرت گوس دل ناشکیب
نر اکہ دہ ل امرتہ فلو اسین

بنند بیرڈ ہانڈن ہنن پوم زاد و
پینن ای ہت آیہ شاہس لشکر
تہ ڈیشت لگوس تخت تاجک فراق
ودان آسو ہاران جہوکن سو رت
ڈیس تم زلتصویر جمشید کے
یوان یاد جہوم جاه وحشمت تہند
خبر جہاسو گومت جہوکیا آئس پیش
گراه جہوس نخواری کران دربلک
بہانہ مہ کرے لشکر بار بار
جہوس از تنجیم ساروی عیان
تمی دایہ نومت مہ جہوم بیشتر
دل و جان تس کن گرفتار جہیں
ڑہ نش جہوم بلا شک یوان لوبی یار
مہ جہو منہ کونہ جایہ اندر قیام
ملکزاده ڈپونس ڑہ جہوک شاه جم
انی از ہوشنگ شه کی مرث یاد
انک میان نختن لشکر مہ خستہ خوار
متس میل دل لیلہ کن گرم گو
اول ہیم از شاه ضحاک جہوم
نسلی از کار زشت ڈنان
قسم جہوم ہمی نازنین جانکوی
قسم جہوم مہ زلف خورشید وماه
نسلی شہن کہوٹ کرنس بیان
وزان آسو باعش اندر جنگ و رو

تمس آسنہ تنجمکوی اعتماد
انن پیش تصویر جمشید شاه
وجہو نزیر خود شاه یم وعراق
سنمنا زلتس آیہ نزدیک تر
فریباه لگوم سخت از بادوی
لگوم مہ نہ دنیای فانی فریب
یہ سیمار بیعان شہمار کیش
نہ لوزت ملکزاده آئن ستم
مہ ان لوونہ دانہ صبر و قرار
بشارت کرم وارده مہ سوئی جم
ہنم مہ زجمشید شاه اک اسیر
ونہ کیاه تنہ جہو منہ آرام و خواب
زتصویر ظاہر ڑہ جہوروی یار
بوگرد ندہ شخصاه پراکنده جہوس
مہ بیت سینت ظاہر ہنن پی ای جہم
ڑہ کڈ میانو مطلب توجہس خستہ حال
مرن لو بگیر دن کہسی میانو یار
ڈین تس وی مختصر اے عزیز
مہ آگان جولنس سو ناپاک جہوم
ازان طعنہ شہزاده وذ زار زار
قسم جہوم بہ دین و ایمانکوی
قسم لو دردام گرفتار جہیں
زنسل و نسب جالی اصل کیان
جوان آس در باغ مستور می

کجن ڑونزه دایہ ہمہ پر دشر
شہن ڈو ڈیین بام تت کن نگاه
پیین با دایر انجی سلطنت
مہ نتم وڈت کیا زه اے یامور
مہ و جہمنت اجہو مال و دولت تہند
جہو گومت سو بیجاره جمشید غیب
گراه آیہ دمہیس دوان تاج زر
ڈین تس جوانس ڑہ جہوک شاه جم
مہ جہوم بیشتر دایہ کرمنت بیان
مہ لشکر وانہ جمشید اللہ امید جہم
تمی منتظر بہر دیدار جہیں
مہ گیمینت تمی شوق سنن کباب
ڈیس تم مہ ہا مان کوہی جہو نام
بہر ملک فیران گردنده جہوس
ونی از دل جالو اصلی مراد
مہ بر کاہنہ غم تراو ساری خیال
نہ لوزن سو جمشید شاه نرم گو
مہ جہوم بستہ دلختہ نہا وزه جہز
ڈوم بیوفائی سرشت زنان
مہ جہو منہ ڈلس کہنہ صبر و قرار
قسم جہوم مہ انہ جان اورنگ شاه
بہر رنگ جانی خریدار جہیں
سیین مست و مسرور سازو سرود
بہان آس مشغول با سازونی

تمی روزہ شاہس کرِک کاڑ خبر
کرِک بے خبر شاہ عالی دماغ
گیس یام در عشق دلبر گرہ
یوان آسہ شاہس لتہ گاہ گاہ
سو زن تس لتہ قندہاری کنیز
پشیمان سپُن شاہ گردن فراز
نجلوت اِنِ گوژتم تیر نیتھ کُن
گیک بے حیا چھوینہ ناموس و ننگ
مِہ تھاوُت ژہ اندر جہان اختیار
چھوئی شاہ ایران و توران تمام
شہِ زابلن کرُ بجائے خیال
اَدہ ملک تھاوم بدستور می
لگم انتھ وَن زابلک راج و تاج
دِنی یامہ وُن ناموس شہر یار
سو ضحاک یُدی وِ ئی ملک و مال
ژہ نہ از خدا رحم آسی نصیب
تہ یوزِت کرُن پادشاہس اثر
مِہ تس بخشمی چھوم ستھاہ چون پاس
صبح فلونہ گو شاہ زابلستان
ستادہ سپُن گرم بوس و کنار
دپُن تم مہ زِ جان و دل چھوک عزیز
سرِ تخت زابل باقبال روز
مگر شاہ جمشید رنجہ آسو
کٹس دِن اِنم نقد مادہ وٹت

بہت آسو در باغ شاہ دلیر
ملکہ ادہ مالس لتہ صبح و شام
ژٹس آتش شرمہ ہندی نہ رہ
تمس بٹ سپُن پادشاہ بگمان
دلنخواہ تمس آسہ وادراہ عزیز
زکینہ سپُن کوڑیٹ خشمناک
ستھاہ سخت شاہن تمس تلخ و ن
کرُن عرض ای شاہ عالم پناہ
گتہ ہیُس ژہ اندر جہان زور وار
کرُم ابل ایرانکوی پادشاہ
لدن ہیو رس یوژ جمشید حال
نیم زیادہ شاہی اندر اعتبار
ہمس سرفرازی کھس سیم و باج
یہ اُمت باُمید اند پناہ
تسندل بار ری کری کوتکال
ژہ نی میون لونک ژہ خون یار چھو
دنیو س کہ ای دختر نامور
تسلّی کرس میانی و نزس سلام
برِ شاہ جمشید در گلستان
کرس پادشاہن ستھاہ لدہی
یہ شہزادن کمینہ کنیز
دلاسہ کرن تس جہاندار گو
دریں ملک بیگانہ مستور آسو
مدانس نہ زابلستانن نقش ڈل

سمن ناز و جمشید چھاوان باغ
بہان آسہ ملکی کران انتظام
گیہ محو بالکل جمشید شاہ
بتدبیر آسوس کران امتحان
تمی کرُنہ شاہس نہ فاش راز
سو گوو تیغ ہنت و ن کرن چاک چاک
ژہ چھک اتھ بے شرم گیمژ ننگ
مِہ چھوم تہ دینکا ہرگز گناہ
مِہ کرُمت چھو جمشید ایران رام
مِہ چھوم ننگ و ناموس چھس بے گناہ
تمس بیت الفت گرہ ھم یُودمی
مِہ موجود چھوم بیون اشتہار
برادیُس کو وہ اپنا مدار
ستھاہ دل شکستہ کرُن کیا گناہ
کرِک رحم پدی بہ حال غریب
ژہ کرُ رحم جنّت کُنُن ہا رہ چھو
ژہ خاطر جمع آسہ دلشاد آسہ
یگہ وانہ تس لتہ و نکن چھوم شاہ
بو تہ دراو جمشید و ن نیندہ وار
بہ بخشش کرُن تم خزانہ تہی
مہ بر کہنہ اندیشہ خوشحال روز
مرحصن گلزار در بار گو
نیم پیش ضحاک کاترا وٹت
شبانہ زابل سو درچین ڈل

سو از چين غمگين ۽ دردمند
سو در جنگ دشمن گرفتار گو
ڊوڪ شاهه جمشيد از ملڪ هند
ڀڄي اتهين پٽ سوڙن ڏي اڪ نهوڪ
نرو ڏي ڏين حاضرن بالضرور
نٽو شير تراون جو ٿهما زهر
ڪٿيو چان لشڪر ڪٿيو دارو گير
ڪٿو گوهي ته آن شوڪت ڪرو فر
هستي مه ڪريم خيالات خام
جهه فيران بهر برج تارڪ ته زون
ته لوزت سو ضحاڪ جو نخوار گو
ڪره الله سيتن زه پر ڪال تس
سو گومست مارم مه جمشيد شاه
جهنا ناوه ڪيتاه تران اڌه لور
تمس آسو ذامت ملڪزاده تور
سه از بهر جمشيد بيمار آس
نرابل تسندي وي نچو تور آوس
فقط آس تس گوره ته زمهتر
نچو اڪ تمس وادياه ڪال زاو
تسندي وي نچو آسو شاه طورگ
طورگن نچو آسو شهزاده شم
نرابل سين صاحب اختيار
تسند جهوي نريمان فرخنده سام
جهو زالن نچو دستم نامور

زهيبت ڙلت آه و در شهر هند
تمس ٿي هانڊڻي تم گمت چين آس
نجوادي ڪرڪ پا نه زنجير بند
سو ڏيشت سنگره سٺاه شاد گو
يهوي جها شهنشاه ايران و تور
ڪه اي جم ڪجا شوڪت و راج و تاج
ڪٿيو چان دفتر ۽ دانا وزير
ڏسين باز جمشيدن اليسر فراز
جهه فيران بگردش توي صبح و شام
بو ڪره تهين ڙه آواره ته در بدر
وڙي ڪيا تمس نن ن ٿري نا ريو
ببا زار تراون سو در خاڪ و خون
مره ون دولت و حڪم سو دم نه زاه
نرابل خبر واٿ از قتل جم
سين بهر جمشيد شاه ناصبور
سين خوار از بهر بيداد دهر
بخيل و ليران مشهور آوس
سڀين تور تس و ارث ملڪ و مال
ڪرس تور ني شاه جمشيد سب ناو
طورگن ڪرن اهل ڪابل زمين
زهيبت تمس نش ڪره آن سردم
نچوا طرس آسو ڪر شا سب شاه
زتخم نريمان فرخنده سام
ديان بام بيو ڏسين تخت گير

سٺاه ڪال هندس اند زخواد گو
يوان چينه تم باز غمگين آس
بسختي اڏٽ پيش ضحاڪ نيوڪ
ڏدس سينه ته ڪينه تس زياده گو
نمود و پهوي پين فرزند وي قهر
بدعوي ته از هفت اقليم باج
ڪٿيو چان آن دولت و سيم و زر
باين آ زبر پادشاهي مناز
مه گتره يوٽ غافل هد نياڻي ون
ڙه ته بيه ڪا نراه ڪڏي معتبر
بسختي ڪرن نيز دنبال تس
سڀين هست بيو ربد نياڻي ون
خبر جهين نه از چرخ گرده دو
سمن ناز آواره از درد و غم
شب و روز در ناله و زار آس
درين غم مويه عاقبت ڪهيون نهر
شه زابلس آسو نه ڪهنه شر
تمس ج ونه ڪانه اڪهاده خيال
سو شيد سپ گپ پادشاه بزرگ
سرندس ڪڏن ر ت شمشير ڪين
تمس ري ودا طرط اده يادگار
لڀن تم بايران زمين دستگاه
زسام نريمان بنو زال زر
سٺاه تها و تم شاهزاده اسير

سپین زیاده از قتل جمشید خوش
بتاراج و تعدی کرِن دُست تیز
تره زن پهلوان آی برچم و خم
دِتُس تم جوانن لوکټ گرزه د
تمی زن لمت نیون بالای گو
زهینت پراکنده بسیار گو
ڈتُن تنگ از نه بهر تعبیر سخت
باقبال شاهی گزه هک بے نصیب
بنه سوی ته پرټ دشمن کینه خواه
یمس گلا وما آسه پُره مایه ناو
زابران آسی سوا از قوم کے
سو ماری ته پر کینه آب تبین
کنو یام بوزن به تعبیر خواب
پریشان پراکنده بے تاب آسوه
بند بیر هر جا کرِن جستجوی
بهر کوچه سرگشته گی لجهته مناس
کران آسو بهوده کیتاه خیال
امی هِنه سو نه آسو دلمنت حسه
ولولبلو فوج به مسول نه هی
نه سبزاره روزی نه کالی بهار

کهنوس شه واره سپین باده کش
نهایت کرِن ظلم تم بے حجاب
زه زن پد نه اک ڈواریاه ستم
زگرزه تمی زن کڈس مغز سر
بسختی ان سخت بیوه ستوه
ان اهل تنجیم تعبیر دان
دلوک تش گزه هی فن ته برگشته بخت
گزهی سید شخصاه فریدن نام
بصدان شان و شوکت بنی پادشاه
زوی عنقریبی وُنه زاونه
دِتی ملک از چین تا روم دری
توی آسه لتش کینه چانوی لم
سپین دل پراکنده پر اضطراب
زهینت اندر کس سو پرخون گو
آماده ویران آباد گوی
درین غم پراکنده ضحاک گو
کرِن خرچ تم واریاه ملک و مال
به زهانڈان تس د ربیابان و کوه
نه پروا از باغس و فعلی تازه گل
درین دوره دنیا غنیمت جهوه دم

زبیداد هر سو تکن رستخیز
شباه اک بنوپانه ډیو هین بخواب
کرِن حمله تس پټ سپین پر غضب
بزنجیر بسته کرن ډود تر
بصد لرزه از خواب بیدار گو
تمن لتش کرن خواب آنک بیان
بشاهی نه والاه ائی عنقریب
بآیین شاهی کری انتظام
کرس ماج پروورده از شیرگاو
تشاناه لتسند د جهان او نه
ته مارک تسند مول از روی کین
هسی هر خون پد نه انتقام
گرفتار غم بے خور و خواب آسو
پریشان بحال فریدون گو
بهر جا سوزن گو سو اختر شناس
بتقدیر مینکر سو ناپاک گو
گلان گو فریدونی وسوسه
سو درعیش و گڈان اتدوه
تموته ماله نه ڈاله در شاله مار
جهواک دم خوش از شاه ضحاک وجم

قصهٔ فریدون و کشته شدن آتبین از دست ضحاک و تولد شدن فریدون و بردن مادر خود اورا بر کوه البرز سپرد کردن مرد نکوکار را و پروردن اورا از شیر گاو

جهوداوی لکهان آسو از قوم کی
جوانان دین آتبین نام وی

سو از نسل طهمورث خوشخوئی آهه سو
زبیدا دضحاک پوشیده روی
بناکه دوهه که دلگیر گو
زکینه کهوان کیبت افسوس آهس
رقیبو زکوچه گرفتار کر
بچُستی اتهن پٽ سوزن ڈاک نیوک
خبر واڻ در خانه آهه تهین
بطفلی دران وقت آهه سوی و ماسو
بجنگل پراکنده پنس لڏ ات دوه
سپُن مهربان پنس ٹهن نیکمرد
سو مهروی برکوه البرز نیوٹه
ساله زیرِ ماپه تم شیر چیوه
ساله گذهت تمنزی مائی جهون
نموکرُ سو بیچاره درویش خوار
بهرسوی در کوه البرز گے
پراکنده دل اندران حال آهس
تهکت گی تیوپیش ضحاک باز
دل از فریدون لغمخوار آهه سو
سر کوه البرز درویش آهه سو
بشادت شاهی هین مدعا
ضحاکن سع جاه و حشم راج تاج
سرکوه تا شانزده سال آهه سو
نه لس فوج و لشکر نه تس ملک و مال
تمنس بخت و اقبالجی آهس نه یر

سو جمشید شاهس پٹر لوی آهه سو
پری زن بویرانه هاٹوڙ آهه سو
بصحرا سو از بهر نخجیر گو
شکار اه کرن سیر صحرا و دشت
تمس کیام گناه قسمتس کار کر
دپان تس ضحاکن شکم چاک کر
پریشان هین تمنزی نازنین
بایران زمین لڏ وزنه زنهار
وڃُن نیک مرداه ببالای کوه
زمعصوم تس رحم و انصاف آهه و
نه کینه خبر آهس نه کینه ڈٹوٹه
ضحاکن منجم نه تعبیر دان
فریدون از کوه البرز نیون
سو مادرت بنا لاج پاوک جپاو
لشمشیر با خنجر و گرز گے
بجنگل اتا ناه لئے ندراک نه
زکینه سپُن پیدنس نه یاده آهه ز
سو پرورده گو اندران کوهسار
سو درویش صالح صفاتش آهه سو
بشادت بشاهی لڏوی زمین
فقیرن بخشنس تعالیٰ راج
سپُن سوی قوی تن و مانند شیر
نه تس کهه سو ضحاک اندر خیال
چو شیر ٹیان از دعای فقیر

بایران بهت آهه سوبے گفتگوی
چوه وحشی بهان خلقتی دوره آهه سو
تمس و ارپاه خلق جاسوس آهس
سوئی خانه گوه آهه تهین بازگشت
بخواری لڏ ٹٹ پیش ضحاک نیوک
زتنجیم گوشه غضبناک ڈر
ازان جوندا ڈھٹ فریدون آهه سو
زهیبت لڏ ٹن جنگل و کوهسار
فریدون کرن ماجه منسئی سپرد
کرن تم سو پرورده از خبرگاو
بجنگل فریدون پرورده گو
وچهان آهس پاتال نه آسمان
ضحاکن سپاه ات پر کوهسار
انوک لوه ٹنس مال و اسباب و گاو
کران جستجو تم سهاه کال آهس
فریدون هرگز اتهه آک نه
پریشان درین غم گرفتار آهه سو
تمس مار کس پس لڏ جهه کردگار
ٹهاه توٹه تس گونه کرنس دعا
لبن تم بایران و توران وچین
فریدون ازین مژده خوشحال آهه سو
توانا جوانان دلاور دلیر
بجنگل گرزان آهه سو مانند شیر
بلا خوف از تیغ و شمشیر و تیر

گرزان لږ سر کوه البرز آسو
چه اس خوا دي آواره بي خانمان
چه اس کیا زه از ملک گیمیت بدر
زه بوم وال برانکوي شهریار
تمي مور جمشید فرخ نژاد
تمي نیون نس ملکه سادي عیال
کڈن تم زبیداد بنیاد کے
بهر جاي کو کن کران لاره لار
زه هیم نیک بختین بصد شوق و درد
سو آماده بر جنگ ضحاک گو
ضحاکن کوي بانبجا په مور
ونن اده تنخیم والبو جواب
جهوون چانه بایت کرن آخر جنجو
کرن خوار ضحاک بد روزگار
کرو فوجکوي هر طرف انتظام
مه کهنه جهو منه مدادلشکر بکار
دیس ماچه بد جهوک ته فرزند من
جهو ضحاک ظالم نه جاهل بدتر
فریدون یه یکبار آماده آسو
خره زن سو در پنجره نره شیر
شب و روز بیخواب بے آب سو
جهو وکن فریدون در لوستان
بزرگان ایران و توران و چین
بدربار خود ملک ته ملک دار

ازان شرزه شیر نرن لرزه آسو
پراکنده یت کوهسارس اندر
زگرمي زمان زن جهه نارس اندر
نمس شاه ضحاکي ها دشمن
دنن سان شاهزاده راه بیاج
جهه موجود زیر فرمان او
کوني دوده درجهان نام وي
بمس گاوه هندي همت بوته دد
دجهانک سو مارک شمشیر سرد
دیس ماچه اي ها در پاک زاد
نمس بیگناه کیا زه تم خون ها رد
زه ماري فریدن از تیغ کین
بهر ملک آن شاه شهار خو
بو مارن سو بدخوي بیدادگر
نمس پادشاهي نمس انتقام
سبب بیازباني سبب مهر کرم
بداتس عمل کرزه بر بند من
بني پادشاهي با لطاف رب
بکینه کمر بند استاده آسو
وزین سوي ضحاک بدروزگار
پریشان پراکنده بے تاب آسو
توي تم کرن عرض اقلیم هند
انن پادشاهان وي زمین
دیگ پادشاهن لغیر جواب

پتر زهون ماچه اے مادر مهربان
چهنا کهنه اسه جاي انت بدر
دیس ماچه فیرت و دان زار زار
بتاراج تم تخت ایران نیون
بتاراج جمشید تهي ملک و مال
زه شهاداندر به پشتان او
جهه ون چانه بایت کرن گیر و دار
سه مارک کڈک گاوه چانوي حسد
نه بوزت فریدون غضبناک گو
ونم واره نام بد نهاده باد
دیس ماچه تم دیو ظلمت آسو خواب
تمي کینه تم مارنت آبتس
دیس ماچه از یادي کردگار
نمس انسر کینه خون پدر
مه یاري جهه از فضل پروردگار
بدنیا سرفراز یانے کرم
زه کر صبر کهه کالي شیر نر
کري سوي بیازباني سبب
بپا بند فرمان مادر دلیر
زخوف فریدون شاه بیقرار
دیس اهل از و هندوستان
زخوف فریدون سیس در دمند
بجلسه انن افسر و اهلکار
بو جهو سس دل پراکنده بي آب و تاب

هندوستان ۾ پوئي فريدون آم
به تعجيل فيرت ۾ انده وند
اگرچه ۾ هنش خلق ساري رضا
جهو عادل شهنشاه عالم پناه
جهه اس پانه خلقن کي جهان در جگر
زمهرونشانه سو ساڙي برگ
رقيبو ۾ تس پاومڙ لار آس
دماس کڏت مارهني مغز سر
ڪرن ڪر يڪ شاماڻه فرياد لوز
ندارڪ ني بهر بداعمال من
مقرر جهه ڪو ۾ س گذماڻ ورجون
بشاهي ڪرت ملڪ ساري تباه
ته لوزت شهن تس نيچو ترا وناو
سو ڪاوه ٺهاه خوش تنهن دنتا گو
عبارت پڙت ڪاوه گو خشمناڪ
گرفتار دوزخ گذ هو اهل نار
دهين منزڪران بيگناه زور مار
خدا گالنس ۾ ن ٺها تنگ آئي
زمجلس نهر دا و چون شير نر
ڪرت گستاخ ڏي بيحيا
امس ها خيال فريدون جهو
بو جهو س خوار ۾ آواره گو مت خجل
بناگه تهي دست ۾ پابسته گيم
سدان جهو منه تعبير ۾ تدبير مي

جهو تس ۾ هندوستان ۾ نڪن مقام
مگر توه رضانامه ساري ڪرو
ڪرم ڪيا فريدون پوشمنه زاه
جهه اس فسادو آباد از عدل و داد
جهو ٺماڻڊان بوقت صباح و ڏگر
با ايران آهنگراه ڪاوه نام
دران ڪي ورتس صرفه الو آر آس
به بهر پسر ڪاوه گو دادخواه
زبهر خدا دادو بيداد لوز
باين ظلم ۾ تعدي به بيداد جور
به ناحق رضانامه لوزي نگون
اڪن ڪن ڏه جهوڪ خون آدم کهوان
برفع خجالت سو احسان ماڻو
دئيڪ تس رضانامي مهر ڪر
بڪينه سو ڪاغذ ڪرن چاڪ چاڪ
ڪران جهو باين مهر احسان ناو
جهه آهسان لوڪن دوس لال ڙلار
سٺهاه باده گوئي سخنهاي سخت
نيچو هنت بخانه سو گو زود تر
ڪرن باده گوئي پرن نا سزا
به خالي جهنه ڪنت بمضمون جهو
نيهوي ڪر يڪ ڪر ڪاوه آهنگرن
زهيبت ڏئي ڇگر خسته گوم
ونت ئي سو گو پانه در شهر هند

گذهر پانه ٺماڻ سڀ در ملڪ هند
زهر شهر توه مهره جاري ڪرو
نمو لکهو رضانامه از حڪم شاه
جهنه اس طلبگار جنگ ۾ فساد
مرتب رضانامه يامنت ڪرڪ
دلاور جواناه توانا تمام
انڪ تس نيچو اڪ رٽت تيز تر
دران گرم مجلس بدربار شاه
ڏه جهوڪ اڙدها پيڪر ۾ پيل تن
هوان جهوڪ رضانامه خلقن نرور
نيچو ميا لو آلو ڏٺت بيگناه
بنت ڪن رضانامه لو ڪن هوان
بشرم بزرگان سو آزاد گو
انهن ڪنت سو ڪاغذ ڏٺن تيز تر
به مجلس ڪرن ڪر يڪ اي اهلڪار
به بيداد گر آدمي مغز کهاو
جهه گيمڙ درين ملڪ نازل بلاي
ونن پادشاهن هنت زير تخت
امير و ڪري ڪ عرض اي پادشاه
دتن نه امس ماره نگ کهه سزا
ديڪ پادشاهن ۾ لو دراز دل
گيم هبره بن استخوانن برن
خدا زانه ڪياه آن تقدير مي
فريدون سي ٺماڻڊ ني انده وند

دپان کاوہ ټس لوی گرزان گو
دلیران ایران لصد گرد و فر
بخاطر ائنگ یاد ظلم ضحاک
قشونہ شیمو کاوہ آہنگر یس
زہر ناحیہ آس مردم دوان
بایران سیٔن کاوہ مختار کار
کړکنا ونت کاو یانی درفش
بہر سوی کوشش شہاہ جستجوی
زہر جا ہوان آس پیغام وی
کړک حمد حاصل کړک پابوس
تتوی گی بنی شہ فریدون آسو
بالبرز سین جمع برنا و پیر
ژہ کړہ استقامت کړد کارزار
زمین گړژہ ازخون ناپاک پاک
سو از خانہ بیگانہ گومت بدر
ژہ ملکس تصرف کړس انژہ وند
ژہ کړہ برسر تخت شاہی مقام
جہیہ براران برکینہ برنا و پیر
تتی تم وچھن یام جاہ و حشم
مزین سہ زرین علم نیک فال
بہ تیزی دپن کاوہ آہنگر یس
گرت گرزہ می نش ژہ موجود ہاو
دپان تس فریدونی لٹ ژہ پایے
سو شوکت جہینت سخت دلریش گی

داستان دیگر

باایران سیٔن فتنہ برپا نفاق
منفرد کرن فسرو اہل کار
دلاور سمی واریاہ پہلوان
بیک جان و یکدل سمی یک قلم
ولوک یا یچہ زر درخ و نقش
سیٔن از ارادہ بافواہ عام
روانہ سوئی کوہ البرز گے
زہر سو سین جمع اسپ و رخت
پرگ حمد حاصل کړک پابوس
کړک عرض ای صاحب تخت و تاج
رٹو تخت جہیوے بخت و اقبال یار
ژہ بر تخت شاہی سین جہانگیر
تصرف ژہ براہ و اسباب کر
جہیہ ونکن اشہ ارہ میدان موکل
مہ برعزم کرو جنگوی انتظام
تہ بوزت فریدون سیٔن شاد دل
سپاہ فراوان ترازشاہ جم
میہنتن ماجہ رخصت دتن تاج زر
ضحاکس کلس لی بزہ رنزہ کرس
بفرمان شہ گرزہ گاوسر
بپوشید باس سین کینہ جوی
پیکان رفتہ رفتہ بفوج گران

تنہ شہر از ہر طرف دو دیپو
زہر سو سمت آی چون شیر نر
بہر سو وزان آس نای و جرس
بقدرت سیٔن کارخانہ تیار
ز فوج فراوان سیٔن کارزار
کړک کھارہ سنز بستہ جنگی علم
بنام فریدون کړک آرزوی
جہیو شخصا یہ البرز تس نی جہیو نا و
تتوی گی بنہ شہ فریدون آسُ
زگوہر کړک فرش بالای تخت
سیٔن شہرہ در ہر طرف دار و گیر
دہ ون وارہ بر بادشاہی رواج
کړد و سینہ ضحاکنوی چاک چاک
ڈلس گنج و گنجینہ شمشیر و تیر
سو گومت پراکندہ در شہر ہند
سو پانی بشہر ہندوستان گگل
جہو موجود شمشیر و اسباب تیر
بحمد الٰہی سیٔن مشتعل
جر کھارہ بستی جواہر تہ لال
کمر بستہ و ہو ہیرہ چون شیر نر
انم تیز گرزہ گرت شکل گاو
گرن کاوہ آہنگرن تیز تر
درونی دو ضحی تس بداندیش گی
سو شاہ فریدون با افران

مکاناه ڏهن نئن پر البرز کوه
توئي تت مکانش تعظيم زاي
باميد امداد و فضل و عطا
بدشمن ڏنم ڏي مه فتح و ظفر
ڏه خاطر جمع چست و چالاک رو
سو داز آکهي درين کار آسه
ڏپن بادشاهن ڏه دلتا دٺا و
مجرب جهو بر سحر و جادوگري
ازان مژده غيب خوشحال شاه
بهر سوي لشکر نمش چار گرد
بغيرت شهن باهي خونخوار آس
کناه اک ٽلس دي که سيتن کله
برابر بتدبير لوزک ئيله
سپن موم زن نرم بر چار راه
شهن کهنه مت آنو نه پيش رو
به پيکار دشمن کڏن بار گي
رٽن ماننز انو کاوه آهنگرن
پرن ورد ذاتن کرس مستجاب
سو يامت ز درياي جيحون تر
رٽن تم به بيت المقدس قرار
کرن نم تصرف بايوان شاه
يکي خشت سيمين يکي خشت زر
بجادو بلا دربلا وردتس
غضبناک غيبي بلائے رها

کڏت تت مکانس اندرات جو وه
فريدون نرادي سپن جو اشرگار
کمر بسته جهوس جرزه بمتيا
خداين دعاتس کرن مستجاب
زخوف بد انديش بے باک روز
نمي بادشاهس کرن رهبري
به ميانوي وظيفه بدل يا دٿاو
مقرر ڏه يدوي پرک بار بار
سپن دل قوي تس باقبال و جاه
شبا اک لگس نخ بر دامان کوه
زحيرت دو شي تم دران نا رهس
به مارت لشکر ليبو دستگاه
کناه اک شهس لي و يه تراوک ڏوله
بد انديش ڏليت پراکنده گي
تغافل کرن لي و دي گفتگو
همه فوج کاوه تمس سيت سيت
الونا وه درياوه مردم ترن
زقدرت بدريا سپن خشک راه
تصرف تمو اندران ملک کر
بمردي کرن فوج هت سيت د زور
هتن سيت اسباب و مال و سپاه
زرين کار گنبد ته بنگاه آس
طلسمي قلا گرد بر گردتس
فريدون يامت در انخانه زاد

ديا کن آس خلقن زيارت سه جاي
آهي بو جهيوس مضطر و نابکار
که بے زاد ده کرمه عزم سفر
به آوازتن آه و غيبي جواب
اتا اندر بزرگاه پد بيدار گوس
بتعليم در علم افسون گري
جهونت خاصيت ائيل کهاڻيت پري
ڏه نثر گرته هن موج م زکن سنگخار
کرن سوسي وظيفه شب و روز د
بيکان لي فتنه رفته بتان و شکوه
کرک مشوره کن خي هنودن ڏوله
الو مال و دولت بنو بادشاه
سه کن يامنهن و اژ به نزديک شاه
پريشان پشيمان و شرمندگي
کرن کوچ فوجس بيکبارگي
پيکان نم بدرياي بغداد وات
شهن گر پين بله تراون دريه آب
بمعه فوج درياوه تر بادشاه
شب و روز يک همچو باد بهار
ان ملک تم زير فرمان ترو پور
ضحي کن وجهن شوکت و کروفر
بر چه زنگ آميز کمه جاکه آس
نت اندر سياه دلو ته اژدها
بجمله تمس اژدر و ديو آد

بہ تعجیل شاہن سہ ماتھ پرن
سر تخت شاہی سین سرفراز
کرن دشمن سارن فی قتل عام
بہر سو کرن عزم از بہر جنگ
سو خوش خلق ڈیشت حرمخانہ خوش
بیت کنج عاگو تس ارنوانہ
شہن سارنی چھلہ ناون کلہ
چھو کت جابہ کیا چھوس آرزو
دپوس فریدون نہی تخت و تاج
چھو زماندٹن تسند نام و پیغام وی
پریشان شب و روز از خوف جان
تمی در ہندوستان کرن ربدر
سو دائیم گرفتار رنج و ہراس
سمن یا سمن آرہ دل چھی بجوش
بجوض جگہ عکس فوارہ تل

زگرزہ ترفع ہر دو آفت کرن
کرن رام گردان گردنکشان
انن زیر قبضہ شاہی تمام
انن در تصرف حرمخانہ تم
تجلوت سین پادشاہ بادہ کش
سو ڈیشت گئی خوش عزیزان شاہ
گئی تازہ زن نار چھی مشعلہ
تمو تودہ دپوس و چھین بانہ خواب
تہ لوزت گو سو تنگ تہ لاعلاج
یتہ تم وچھن خواب ای پادشاہ
پراکندہ گو منت سو از خانمان
سو زماندان در شہر ہندوستان
تہ قایم باقبال خوشحال آس
شگوفہ عجائب چھو در شالہ باغ
بہانہ چھو سنبل تہ گلزار گل
تہ وزی بہ بلبل تہ گلزار فخار

بلا در دسر شاہ گردنفراز
بران ملک ہر سو سو گوہر فشان
ڈٹن خلق از بہر ضحاک تنگ
تسندی شبستان وچھن بانہ تم
اکنت کن شاہزادہ ہس شہر ناز
ہمہ ونزہ دایہ کنیزان شاہ
رمن پرزہو شہن شاہ شہار خو
زتنجیم تس دراونواب اکھ جواب
یقین چھوس گژہ مارہ از دست وی
تنہ تس چھو نہ خواب و آرام زاہ
چھو جادوگرہ اک تس لہ اہبر
تہ چھاوان تسند باغ تہ بوستان
ولو بلبلو چھاو تو نیز کوشش
می و ساغر و ہم فی و لالہ باغ
چھو ساروی بہ سار ناپائیدار

داستان نشستن فریدون بر تخت ایران رفتن گندرنز و ضحاک در ہندوستان وقید شدن ضحاک بر کوہ دماوند

وزین سہ چھو راوی و روایت گران
غریبو تسند عدل و احسان بوڈھ
ڈٹن شاہ ضحاکنی سلطنت
مسخر کرن ملک عالم تمام
شبا شب تہ لت بیش ضحاک گو

فریدون سین پادشاہ گران
تسند شہرہ در کوچہ بازار یو
خزینہ دفینہ حرمخانہ ہت
ضحاکن اکھا گندرو نام لس

بلہ سوی سر تخت ایران بیوٹھ
جہان تازہ ماننڈ گلزار گو
سین رونق افزای تخت جام
شبانہ گرہ اکھ آیتہ آو تس
خبیثس خبر بہت سو ناپاک گو

وَدان تہٕ دِیوان وانو در ملک ہند
کہ اے پادشاہ جہان الغیاث
فوٹر تم باقبال ساری طلسم
کران عیش چانس شبتانسی
خزانہ کڈن دولت و گنج و مال
دنن زیادہ تم چیرنگ از نام ننگ
دِپن تس اے احمق نابکار
ایکِس مہ سپتین بجنگ آوری
سو لاگت چھہ چانس گرس خانہ دار
ژہ چھکہ نہ کرانی کُنہہ عمل
نہ بوزت سو ضحاک دلتنگ گو
بخوادی کُرن دور از بارگاہ
سپہ وا رِیاہ ہنت سپہدار ژل
نہ کانژاہ لبن از ہند و ستان بود
دیان و دتیکن بدر بار شاہ
تمس لیای سوئی فریدون شاہ
کرن مشو و بادل خویش تاب
کمند و کمان گرزہ تیر و خدنگ
کہنت لو د بالائی بام حصار
سو آہستہ سوئی حرمخانہ گو
اکِت کُن وچھن شیشہ ہنت ارلو
ستادہ تمس نش کنیزان خود
لبینہ تمس شعلۂ نار بیو
بہ یکبار ہم سپن کینہ خواہ

بہرجا منادی کرن اندہ وند
سو شاہ فریدون باکرّ و فر
ہم از اژدر و دیو تھاون نہ اسم
اکت کُن تمس دربغل شہر ناز
وَنی کیاہ بو شاہا بنو حسب حال
بدر بادشند و نن گوس سخت
مہ چانن کنہن کنہہ چھونہ اعتبار
دِپس گندن باز اشہریار
کران چانہ خاتو نہ ہنت کاروبار
ہمبستی ژہ چھوک دو رخیالات خام
بدشمن سو آمادہ جنگ گو
بہرسو ازان گفتگو شہرہ گو
بیکبار از حکم ضحاک ڈل
بیاد فریدون سپن شاد خلق
قلیلاہ پرکند جنگی سپاہ
خیال سپاہن و چھن برخلاف
شبخون دشمن کرہ دستیاب
چو مارسیاہ ناو رہان دوراو
بمانند رہزن نبند ہیر کار
سرتخت ڈیوٹھن فریدون شاہ
بیت کن وچھن بیالہ ہنت شہرناز
بخلوت فریدون مشغول عیش
دُدس سینہ از کینہ خونخوار گو
فریدون جنگی سپن خشمناک

رِیوانی کرن بوزہ تم الغیاث
شہا آوتہ بیوٹھہ بر تخت زر
کرن تم تصرف حرمخانسی
بیت کن کران سیر دل دلنواز
یہ بوزت سپن شاہ ضحاک تنگ
سپن چھن جہنم تس تاج و تخت
سو کانہہ آسہ آمت بمہمانگری
پرس با عزیزان نشہ راچہ کار
ہمن آسہ کنیزن تہ لگمت حمل
ژہ کریتھی پانکوی انتظام
مگر گندرس پتھہ سپن کینہ خواہ
ہوائی دگرگونہ در فوج پیو
نہ کانژاہ تس زیر فرمان لود
تُسند بوزتھی زیادہ آبادِ خلق
پتن فوج ساروی تس کینہ خواہ
سپن در سپاہن تس اختلاف
شبانہ گنڈن پانہ اسباب جنگ
بسوئی فریدون لاران آو
سر بام ہر سو سو دیوانہ گو
کران عیش و عشرت با آرامگاہ
وچھن تس بخدمت عزیزان خود
سپن خستہ دل شاہ تہماریش
بکینہ سپن لو وبہ ہمراہ شاہ
ہتن گرزہ لاین طراق و طراق

زگره ذه تس کهنته تها ون نه حال
مه ڈاڈن کرن قید لے بے تقریب
نه بوزت کرن سخت زنجیر تس
سپاهان وسیر لشکر و فوجدار
کرن لبته در غار دار یک و تنگ
سین طعمه اژدر و شیر و مار
چهو نه کینه بهند یاد دنیای ون
نگرد رجهان نیک و بد یادگار
فریدون فرخ سیر نیکخوی
رعیت نوازی کرن صبح و شام
که و مه گدا و غریبان شهر
مسخر کرن ملک و عالم تمام
سین ملک در زیر فرمان شاه
بسوی فریدون رٹن پیش وت
شهس خوی با عدل و احسان آسو
ذه شهزاده تن نوای ز شهر ناز
دتن دایه نی بس اکها ماجرا او
کران آس اندر جهان دره دور
تره شاهزاده بے نام آس مس
کره پادشاهی با آن پادشاه
بگرد جهان ربع مسکون فهوه
چهو مقصود و شاه شس شاه مین
دیس تم بوتس سیت خوشی کره
وچهک دانش و رای و تدبیر و فن

کڈن تیغ هندی کرن پایمال
لدن قید غار دماوند کوه
تهون لچه لشکر تمن پیش و پس
بخواری کڈن شاه شهمار خو
لدن غار سی تیر نٹهه دیوار سنگ
برابر کڈن عمر تم و بینه ساس
کرن خوار گرد نکتا س سرنگون
جهان تنگ از جور ضحاک آسو
به نیکی سین در جهان سرخروی
خلایق کرن شاد از عدل و داد
زمال و زدولت کرن شاد لهر
با ایران و توران و ماچین و چین
زن و مرد ساری ثناخوان شاه
وچهن پایم مسند سو ممکین و جاه
با احسان هایل دل و جان آسو
تمن پایک شهزاده از ارنواز
کرن نه تمن ترن اندکنیسه ناوه
شهن کره بد لتوری مشوره
شرن کثره همی کوزنیتهر تمس
جهاندید و خیڈل اکس آسو ناو
وجهت مسر آونه دیک و دو
سو زن باز خیڈل نهر و ماهت
مگر با دل خویش جهوم مشوره
دمی تن مسین نه انه آسی و قوق

آت اندر شهن بوز آواز غیب
دیس حق جزای بدی آت دوه
ان پیش خود فسرو اهلکار
فرک کوچه کوچه بازار و کوه
تهون سرنگون لبته در کنج غار
سین ڈاس تن پایم فلاس آس
به دنیا جهو روزه ون پایدار
سگ آدمی خوار ناپاک آسو
سین فارغ از جنگ ضحاک پایم
تمن بو دنه جور ضحاک یاد
بتدبیر شاهی کرن انتظام
دی ور وم مانند خاور زمین
فراتک تنوی آی آباهت
سین شاد ازمال و اقبال شاه
جهوه لکهو منت بس انے روزگار دراز
دپان زاونه شاه گو سرفراز
تر نوی و لاور سین شیر زور
بونیتهر اگر شاهزادن کره
وچهی بس لنه زهره نه مهر و ماه
بفرمان شاه جهان تیز در او
گذارش کره کرن پیس شاه زمین
اشاء تمین تم کرن مصلحت
انک تم تره شهزاده در ملک من
وچهک عقله نه سکله هند زنگ گوی

سو چھٹل مقرر کرت آئے ددوہ
بصد فخر شہزادہ ہی کرن
کڈن یام شہزادہ سوئی ہمین
مبادا کھیو باز شیطان فرو
بخلوت نیو تو شاہ ہمین
منزم آسہ منز باگ برجای خویش
ییں انگہ دیتہ توہہ شاہ ہمین
چھہ منز مس منزم پانسی لچھ رہ تل
یکان لچ فتنہ رفتہ پس از چند گاہ
سپن فرش نخ رلفت براہ ہمین
چھکن مشک و عنبر تہ عطر و تن
بہت بابزرگان خچ دگت کرن
بپوشید یہ گشید و یان شاہ
دیان سہ گچھ جو ناوت ان
شہن دتو ہمن شاہزادن سوال
ژہن نٹ سواری ہین لبہ زین
شہن شادیاتہ کرن شاد گو
بشدت سپن بارش و دشین
ز شہزادگان برف و باران رود
وچھن نہ تری قدر شبنم ہمن
بر سیم زمانہ کرن بینہ وول
نگین و جواہر تہ یاقوت و لال
زر و سیم گی وار یاہ وٹہ باد
بابیران شہزادہ ہی کرن

وُنن قصہ باشاہ گردن شکوہ
بجاہ و حشم افسر و اہلکار
شہن کرہ بخلوت نصیحت ہمین
ہمین ترن عزیزن ٹکل چھی اکی
تہ دختر انہو سیت اندر چمن
ژہس کتیس کنیزس کلان ہمنشین
دوبن ہین جای اندر چمن
نصیحت کرت پادشاہن دعا
ہمین فات شہزادہ تہ فوج شاہ
کرک فرش کمخواب و بازار و طاس
کرہ دن کرن ڈہس ساس ہین
نرہ شہزادہ ہم تہ اس باغس اندر
سپن جمع خورشید رین و ماہ
بناز و ادا آیہ ہیرت گشہ
ڈوتوہ ہین شاہی نے دید حال
منزم آس دون باہ ژن دیمیان
بحیرت وچھت حال اماد گو
ژ نٹری ہین یام شہزادہ تنگ
سپن ح وراز باغ گویا نبود
بحیرت سپن شاہ فرخندہ خوی
شہن وار یاہ دولت و مال گال
ز الماس و زمرد ز یاقوت و در
در و لعل ہم بارہ ہستن قطار
دتن سیت لشکر و اہلکار

ہر گونہ تدبیر شاہی کرن
سپاہ و سپہدار پیادہ سوار
سو شاہ ہمین آزمایش کرو
اکوی خطر تہ ون کہنی الغنی
کلان لے وزیت کن لکھ آتش
منزم لے وزہ منز سن لگہ دیہ زین
کرفتو نہ باران کہ مہ بدل
کرونک یکان درای بر مدعا
بو نتھہ درای سالار شاہ ہمین
کرن جمع ہم واریاہ پچھ تہ ساس
بآئین شاہی ضیافت کرن
ہر سو سپن بستہ دیوار و در
شہن گوڈ در باغ ہیرت ان
یکان آیہ تمہ شاہزادن لشکر
لکھ ٹ ژہن پاہی سنز ہمنشین
ہین گر ہمتن پانسی نے یہ ران
دران حلبہ چاد و گران پشن ہین
رجوع خدام سپن بید زنگ
گلشن دیان تراو شاہ ہمین
خرچ کرن بن شاہانہ بازار کوی
کڈن وار یاہ زر تہ زیور تہ مال
سپن واریاہ با صندوق پر
زرین کار زانپانہ شاہی گرن
تہون خرج منزل المنزل تیار

ڏيان پيام ور ملڪ ايران ڏاءِ
چيڪن منختہ ابنارگي ڏيارڻي
شهن ڪئہ نہ شهزادي پانہ ناو
شهن لئہ ڪرين شاہ ايرج خطاب
زن شاہ ايرج خطاب شهي
تمن تي راو ساروي ٿي لڪ آڪڙوي
ڏهن اڪن جو تہ تم مست آس
سجن اديم بنڪ شڪل ۽ نقل
ڏيان ٻيو بدل پادشاہ خيال
ميادا افاد آئين بو مُرت
بتاهي شهن پانہ تقسيم ڪر
سين تور سالار توران و چين
سلم روم تہ تور توران گو
ڏيان آس تہم ڏٺامي حال باز
لکهوڪ نامہ مالس ڪہ اي پادشاہ
ٿہ ڪهنام درينہ جهو ڳ ڪينہ سالو
ڪرو ڪيا ذر ۽ ڪوت بيدا ڏچانو
مہ ڏين تخت ايران تمن ٿي نہار
اگر جهوڪ ٿہ عاقل خبر شرط لوز
پراڪندہ دل ٿي پادہ از ننگ گو
ڪرم بي رِيا ملڪ تقسيم مہ
بروم و توران و چين پادشاہ
ز فتنہ ڳڙهو پانو اني خراب
ز سينہ ڪرو دُور ڪينہ نفاق

بزرگان ايران تمن بہ وِٺهہ ڏراڪي
انڪ پيام اندر شبستان شاہ
ڏهس سلم تنهن مش لقب تورتا و
زن سلم نامي سين آرزوي
منهر سين نام اورا سهي
سلاحشو شهزادہ از يڪ گر
برابر هر ڏي تي بردست آس
زنيرہ دهس آس جنگل ڏٺان
بو جهيس عاريت پير ديرينہ سال
ڪرين تم جمع افسر و اهلڪار
بدلت تمي سارهي ختم ڪر
بايرج ڏتن ملڪ ايران تمام
تمن لئہ ات ٿيو اکٺ مو ان گو
ڪري ڪ عهد و پيمان باهمد گر
ز بيدادتو آهي آس دادخواہ
جيهہ آس لئہ ٿو هو ما ڪرنٽ ڏرڌ
بخنر گزندہ ڪرناہ هيو داد چانو
وگرنہ ڏوشي اسن معہ فوج آهي
وگرنہ ٿئي جنگ آمادہ روز
نرمي لکهون بازفيرٽ جواب
برابر بهرڪس ٿي رو تقسيم مہ
مرون ڪنهنتہ جهومتہ تمناي تاج
جهو فتنہ مدرس تہ شيرين شراب
بہ پند و نصايح لکهيان سرد و گرم

شهن ڪہ چراغانہ بازارہ ٿي
مدبرج سہ زهرہ تہ مهر و ماہ
تمن ڪو نس ٿين آسو ڪردو ن رڪاب
زن طور شهور آزاد خوي
سين پيام فارغ تہ نيڪخوي
ڏهين تم سين خويش تي جاين جگر
بداس برابر بتدبير و عقل
ز هيبت تمن ٿئہ اژدرٽان
ڏتن ملڪ شهزادي باگرت
فريدن سين خاصہ جلد تيار
بنام سلم روم و خاور زمين
ڪرين سکي شهن وراثت ملڪ پام
بہ تقسيم شہ تم ڏوشي ڳينہ راصر
ڪنڌت رود بر ڪينہ جوئي ڪمر
ننوا ذريا آسو تقسيم چانو
بان طفل ناداني تن تاج زر
تہ بيدا ايرجن زندگاني بڪار
ذرگي جيهنہ ڪهنتہ در ملڪ ٿاءِ
فريدون ازان نامہ دلتنگ گو
بداس ٿي هنون ناسي سرد آب
توهيج ون ٿن تهاوي شنگاہ
نہ ميل شاهي بتاج و خراج
جهو بهتر اگر تو ڪرو اتفاق
بتن نرم شايد گڙهڪ پنڊ شرم

فرستاده نامه مٿن باز گو
ڏٺُن تنا نهه نامه سلمه ۽ تور
ڇهه ڏشوارڪا ماه ڇهو ڪيا چاره ئي
تمن سيٽ ڇهي لشڪر ۽ روم ۽ تور
ڏٺُن ايرجن بازاءِ پادشاه
ڇهو ڪسلي ۽ دمن ۽ زه ڪسن پائي بدار
گرته پانه بدجهوم مِه فرمان شاه
مِه بر پادشاهي جهوئه احتياج
ڏٺُن تم بلانتڪ ٿن نشئي ۽ گرته
پشيمان ازڪار ماضي گرتهين
گوڏن لکهو برنامه نامِ خدا
ڪرن پيد از خاڪ تيره طلاؤ
تمي ڪرنه از نو رپيدا ملڪ
بهر آدمي رزق تهاون تمي
الا اي عزيزان جان پدر
يه آباد آهن تهند آبروي
بخدمت براي قدمبوس آ ۽
يه سوزم براي لتلائي تو
يه جهو دست بسته بفرمانبري
بتوران شهزاده گو نامه بهت
ڪران عزم بر جنگ ايران آهس
سپاه بهت بوته تن هڪيا رگے
سو ايرج خردمند خوشخوئي آهسو
امير ۽ بزرگان آن مرزبوم

مگر تنگ شاه سرفراز گو
ازان نامهٔ ايرج سين خسته حال
ڇهه بهتر ڪرن بينا اندر مصلحت
انڪنه تمن ڏي ون نن سين تاب
مِه ڏي ڪار ڪهه ڇهو منه تاج ۽ ڪلاه
اگر تم ڇهه اڌ بهر ايران تنگ
ڏمڪ بو لکهت تخت ۽ تاج ڪلاه ۽
فريدون سين آفرين خوان تنس
ونگ حال سا ڏوي انگ ۽ اره تره
بداسس شهن بو زانديشه ڏور
خدائي خداوند شاه ۽ گدا
تمي ڪڏنه از نار جن ۽ پري
زمين ۽ زمان آب ۽ گوهر فلڪ
نه ڪينه ڏتن ڪينه پٽ دستگاه
ڪروڙ اڇه بر خانمان پدر
يه تابع ڪمر بسته ڇهو بنده وار
تهنڙاڻيءَ م پانه منظور تهاو
ڏليو توه اس حڪم بر تخت ۽ تاج
توئي آ ودر ملڪ تو سرسري
سو تور ۽ سلم شاه توران ۽ روم
سلاح سنتره سامانه بيران آهس
انوڪ سيٽ پانس سو دربارگاه
باخلاص هر ڪينه دلجوئي آهسو
به تحسين ايرج تو لڪ شو ۽ شور ۽

ڏر آندم شهِ ايرج آهن حضور
ڏٺُس حال الٰهي خسرو خورد سال
وٺهڪنه تمن ڏي ون زنن سيت پور
بخامي ڪرن تم جهانس خراب
باين پادشاهي جهو ڪيا اعتبار
بنين ملڪ ايران ڪرو ڪيا زه جنگ
بو جهو سن دست بردار از تخت و تاج
باين عقل ۽ دانس جهر بان تس
ٿه ڏلشت بيڪ رحم راضي گرتهين
لکهون نامه برم آن سلم ۽ تور
تمي ڏي تو نه بت تيره خاڪس طلاؤ
طلسم ۽ فن ۽ سحر و جادوگري
ڪرن پيده اندر جهان آدمي
برابر جهو تنس نش مسافر ته شاه
توهي ڏي ون بزرگن يه جهو ڪو نس ڪوي
يه ڪنيز راه ۽ تو تت جهو فرمانگذار
يه راضي جهو برداي منشاء تو
اهس نشس جهو پرانڪوئي سيم و زر باج
بنامه شهن لکهو بر نامه تت
ڪران آهس تم جمع فوج و هجوم
اَت اندر ڏي ايرج خبرداري
سو ايرج تمن ڏي ون سين عذر خواه
سپاهان ۽ چين توران ۽ روم
ڏٺُ بک ڪيا جهو ڏي انا خهِ ڏادگر

ته بوزت سيئين رنجيه تورو سلم
يلا ياه اهني ددت پانه آن
پگه دڙي باهم بيک خيمه بيٺ
ڏپئن ايرجس ئي ڇهو ساڻوي قصور
ڇهه اسن ايتاده دوشي نبدوا
ڇهو از کينه منهن ديهه مرت سه
بايرج ڏتئن ضرب گرسي کلس
کران آسو باين سٺهاڻ زاد و پار
دمو بولکهت ٿٺه کي خونه سيت
گدائي کره جنده مصلاه وله
لٿند کله برنيزه شاهس لک ک
چو يعقوب اعمي سيئين بقرار
نرادي تلين انهه سوئي خدا
تولي رهيان دشمنن گنه کار
سيئين ازشبستان نمنس آشکار
رڇهان نه وڇهان آسو نتس صبح و شام
پشنگ نام بين بابي لٿند آور سو
رڇهانس وڇهان آسو سالن جهن
شهنشاه سٺهاه خوش نه دلشاد گو
غربين نهايت جواهر نه لال
بڌ و بام اندر نهر هاي طاق
شهن کر رجوع لتس کنوي خاص و عام
سو کاوه فريدو نتي فوجدار
منوچهره شاهن مدار المهام
گرڪ پيش بر کينه جوئي علم
ثمن از حسد در جگر بيٺ ازي
وٺاڻ اس دستانه افسانه زبٽ
رٽت کوئش آسنٺ ته تخت پدر
ڙه ڇهوک شهر ايرانکوني تاجدار
دران کينه کرسي توجن تيز تر
ببازي گگرزن سو لاگن زهلس
اگر جيئو ته بهر ايران شرار
مه بهه ڇهو غمخوار سپهدار کهيت
ڏنس تو وني ضرب خنجر ملس
ايرو زير و نزاري و ڏک
سواز بهر شهزاده ديوانه گو
آهي ڙه وڻن گڏ ته ميان تو مدا
هئي دشمنن لٿند انتقام
ڇهه کوراه منس ايرجن يادگار
بصد شوق شاهن سه پرورده کر
برڊي سو دريک مشهور آسو
نيچو اک منس سرکچي خوره زاو
گمت خانه ويران آباد گو
سو شهزاده از شکر و شير و قند
بهر سوي مشهور آفاق
همه پهلوانان ايران زمين
جهاندار فارن لٿند يادگار
سيئين نائب تخت و تاج و کلاه
گرڪ با دلو با مصلحت با نوان
پئي خون ايرج گندک با نه ڙاي
سيئين در سخن کينه ور شاه نور
کرنت اس ته حيران نه در يد ر
سٺهاه ظلم کرپا دشاهن اسه
ڏتئن ضرب ايرج نامور
سو بيچاو ايرج وداني ازار
مه ڇهو منه با ايران زمين هيچ کار
ننه دوريگانه ملکس ڙله
نهر پيوسته ده نيرت زلس
سو ڏليشت شهن و دسٺهاه زار زار
چو مستانه اندر حرمخانه گو
شوراه اک دتم ايرجن يادگار
زمرڊي با ايران گري ته نده نام
پريرو ي شوخي پري چهره نام
سه نم فرد و دپرده پرورده کر
پري چهره لتس کرنه نينهر شهن
شهن گر سه شاه منوچهره ناو
براه خدا هم ڏتئن گنج و مال
شهن دو رجگير ڇهو جو زنار بند
هيڪون رسم و آئين شاهي تمام
سيئين دو ايره لتس پيار و ميين
ذکر شاسپ نامزدگي نريمان و شاه
بدربار ايران منوچهره شاه

ڏنُ حڪم بر گردن فوج شاهه
بڪثرت سمونڊ سو دريا موج
شب و روز فوج ڪري انتظام
سين جمع اسباب و آلات جنگ
ڪرڪ مشورو ڪيا جهون چاره ت
زر و سيم دينا جوهر ته لال
تمي سبت شايد گرهي نرم شاه
ونڪ لئه صلاحنامه تدبير راي
شهن پُٽ ته ٻيو بر تخت زر
سپهدار استاده پيرت ڪرشه
تنهي ماهن شاپور ته خيرزاد
انهن يام شاپورٿي درحضور
ڏٺهين يام شاه منوچهر شاه
دليران ايران مٿس جا رسوي
ڪُرن عرض و معروض بعد از سلام
لشڪر بندگي ڏاي زير علم
جهو ڪياه چاره تقديري ڪري سو ڪار
مٿن پٽ سو تقصير ٿن ٿاهو معاف
جهڙ اهان ڪرو تمسخري توڪري
جهڙ براران ساري طلبدار شاه
ڏهو يه لاگ مارن مٿن جهوم مه خون
جهو عازم منوچهر برڪارزار
ٻيا ذي بخاطر مٿن آرزوي
نه ٿاووپٽ جاوڙنه توران و چين

بدربار ايران منوچهر شاه
ڪشاده در گنج جمشيد گو
عرض مٿس مرضا ڏئي جين انتقام
ته پُٽ زت پراڪنده گو سلم و تور
مقرر ڪيڪ ايلچي مصلحت
بنرمي سهس عذرخواهي ڪرو
زر و مال ڏيشت سو بخشي گناه
با ايران گو دولت ۽ مال بهت
بدربار ساري سمونا مور
پيش و پس مٿس پهلوانان تمام
سو شير و گشتواد قارن ڪباد
سه مجلس و جهت قاصدس تنگ دل
بهت بر سر تخت پيرت سياه
ڏٺن قاصدن بوسه بر پاي شاه
به نرمي تقرير شيرين ڪلام
يه لکمت اداده تقدير آسو
يمن ڏي ون بگردن مٿي ۽ وبال
لڌان باج سوءِ منوچهر شاه
ڏموتن بفرمان فرمانبري
ته پُٽ زت ٿيهس گنڌنه در سينه نار
ڏوهس ۽ اڌڪر ٿهم جهو ڪس هيچ مم نون
جهو استاده آماده برڪارزار
يه جهو ڪ نه سو ڏانا جهاندبدلوي
تهند ماڳ ۽ اليس هتن تيز تيز

ڏٺن حڪم بر گردن جمع فوج
ڏٺن دريا فوجس ٽن نونهو
چو شير غرنده ڪرن تيز جنگ
ز هيبت مٿن جانجي برانت سور
بڪثرت لڌ ۽ مال ته گنج و مال
وڪيلاه سخندان اهي ڪرو
ننڪه لب انوڪ قاصده تيز راي
زر و سيم بهم لعل ۽ ياقوت بهت
منوچهره تم ٿئا و پانس لشه
سو ڪرسا سپ ڪا وه ٿريان سم
ز دروازه آن قاصد سلم و تور
سلاماه ڪرن مٿس سين پُٽ اهل
فريدون فرخنده ڪافور بوي
بخشن ادب ۽ دد جايگاه
بيان ڪرو پيغام تور و سلم
مبدل ڪرن ڪرنند بير آسو
بخشش ڪرو سينه از ڪينه صاف
جهه مٿم و ٿن پشيمان لڳمت عذر خواه
سٿهاه جهو ڪ گناه ڏي بدار شاه
ڏبن مٿس ڪه اي احمق نابڪار
تمن ڏيڪرسنه ۽ وز و تيار
جهو ونگن ڪران جنگجوي انتظام
ڪرن ملڪ ۽ ايران لشڪر ڪين
ڏُدم سينه ناحق ڪري ليه ريزه ريز

نه بُوزت سه قاصد سین پدرے درو
منوچهره شاه دا دیر انتقام
فریدون فرخنده دانای پیر
سو شیر ؤ به شاپورتس املکار
کنوی نن اگر سوزه تنها قیاد
اکوی نن کری چین ما چین دام
مردی نی کُس تمن سیت باد
که از کرده خویش شرمنده گے
کرک مشوه اس کر دلبسته اه
دلیران ایران و توران زمین
سپاهان ؤ لشکر کرک غرق زد
کمربسته پر جنگ ایران همه
فریدون نه بوزت خبردار گو
بیکدم سمی تس نشن شاه و شهر
سو شاه منوچهره خیر هنر به
به تندی گرزان عبا سندزن
سو قارن نه کاوه سپا ابرزن
زمین سبزه رنگ گوهوه آنبوس
سپه پیشرو قارن تیغ زن
بهر کار ملکی مدار المهام
نه بوزت دوان آذ لور و سلم
چو محشر تمن یا دیو به موج
صف میمنس ؤ دکر شاسپ شیر
تلیمان و شاپور شیر نبرد

اتهین ؤ کهه دوان راوی گفتگوی
به تیزی تس نزه و چهه شمشیرزن
بهت تس نشه بیگه آسان ؤ زیر
کنوی تے ان اگر سوزه تنها قیاد
کری خاک توران ؤ خاور بباد
تلیمان گرشهی بدکنوی سے هی روم
و چهیم و داریاه افسر و املکار
کرک پشید ستی به پیگار و جنگ
میادا منوچهره سوزی سپاه
زهر سو بکثرت کرک جمع فوج
ٹٹ تم گست ؤ دریا دی کمر
بدریای جیحون سپن گیر و دا
ازان هول چون شعله نار گو
دلیران جنگی نه لشکرشکن
که بی صبرزن هر بلای ابر
نریمان گرشاسپ سام دلیر
ؤ دن دای شالس مه ابرزن
به پیگار کڈ بام شاهین قدم
به هر لشکری گرد لشکرشکن
دو منزل کرت دای زن نا رو
کرک درمیان ایستاده علم
منوچهره شاه بلند احتشام
سوی میسره آسو سام دلیر
پس و پیش لشکر اکس اک چهه نشت

به تور و سلم و اتنا و ن پیام
بمیدان مردی گرزان شیرزن
پهو قارن نه کاوه تسند قیصدار
کرن تور ؤ خاور چو گرد و غبار
نریمان گرشاسپ کشواد و سام
خرابی کره دِ همه مرز و بوم
نه بونت دو شی تم پراکنده گی
دو شیر درنده میان بسته تنگ
انک فوج از خاور و روم و چین
ازان فوج ملکس تلک اوج کهوج
بجا و رسمی جمع رد و پیران همه
سپین جمع بر لشکر و املکار
کرن قهر بر شهر و شاهان دهر
زده پوس گردان شمشیرزن
زده پوس بل کوه ناراه دزن
بمیدان گرزان دای ما نیند شیر
سپین محشر از ناله بوق و کوس
سهاه شو و تهو لعدم العدم
نه شاه منوچهر گرشاسپ و سام
سپاهان گرد تمنکش و پیلتن
مقابل سپین یا نوانی زه فوج
بجلدی کرن جنگه کوی انتظام
سو شاپور قارن نریمان گرد
ملت صف لصف نلت مشت مشته

ٿيا قي شهن ٿيا و گرد قباد
ڏنگ صف بميدان هنا دور دل
ڏيک تن يه جهوٽي بي پدر پادشاه
نمين ملک سارو ڏيئي منهن قرار
هيٺ جن ايرج بگنهرت جهو ڪال
زخجلت ڪران تم زهر خنده گي
بيک حمله آئين سٺهاه زيره تيغ
شهن ٿهو سنه منظور ده پور گو
تڻن گرده چادن گرسين تنگ تنگ
گنڊ تڻ راي نرجون تور ان گمر
تنهنوي پا وايرانيو دست ور
سپاهان ايران ٽن غا رو گور
ڪيه ان آس مردي سٺهام خاوري
تمي فتح نوبت بنقارن نه سام
بکر شاسپ کو فوج ايران سمت
ڏنو اينيان هار تم بي شمار
تمي ساته هوتين تمن هاوپان
ڪيه ان آس تم پيش وپس دوره دور
سڀن شام ته زنگيو ماي ڪره
گمت رد از دره رنج وملم
بمردي من سيت آنو نه بار
بشبخون ڪرو ڪالچن گبر دل
نه هرگز تهند مشوره دوره رود
بالمشن چارن بهر پاس وت

بطور طلايه پيا ايستاد
ڪرائن اتل ڏي فوج خود انتظام
بهوي رفت تخت ايران چها
قبادن ڏٽس بار زفيرت جواب
ونو کيا بگاه پيش پروردگار
قبادن شهن هش وتو سو پرنار گو
امي ڪينه مارن سٺها بيد ريغ
صبح فلو منوچهر شاه دلير
ڪرين لنگ ته با آهنگ جنگ
سڀن گرم بازار ڪين در ستيز
سپاهان ايران ٽن غا رو گور
سواران ومي فترڪان چين
وليڪن ڪره ڪينه ڏڪن پا وري
بصد ڪينه لا رو بگر شاسپ تيز
اڪي انهه شيره آئين لمنت
سٺها تم پريشان پراکنده گي
دو شيوي گي از بيم شه نيمجان
ڏلان پانه لوڪن ڪران آفرين
شبس وزنج جنگيو جاي ڪره
ڪرڪ باره لو ڪالچن مشوره
ببازي ڪره ڪيا بهانه تيار
شونگت آسه ڪرشاسپ قالين سام
يه ڪت ڪوچه بازار ني دراره زو ني
سر راه لشکر هتن لودد دور

مقابل سپن لشڪره سلم وتور
قبادس نکهه وات گنهرنگ سلام
ڪهرس کيا فريدن نرس گوره
ته ولعنتاه تا بروز حساب
نه لوزت پشيمان شرمندگي
سوخونخوار ازبهر پيکار گو
امان منگوشه تو رني ڏور گو
سڀن تيز آماده چون نره شير
دليران ايران چو شيران نره
زشمشير ونيزه تلک رستخيز
تنهنوي پا وايرانيو دست ور
گگره زن اتران آس نير زمين
دليراه ديان لي او شيره نام
سوڪرشاسپ هوشيار سين تيز تيز
سو ماون يه لشکر ڪرن گيرودار
ازان حال تور وسلم گنده گي
نجوري ڪدڪ ده نمو اوره بور
تهر رجايه وزت نظر بر زمين
پراکنده دل آس تور وسلم
جهيه مم شير ته اس جهپه آهو بره
ڪرو حمله بالشڪره بي شمار
ڪرو گبر ايرانين قتل عام
شهن سو ذقارن نروه سانس هيٺ
بشبخون سپايه لچه هتن آ دو نول

پکان ڈ وڈ ڈوڈ کان ڈ وزن
ہمی زم تہ گرم پیگار گے
خبردار شاہ منوچہرہ گو
روان شم تہ سینہ گیرن دمِ تہ بال
زبون گی سپاہان توران چلین
بصد کینہ گو یزہ نادون دور
تنہ خوردہ فر تیز تودن جلو
اکی تیرہ آنن سو نخجیر گیر
ٹُنڈ کلہ بہ لوک تیران لدن
یران حمد گو پادشہ بادہ کش
کدک تو رسن از دست انگشترین
بہر سو لدک نامہ نزدیک دور
خطاء اک لکھنت تو دنی مہرہ نیوہ
اکی حملہ در قلعہ یاون چپاو
کہ ران کاغذ سن تو دنی آس مہر
کدک پیش در کینہ جوئی علم
انن کو بکس لشکرہ وسط گنگ
بمردی سے اندر جہان طاق آسو
کرم از منوچہرہ آزادمی
زکہ سلم آدیہ نام و ننگ
سو کا کوئی کھتو تیز تازی گرس
بوتھر داوتہا منوچہرہ شاہ
بہ شمشیر و گردہ یہ پیکان تیر
اکی اتھ دارنے تن ہال زن

قضاءان تہ کرمت سو محمو دزن
الوک فوج توران بہ زہری گیر
بمعہ فوج لاران بصد قہر گو
شہاہ فوج رومی الوک دیر تیغ
ڈولان کلہ تہ کھوزلان گرتہ زین
دو شی پانہ وانی سین کینہ خواہ
قضاءان دسپر اتہ ولول بلوہ
بصد کینہ از زین دارنت دتن
بر شاہ در شہر ایران لدن
سپن خوش تن خورم منوچہر شاہ
انک وار یاد زیر فرمان بری
سپاہ سینت نی قادتی شش ہزار
قلعدار ہم مارہ گی سرنگون
سپاہ مار تہن دولت و مال ہت
سپن ایل وارہ قلاگاہ و شہر
دیان یام از تیغ شہ تو رمود
سو کاکوئی تازی انن بہر جنگ
انک بہر امداد شاہ سلم
سو احسان تا عمر جہوم یادمی
صبح فلوتہ وتہو شوراز کرہ نای
تمن دلہ ون ادیو منت مرس
بمردی کرک وار یاہ کال جنگ
ہمو کر کھ نصفہ دوہی روش داگیر
اکی ضربان شمشیر کین

سپاہان ایران خبردار گے
ز گرز و سنان و شمشیر و تیر
کرک سخت تودانین حسب حال
ز چینی سپاہ مارہ گی بید ریغ
سو شاہ منوچہرہ نزدیک تور
دیان کوس غالب منوچہر شاہ
پس پشت شاہن دنن ضرب تیز
بیک ضرب شمشیر مارت متن
تہ ڈیشت فریدون سپن بادہ خوش
سوتون فوج بہر سو کر دستہ داہ
لکھان آس ارشاد از مہر تور
بیازی سو گود رلانی حصار
اپر نامہ ہا ونت دران قلعہ زاو
دیان آدقارنے رو مال ہت
پس انگہ کرن عزم بزم سلم
سلم دوڑ از تیغ شہ ڈوڑہ رو
سو کاکوئی از زخم ضحاک آسو
سلم آدوش نشہ دارت ہلم
توئی آسو کاکوئی منت بجنگ
دو سو یہ سپاہ بہر پیگار راہی
دوان راوتہا بناور درگاہ
نہ نہک شاہ ایران نہ کاکوئی تنگ
نہ شیر نے ودن رٹن تہال زان
بمیدان تراون تہیر گرتہ زین

تہٕ دشت سپٕن جنتی شاہ سلم
بشمشیر ہر سو کرٕن رستخیز
بشمشیر و گرزہٕ کرٕ گیر و دار
ہر سوی ایرانیو فوج و دُل
کرِس کرٕ یک شاہین کہ اسید صفت
گرفتار دام بلا آک ژٕ ی
ہمی بوشہا ایرجن انتقام
کہ کٕ مارہ شاہ سلم بید ریغ
سمت گیٔ امیران توران و چین
برائی خدا رحم و انصاف کرٕ
تتک لوک ساری کرٕن غرق زٕ
مسخر کرٕن چین ماچین دام
بایران خوشدلن باقبال آو
بشہزادہ کنیاہ سپٕن عذر خواہ
ہر سہ تٕلن عاس فوج ادو گیر
زندہ آسو اندر جہان کیوژ اقبال
یہ عادل شہنشاہ دیندار آسو
دکس ملکہ دین سکہ نیک نیوین
درین باب ہابے کرٕ اضطراب
مہ گژہ شاد آخر پنُن یاد کر
ژٕ وچھتک پنن خویش تہٕ آشناو
یہند قبر ازپیو متوی ذیہنہار
ژٕ از خانہ خویشتن یاد کر
دُچھک بانہ کینتو ژٕ کیناہ رچھت

کرٕن راست بر جنگ ایران علم
دو لشکر یہ یکار آمیختہ
زگرزہٕ لدک سنگخارن شرار
بنتو گوس لارن منوچہرہ شاہ
گژھ مک کنتو ہریگٕی بستہ و تات
چھوکھی شیر و نکن نمہ تس ماوچال
گژہ یک کنتو گمت چھوک گرفتار دم
سپٕن قتل تورانیان بے شمار
کرک عرض اشاہ روی زمین
شہن بخشنک دولت و گنج و مال
ژٕلک خوف تہ ساڑوی ترا و ڈر
ملازم سپُن فوج توران و روم
ز توران ہنت دولت و مال آو
دتن بسن منوچہر سی تخت و تاج
بزور و بگرزہ بشمشیر و تیر
بدارالبقا شہ فریدون گو
شب و روز تن یاد حق کار آسو
سراسر یہ دنیا چھو ناپائیدار
یہ دنیا چھو ماکارخانہ خراب
ژٕ از یار و ہمصحبتان یاد آن
رٹن تہٕ آسو در ملک مشہور ناو
قدہ بٹ خلیل کاک قادر پری
بنہ بابی ولاد مادر پدر
تہٕ رچھمت کونی نہ رچھن اولاد

کمر بستہ لشکر ہتن راو تیز
چو باران خون یلان ریختہ
تنہ خوردہ شاہ سلم دور ژلُ
زایرانیان آس تس بستہ راہ
ژلک کنتو گلگٕی ملک خاک ژی
تنہ چھوک ژہ شیر سر نشہ لہتہ شال
منوچہرہ شاہین بیکضرب تیغ
ز تاراج ہر سو تلک گیر و دار
چھیہ آس ہبگیتہ تا ربع نامور
انک امن گو معرکہ الفصال
تتو ران خاور کرن انتظام
سپٕن تابہ ازچین و خاور ہجوم
فریدون تتن بانہ گو پیشوا
ہتن تمہ ہر ملک باج و خراج
پیٔ انگہ فریدون فرخندہ فال
سہ عمر در ہمہ ربع مسکون پیو
ولی عاقبت تمہ ز دنیا ی دون
ولی نیک و بد در جہان یادگار
مگر ات خرابس ژٕ آباد کر
ژٕ در فکر اجداد و اجداد کر
یسوی آسو مالہ پری ملک دار
وچھنت کمہ بہادر ژٕ ہنی گری
اچھو پانہ جانانہ کینتاہ و چھنت
نہ شر روز و دن نہ شرن مال و دو

ولو کله والو اکوئي پيالو آن
مه سوئي پيالو مرهم ڏيم سو شڪوي
ڏني قصو زادن زال زر

بسرخي برنگ گل لاله آن
اکوئي پيالو ڪا سم پر اکنڌ گي

گرڙهي رنگ آسن ڙن پو شڪوي
ڏيم زياده سوئي بهره زندگي
اني تحفه و زر سيم شبير تر

آغاز داستان زادن زال زر و قصه عقد نڪاح کردن او با رودابه دختر محراب شاه کابل و زادن رستم

وڻان ڇپي ٿي ياڙهه تاريخ وال
ڪُرن خاور و چين و توران رام
تمي ولق تخت ايران ڏتن
سُو ٻڌ دفتر عشق نوي زبان ڏه لوڙهه
ڇهو گو مُنت پريد خته عاشق سام
مه اڪ سيد او خاصه ڇهوم ڏو ستدالم
بڪشمير سامس ڪُرن ٿي نده نام
بصد بخته گي مخته مارن تمي
ڏيان تراو اندر شبستان سام
تُنڌ ڏوتي ته موئي جي ن مشڪ بيدا
ته لُوزت سهاڙهي سام شرمنده گو
زهنون ڏو زڙاوت سو مست جنون
ڏيان آو دريا ڪي رحمت بجوش
تمس ڪياه ڪري ڦي او ته آبار
ڏران ڪوه سيمرغ آسو آل
سين تس شرس موج سيمرغ ڏائي
ڏيان ناجر و ڇهو با البرز ڪوه
چو وحشي تمس ڏجشين سيت جو
تمي تو پوسه اي گرد فرخنده جوئي

مخالف منوچهر في يا م گال
سو شاه منوچهر نوئي پشت سڪه آسو
تمي تاج از چين ۽ توران هتن
ڇهو جو اڄه لکهان شاهنامس اندر
سينمنت سُو دفتر ڇهو ڪا فتر تمام
سو حضرات از قوم سادات ڪرير
ڏتن ڏو اد عشقن پريد خت سام
تُنڌ شعر زن شڪر و قند ڇهو
جهته زنگه بچوه لوڙهه سر خفام
تمس نشه نفرين سين خاص و عام
زخنده جنجل جي ار در مانده گو
سولاچار معصوم ٿو روئي خاڪ
بصد هوش آئي دمي تها و گوش
ڇهن آسو تس مالڪس طفل خام
تمي بچه في ڪتو سو معصوم کهال
چو وحشي رڙن ڏجشين سينتا خوئي
منو شاه ڏوان ڏجشين سينتا رهو
ڏرين ۽ زماسا مني ڏوٽهه خواب

سُپين يا مشهر آئون گرد سام
هون جا ڪُشيرين بيڪ مشت آسو
تُنڌ ڏو استاناه نهايت ڇهو ميوهڙهه
ته ڪرمنت ڇهو فردوسين مختصر
تمڪ شعر مه ڪره ناوم تيار
در نيوقت مشهور سيد امير
تهدس پر بنس آب کهان تمي
بهر بيت صد نڪته و پند ڇهوئي
ڇو ڪافورس موئي سا روئي سفيد
ڏين آس ساري ڇهو نه نسل سام
سو معصوم دد ڪوه البرز نيون
پمنت آسو آواره ته دردناڪ
ڪُري پس اڪس ڏو اڇه پروردگار
ڪُرس وحشيو ڏقه ڪوئي انتظام
سو بچه ڦهيت بچه في فرماي
عزيزه تمن وحشين ڏسن بوئي
جو اناه و ڇهو ڪ آدمي ٿي نڪ روي
سواره دوان آسو جين افتاب
بچو ڇهوئي ٿيه زنده يا البرز ڪوه

بیا نو سوداگران د رایه کړت
بو وچه ما سبب کیاه کړس مالکن
ستا نو ادمی کم بته آپرس
زهٔن کم سو معصوم سینس اندر
بنخاطره سپین اسامسی پیده مای
وچین لشکره اک چو دریای آب
نمن منزه اک زن وچهن بعضی سام
لچه زنگه چهی زنگ بے رنگنی
ثه گوی بر سیر بر سفیدی ریا
بہر آدمی تو ہنوتس چهو زنگ
دچهک سا رنی ہنو ہنوه لنک دوی
ثه نزاوت در جنگل و کوہسار
سو ایهو خالقن وچهنه کیا گو خدا
سپین یام ہیدار از خواب سام
ہوان پے توان ہر طرف آ سو دو
بحیرت سہاه سام گو بیقرار
منگون تم نزاری خدا لیں دعا
تنن بر نیز خوش معصوم خام
سو وحشی ژلان آسنو چون شیر نر
بند ہیران سامنی بر کنار
بو ممنون احسان تسر منده چالوه
دتن بو سه معصومسی ہیره بن
اگر پیش کیہنزاه ائی خیر و شر
اگر آسه دشمن ته پانه لڑه

گران اسام باجان خود مصلحت
بو پرزه ما من کم دتوی آب شیر
نتس تا پسی منز شهل کم کرس
کونی آسو نه تت وپلس سہنه شال
گنی پس سعی کوه البرز رای
جواناه وپن چاپ زانو جو شیر
کرن کریک ای سام بے ننگ فنام
ثه چهو کی باخدا زامنوی جنگسی
بقدرت جہیم زنگ سای تمس
اجهو وه اره وچه از خدا عقل منگ
وچهت کیا سقیدی اندر ثه عیب
تسند آیو نه کہنه انصاف و عار
تمس کته سبب کره سیمرغ دا
کرن تم نیچو زماند تنک انتظام
سو معصوم ہر گزاته آسنه
دتن سجده کو ناه دن د ارزار
تسند کرنه دانن کرن مستجاب
بجلدی یکان آیه نه دیک سام
سو کره مال آہسته آہسته ایل
بسیمرغ داراه کرن او یار
ہمن چٹ ثه رضی مهربان آس
جهکن د ادیاه سامنی پے نه سن
ہمو اندو اک موی نا رس ثه ماو

عجب کیاه اگر چهو سو تم خالقن
سپن کس منن ہمتس دستگیر
بسر دی او دنن نه شینس اندر
نظاہر تسند نده آس محال
اَت اندر دو باره وچهن بیاک خواب
ثه زان کی لنسه آس عنا دلبر
بنحامی ثه بدحواه فرزند چهوک
چهوتس نش کنوی لنگ سرخ و سیاه
منجت کونه نادانه یادی تمس
کرک بد بہاس اندر جستجوی
چہه معلوم تتن پانسی راز غیب
ثه کره تهن ز پستان مادر جدا
ثه چهو کی مست و غافل نس خدای
به تعجیل د رکوه البرز گو
نشاناه به البرز کوه دراسنه
آلہی ثه کدمره لگ مدعا
سپن بید سیمرغ عنی اضطراب
به پیش بید و اتنا دون لسر
تمس آسو باوحشیان انز جیل
دین تس ته فرزند میانو بنده چالو
به چهوی ابنده پس چهوم تبوی التماس
دتن مال د دست آن شیر نر
بو حاضر گرتهی یام ملک میانو ناو
بردی مدا چان ساری اکڑو

همه دغم ژه هر دم کران زه یادی
بنازو لیعهد زوسنطور جام
ملکزاده آنن تمکین و جاه
چو شیر ژیان وا تو معصوم خام
ښهاه نو وچهک طالع آن پسر
مقرر کرک موبد و زال نا و
ښهاه ډنو تخت ایران دی ئی
سلاح و سلب گرزه تیر و تبر
بنو داد حق شهر کابل مِس
بمردی دتن لړ و نو سیستان
بهر فن سیٹھن زال آراسته
بکابل لتسند دی بدآیه سو ژر
تدبیر تقدیر فرخنده زال
بزابل کرن و اده تم انتظام
بجاه و حشم گو بهندوستان
دتن تم بخدمت دِ م نوکری
دیک تس شه کابلس کور چهی
زاو صاف رودابه تس دق سیٹھن
سوزن دی ای النشه دای بهت
کرک دریکی برج خورشید و ماه
دیان ز النی اهل تنجیم بهت
منوچهر نوی دشمن کینه خواه
یه کرتهن لکهو نامه به نام سام
کرن از دل خویش سامس خبر

بدنیاژه تهاوی خدا خوش ته شاد
دیان و ات ابر النسی متصل
سپاهت ن ساهسی پیشوا
شهن کر طلب ژو دتنجیم دان
انگ نامه سامس نته تیز تر
یه شیر دلاور قوی پهلوان
بمردی دال و هوش توران نئی
مِس مهربانی کرن بے شمار
شهن بخش اطراف زابل مِس
کرن تابع سیستان نیمروز
جوانی دلاور عجب خوشته
سو سام نریمان پئی کارزار
بمردی بدنیا سیٹھن بیمثال
پس انگه کرن عزم اقلیم هند
بکابل وچھن باغته بوستان
انن پیش کش زرته زیور ته مال
بنا ذوادا جنتیچ حور چهی
بیت کرن رودابه از عشق زال
اده دایه هز تیز درشی وت
تمو عهد و پیمان کرک با توان
پئی عهد رودابه کر مصلحت
یه بدخوی از تخم ضحاک چهوے
درین کار ربانی کری انتظام
ز پیغام او سام بیتاب گو

زجنگل نچو سیٹھ آو سام
منوچهره بوزنت سیٹھن شاد دل
یه پیش منوچهره شاه و آو سام
کرک طالع آن پسر امتحان
دیک تس یه برجنت اقبال دراو
چو شیر ژیان باشد اندر جهان
شهن بخش تس خلعت و تاج زر
تهند و عهد سامس بڈ و اعتبار
بمعه زال گو سوی زابلستان
دوشی تم چهه ماتخت زابل بهوز
بزابل سو سامن ولیعهد کر
سیٹھن عازم کشور دگر سار
انن دکرف خویش اسباب سام
دِتن ملک ساروی وچھن اندہ ونله
سو محراب کابل بفرمانبری
کرن از زر و لعل ممنون زال
بنا دیده تس زال عاشق سیٹھن
دران آس نا رس اندر کیوژ کال
اوک زال اندر شبستان شاه
تنک عشق تازه درن مان ن
دیس اهل دل از وی محراب شاه
سهاه اژدها نسل ناپاک چهوے
لکهون تی النی کاغذا تیز تر
درین و سو سه نهره نی آب گو

کړن با وزیران خود مشوره
منوچهره منظور کړ ھغه وه زاه
وزیرو د یس گوډه وو چه ای شاه
مه کړه ای عزیز پد زه فاش راز
با یران گڼه هت پادشاه هس و نه
کړن خرچ تم واریاه ملک و مال
درین کار یا نی کړی انتظام
کډن پار چاه خاصه مخته بره
چهن نامه هت د خته بیگانه دا
نین و اجنه آن ری جا به مه تش
کتی آیه کمه ده دایه بیگانه دای
بو چهین د ل پراکنده از هر زال
مه نه تش چهو د خم جگر پاښوان
با آئین خویشی کړه انتظام
بو چهین انه دل و جان ناس فدا
نشرم و حیا روزدر پای بند
بداس کړان ناال کانتراه و کمیل
بتقد یر راضی نه بان بسته روز
خبر دار تېهونه کړه ک سیزه و ش
یه خویشی کړن د رده سا ډن چیره راکی
بپوشید گی د خته با وس راته ز
د پان آسوده دابه سی ده ت
بند بیر دل د خته شه بوزه نا و
بند بیر تس آشنی ها و ون

چه مشکل کیتها چاره ان کیاه کړه
وگرنه گڼه هی زال ناحق خراب
چه بهتر کړن خو فیر رای شاه
زه خو شیر زه در عشق و آرام مست
مبادا یه گت کینه باغ ورک بینه
سو زن نامه هت پیش ده دایه دای
گڼه هی پیش شاه منوچهره سام
بیه گډ نه از دست انگشتري
سپین اشتباه نت د گرگونه ډرای
بصد عرض و دانه آنن ړټت
کهنر چهی گینم بخاطر زه مای
سو گو مت د ل و جان گرفتار مه
یهی دی ای همراز غمخوار سان
مه زال لازم یار چاه اک رزی
مه چهو منه بیه کاغته پالنس مدا
بنی ما ثه بیو ایه مالس و نن
بخویشی اگر سام نهرس کفیل
تمس د ایه د راه د تن مال و زر
بوشاه س لنشه کړه یانی بلاش
سو محراب اشر در شبستان خود
کړن لب بند اشنا مکار دی راز
چه کهم پا یه از قوم خود زال سام
نمی ات سرس د وره سیر نوش نها و
نمو کړه یهی مصلحت پا نو ان

اگر بوزه تمسه مه نش پادشاه
چه بی ننگ و ناموس عشقن شراب
سو یهی زال لکهو سامنی نامه باز
بو یهو تام پانی کړی بند و بست
از ان نامه سام خوشحال زال
خوشی کړ اهی سام انزراوه بنا ی
سپین شاد و دایه کاغذ پرت
سو زن د ای قاصد بقاصد گړی
بخو اوړی کډن از بغل نامه هت
بر و دی مه س تهونه تغا وک کهیت طلب
دیس کوره فیرت مه گو کیو ترکال
تمس خاره انډر جگر نا ده مه
مه آنم امی د ایه پیغام سام
زہر تسلی یه انگشتري
دلاسا کړس ماجه با وغط و پند
بتقدیر یدوی زه آسی بنن
مه کیره پیشد ستی زه آهسته روز
دین س درین کار تیزی مه کړه
بمعه زال نامه نشته آ به دای
کران گفتگو آس از نیک و بد
با آزدگی دراو شمشیر هت
مه چهیم پا م از غیرت ننگ و نام
شهن گړ بلا چار اقرار ات
چه تراون بکابل تغ ی زال ډهان

اگر بہر خویشی اَئی پانہ سام
چھہ گومُت بکابل پراگندہ حال
شہن کیہ سخاطر بدا اَس خیال
بنہ یام تس نحہ امترِ زال زر
اَمی ساتہ نوذر سو زُن پیش سام
کَرِ وِس اِس تدبیر باہم سخن
سُپاہت پیادہ بوزتھ اَس
سپن شور دِ نالہ و کرہ نای
نجلوت دِتُن پادشاہن سلام
بعیش و طرب جام سنطور و سوز
ژہنن تاج تراوِت اَشہن زیر پای
سمی افسر و اہل ایران ژو لوز
دِلوک تم بوزِ یامت زانگو ہنا
سپہدار بوزِنہ خوتہ آس تھد
بمیدان مردی تلک سخت شور
زہیبت اکس اکس نشہ ژہا یہ وود
زگرزہ دکم دیوی کلہ مہ
تنہ خوردہ ژل تم براہ فرار
انن واد پاہ لشکر گرگار
سپہ میان از خوف جان زرد گے
سو کرکوی ہم شمشیر کین
بمیدان و حصم گشتہ اندر قیاس
اَژِم زیر فرمان باقبال شاہ
دِرِ گنج جمشید نم باز کُر

چھو بہتر نخویشی کُرن انتظام
چھو از عشق رودا یہ بنس دِتھ گمُت
بمحراب خویشی کرہ یام زال
دِمینہ ادہ مہ سو ہرگز قرار
دِپُن تن آداب کرِ زِس سلام
ملکزادہ نوذر بفرمان شاہ
ستادہ کرن پادشاہس سلام
سپاہ ہو شہزادہ دِتر حاضری
سپن سوی ایران آمادہ سام
کُرن کوچ ڈیرہ آورد گاہ
شہن تراوِ کرہ سی ہمدوش جای
پتر ہوک تس سپہگار مازندران
پکان گوس درکشور گرگسار
بہت کن سمت آی دیوان نر
بہر سو کران آس تم دور دور
نلم مہ ادہ گرزہ گاو سر
ژہنم ساسہ بدا ہرمن ڈولہ
تتی آم کرکوی پور سلم
بشمشیر مردی ہلن گیر و دار
تُولُم ادہ ہیوا یہ گرز گران
اَژت زورہ والم سو ژپشت زین
کرم قید یہ ۱۲ ساس از افسران
بشمشیر مارم سہا کینہ خواہ
تو جن تم زضحاک تازی دلیل

با ایران خبر دار فرخندہ زال
چھہ بر دخت محراب عاشق گمُت
سو محراب چھو پچم دشمن کینہ ور
انہِ کس تس سیتہ مردی بار
بجلدی انن گژھ سو سوی پیش من
سو ساس نشہ گو تمکین فوج
دِتن نوذرس لیکھ نشہ دست و پای
سپہدار ساری لفرمانبری
بہنت آسو شہزادہ ہنت چند روز
دو منزل کرت گو بدربار شاہ
کرک حال پیش نمواوہ لور
ازان گرگساران و دیوزران
سپاہان جنگی سمی ساسہ بد
بشکل دو دو شیر ہم گاو خر
زدیوان ستیہ وار یاہ ساس موود
کرم خوار و آوارہ دیوان نہ
کرم دیوی گرنہ ہنت لاڈہ لار
کرن باز استادہ جنگچ علم
تنیہ تس نشہ ساسہ بد مرد گے
پریشان کرم فوج مازندران
دلیران مازندران شیت ساس
سر کرگساران مازندران
شہن نامت م سرفراز کر
تمی کرنہ شاہان ایران دلیل

ستمگار ڪري ڪوئي بدخوئي موُد
ٻڌان جهوم لشڪر پرانو پيدا دباد
ڳڙهه حال ڪهڙو ڪال در شبستان
انهن لاءِ سُنهه محراب ڪابل اسير
شهه ڪابلين ٻه ز فرخنده سام
بڪابل ٻيه فوج هئي ڪينه خواهه
ڪرائي آسو آلات ۽ اسباب جنگ
بمحراب ڪابل ڏي پُن ٻه ٿڙهه حال
ڦِرِن اڏوُتي فوج هئي بازلوهه
ڪرڻ لوا ڪي ڳڙهه سنني سو رام
نه ٻُوزت ٻوهه داس سام دلير
برابري دان نه انهي لاج ٺاهن
مهه پٽ ۾ ارياهه مهرباني ڪرن
ٻوهه جيهوسن پاڻ نه استاده تن بر رضا
مهه ڪرڙاهه نه ڏيهمنه پيتان داني
مهه غمخوار ڪانهه جهو منهه الله خدا
سوُ وزت ستاده بفرمانبري
ٿهه آمت بمس پٽ بجنگ آوري
نه ٻُوزت سپن نرم سام دلير
ڏهه خوش ۽ وزتم العزيز بدله
ٿلي فتنه شاهس ٿي لي ڪينه چانو
ٻوهه آيو سو محرابي ڪينه خواهه
سيهو محراب ڪابل دعاگوئي شاهه
مهه سنني ڪرڻ گفتگو بلڪه هر

بمحراب ڪابل مهه ڏن فتنه دُود
ڏسين پاڻ ز سامن باقبال شاهه
همه سيت ٻه لشڪر ۽ پهلوان
ڏيان ڏي اور خصت منهن پيش شاهه
چيهه ونڪن ڪراي جنگه ڪوئي انتظام
توي شاهه ڪابل پراڪنده آسو
سپاهه ۽ تير تيغ ۽ تير ۽ خدنگ
ٻوهه پاڻي ڳڙهه پيش فرخنده سام
پيو پيش سارو ۽ ٻس لي ازٻوهه
ٻه تعجيل هالس لٿهه زال گو
ڏٺن دُر تعلل لي ال عرنده شير
سو محراب ڪابل نيڪو خواهه سالو
بهر رنگ مي قدر داني ڪرن
زنقد لطيف لعل پنن ڏي رام بد
جههه ڪس ميان اندر جگه جهر ۽ مالي
ٻوهه دُوڏسن بڪابل بفرمان تو
ٿهه آمت بمس پٽ بفرمانبري
اگر جيهوي بڪابل ڪُرن رستخيز
ڪُرن زهر ڪوئي خنده مانند شر
بايران ٿهه ڳڙهه نامه هيت پيش شاهه
بدرباره ما وڪ بمس نامه ميانو
سرخاڪ تم پاڻ تراُون ڍوله
بظاهر جيهو لالت سگ ڪوئي شاهه
توي زال سه زم بدرباره شاهه

کهوڙ ان جهوس ڪه مرڪال ڪنيز فساد
ڪرڻ ڏن ٻوهه محراب ڪابل تباهه
بيڪدم توُلي ڪابلين ڏي ادوه گير
بزابل ان سيت ساري سپاهه
سپن حڪم پس از منوچهر شاهه
زر ۽ دايه نه زال شرمنده آسو
درين حال ۾ انف سپن پام زال
۽ جهپي ٻوهه پيڪا رچيا انتظام
اگر ٻوهه نه ميانو فرخنده سام
پراڪنده دل اندران حال گوهه
بمو حال ۽ پيش ڪرڪٽ پاڻ ۽ ن ا
ٿهه اسي امس سيت خلاص پيالو
اگر دِڪ بمس مهانه بايت ايدا
زپتان ما ديرمه ڏٻو ڀمنه دُود
ز دنيا ٻوجهوس فوج مهه د امت جدا
سو محراب ڏٻو هم ثنا خوان لو
سوزما ندان ۽ فاچانو ڪرني وفا
ڳڏن مهه بخنجر ڪرم ريزه ريزه
بصد شوق آنن نکهه زال زر
سپن پاڻ نه شاهس لٿهه عذر خواهه
لکهون نامه سامن بدرباره شاهه
برابري ڪهون پٽ مهه تراُون ڪلهه
خصوصا جيهه پس رضا زال زر
جيهونه ۽ نه آمت باايران ناه

ڇهو زالس ڪابل زمين بستہ دل
بڪابل ڪري جنگ موقوف حال
ٿيو نامہ ٿيڻ گو بايران زال
گئي سامهون شس نزد ڪابلستان
ڪرس دل لڳي مني جام چاه و
وٺن پيش محراب ڪابل سه راز
بايران زمين هام گو زال زر
الوڪ اهلڪار و بدربار شاه
سو تقرير لوزت سين شاد شاه
دڙين ڪار تدبير پاڻي ڪرن
حڪيمو گذارش ڪرڪ پيش شاه
بہ ترڪان و توران ڪري حسب حال
لڳي هاڙ ني سوي ايران و راج
ز تخم ڪيان خاصہ ڏي وراه نيہ
منوچهر زين مژده خوشحال گو
ڪرن گرم دربار اجلاس خويش
اڪي ڏنگہ بہ ڪل جهيہ در سنگلاخ
جهيہ نہ ڪنهنتہ مايل آب و گياه
ترهو منزه ناگہ اڪس هيوڪ سهہ
شگفتہ فولي تت مثل بهار
جهو پا ترم ڏي پان نس مہ ڏٺيم ذسره
جهيہ نڪس مشت لنجہ ني ڏوز رڪ
جهو ناگاه مت ڏي اوه جو ٿهايو ان
جهونہ لڏس لونس ڪنيہ ڙهن

ڙه في بوزه هس گره ناحق خجل
وگرنہ بوجهو پس جنگسي انتظار
دو منزل شب و روز يڪ گهوڙ ڪال
ٿهاه تحفہ آئن ٿمي پيش شام
ڙلش شڪ نہ فرڪ وارہ تمہ ڏخته نڙاو
دوان آس و دايہ خيرات مال
بوتهه دڙي ٿئي و ارياه نامور
بشرط ادب ڪيہ نہ شاهس سلام
ڏئن حڪم زالس آيا رام گاه
انن اهل تنجيم لوزن حساب
جهيہ ساري نڪو خواه اين بارگاه
بہ شمشير ڪره اهل ترڪان و چين
بني ٿهانہ ايرانڪوي تخت و تاج
بايرانيان ڪره فرمانبري
ٿهاه شاد بہ تخم آن زال گو
بدربار اڪ موبدن سوئي زال
وجهيت بہ ت ڪلس ياڻہ تره جهيہ خاج
ترهم ڏي پو شهس سيت گي تره سوال
برابر شمار هس بهيہ ڙي تره
جهو اڪ مهنوه زو ڙ روزان اهٽ
مٽ ڏي وڻ گلن شس زرين نڌ
شيم ڏي پو جهو اشهر سر ڪوهسار
اڪس گره منزل ره لورت لوان
يمين شن ڪهنن يڌ ڙه معنيٰ ونڪ

اگر شاه ڪره عفو از بهر زال
شہ ڪابلس بو تو لي گير و دار
وزين سوءِ گئي دخته ڪابلستان
بنجو يشي ڪره واره اس انتظام
بجاه و حشم روز سامن سه باز
وجهان آس ب طاق ڪره وانہ زال
ز بازار ايران تمڪين و جاه
نهايت آهستہ شيرين ڪلام
بخلوت شهن نامہ سامن پڙن
بداٿس پرڪ حرفہ حرفہ ڪتاب
دليراه ٿهوي نيره از پشت زال
جبن جهف وان آيہ پشت زين
ز شير ژيان شور زور اه نيہ
بتو رانيان آيہ جنگ آوري
انن زال با اهل تنجيم پيش
وٺن اي جهانديده گو ڏي سال
دويم دو ڀ دو اسپ سفيد و سياه
ترهو ڪره پہ ٻن ٻن جدا ڪار ڏي پال
ڏسن بڪ باغ و جهم سبز زار
گل و خار ڪيا رتراوان ڏٽت
جهو تاپان اڪس هي گسي لڦ ڏزن
جهيہ آسان خلايق ڪران ڪار ڏي پال
نہ تم لره لوزن گنهن ڪنيہ سن
ڙه داماد محراب ڪابل تنگ

ڏيک ٿم جدا حرفه حرفه جواب
جهه تره لنجه تره ڏوزيت گيا ٽري
زه کوڙه دو ڏون پيش و پس دوه ته ڏات
ٿيهي پاڙه تره ڏوه جمع آئي تت
ڪهڙي موتني صنايه پير و جوان
تمن پٽ جهو خورشيد زرين ٿلو
يه دنياي فاني جهو نه پائدار
مرن پانڙست پانڙده نوزوان
وڇهو توه بين خويش نه آشنا و
ڏتن لس ٿهاه زرته زيور ته مال
کوني زن انن اهل ايران تنگ
بگهڙو به شمشير و تير و کمان
ڏتن و ادياه زرته زيور تس
ڏتن و ادباه لس گرانمايه چيز
ڏيوه مه اجازت گڙه پيش سام
مه هر گڙه يه گيت ٺهه ڇهمينه و سان
شهن نامه لکهيو تبز سامن جواب
ٿه ون کابلک جنگ موقوف کر
زدربار شڙ نامه زال کو
بزابلستان خاص نه عام خوش
شهن کره سند خنت ٿي مشوره
مه باني سو شهيا ست مه زرد ام
ٿهاه مال لس دولت و مال گال
حيناه سه ڏن تايه و ن هاه اٿس

گينه ڏاڏ فرق ڏي رهيچ باب
تره منزه اک زن اچهو بله ڏراو
تمن ڏون جهنو زاه بهم التفات
يه بيمار رهيو سونه کوي اشتر باغ
که و مه بر آبرشڙ پهلوان
جهو صبحن تابنده خورشيد گاه
بنجنه بيخ و بنياد بر کوهسار
مرن اک ته بکين بران زياد حرص
انو يادون ٿين گهاماجه تلاو
شهن آن ايرانچي پهلوان
سين کشته زن مشته نزوري تنگ
سين مهن پاشاه بر زال زر
بيز خلعت و تاج بر سر مس
دو بهه که شاهس لنڌه آوزال
ٿهاکال کو مان سند لو آل ام
ٿه امنت ال که بلک لو ال جهو يه
نو اٿس سه ڏو و محکم نواب
بزابلستان ساز و سامانه خير
زجو گان ٿن نهر تهي مال کوه
سو زک پيش محراب کابل خير
لونه کار خير چ تياري کره
کرن جمع اسباب شادي تيار
ٿه وو اينه الن کرن نينه وال
کرن ال سامن و لعهد خويش

جهه به کل بداشن مه بهرت وري
شمار سن ابزته تره آجو ڏاآه و
جهو گاهي لوان کونه تره ڏوزت
نهون نباري برجگر داغ داغ
جهو مشرق ته مغرب مثل نه سرو
جهو شاهن چچ دلتنگ لنگ سياه
اڏن آرزواڏ جهه حيرت کهو اتن
جهو نه آت کرن کانهته کهنه بازپرس
منوچهر کو خوش تقرير زال
بميدان زالس کرن امتحان
بمرداگي منگه ناون امان
زمردي به برگا جنگ و هنر
سين ٿي ال نه پادشاهس عزيز
کرن عرض اي شاه فرخنده فال
ته لوزت دين پادشاهن اسان
بهانه مه ماون کين مول جهو
زهي رضامندي ٿي ال زر
بکابل ٿه کرنه لسي کار خير
ازان نامه شاه کو سام خويش
زنته آواد شاد هنت الزرزا
گڙه خفه خاطر مه يٺ زال سام
زضحاک دولت کرن آشکار
ٿهاتاڙه زالس سه دلخواه اٿس
ڏنن داد عشرت بآرام و عيش

سپين عازم باختر شام گرد
ٿيو راڻو ويو بجنگ آوري
ٿوئي تيز گو سام در باختر
هتن تخت ز شاهه هندوستان مال
شڪم زن ڪنيو سيت آسوپس ابر
تمس زياده تر باآسس ٿڌان
سو بچهه ها گونه ڏس از شڪم
طبيبن ٿيو نيڪ مردن واج
سهه ماهه زال لخته غمگين آسو
سيمرغ حاضر وڇهن هيٺ سروي
چهه لاچاره گيمش بآزار ذه
مهه بر غم بمردي گذ هي نده نام
بمردي ڪري ڪس امس سيت مان
انن ڪاسه برگاهه چهه ڪافور صاف
ٻيه گڏه پهلو به ويو دايه چاڪ
ملوگاسه سي سيت ڏي ڏينه تنڪ
ٻيه گڏهه ڏالن تمس بر من
سه ويو دايه تم تيز بيهوش ڪر
چوشير ڙيان حله ڪرگر وڇهن
بجلدي ڏلس دي ادسا ڏوي قصور
ٻه ڻن حمد رستم ذبيح وعذاب
تمس موبد ورتمي ٿهاونام
تسنر شڪل بر پرنيان وحرير
ذ درج وغم وغصه آزادگو

تمس آسو باگه گساران نبرد
ڪهوڙان آس از فوج مازندران
برابلته ان ٿهاو تم زال ني ر
سه دايه خاتون سپين بارود
هڪان آستنه جنبشاه ڪنهه ڪرت
سپين بام تس لع رنو رتا دا
سپين سخت عاجز درين دردو غم
ڪوني ڏنگه مطلب تنس داو نه
بناگه سو ياگه ڇهن يادپوس
وِس حال الن ودان ذرا ر
ڪرس چاره گيمش پراڪنده چهه
ذوي چهه هي لسند لرزه آسي جنن
ڏين ڪهو سچو شير ڙيان پهلوان
به تعجيل فرمان ڏيتن سوي زال
ذ پهلو ڪڍن بچه ترس و باڪ
دوا يام ودايه زخمس ملي
بلس دادُسا دوي زلس بهره بن
ڪُرن تم به پهلوي ودايه چاڪ
زواني تمس خون لاره اتهن
ديان پرسيمرغ ڏالس تمس
سپين رستمي نا ور رستم خطاب
سو رستم وڇهن خدا گوذالزر
لدن تحفه سامن بجاه وسربر
دين حاضرن ئي ڇهو هم شڪل من

تمن باختر زير فرمانبري
دو هي آس تم ڪينه جوئي ڪران
سپن مالڪ مملڪت بام زال
گئي زرد بالڪل ني درد جگر
شب و روز هاج آس ڏين ان
پراڪنده گي تم ز سر خدا
نهايت ڪري ڪي نگه نگه علاج
بآئين وعادت سو شترزاونه
بآن پر باتش ز هن اڪنه موي
چهه ويو دايه افتاده هيمش بيمار
ڏيس تو ده سيمرغ ني اي پو سام
زمشته ڪري ڪوه قافس ڏين
ونت ئي گئي تيز در ڪوه قاف
ده خيرات راه خدا خرچ مال
يه گاسه ڪرن تيز در سايه خشڪ
تمي سيت ٿس زخم پهلو بلي
يه ڪيت بام زال ني رن گوش ڪر
وڇهن ويه شيرڙيان بيمناڪ
ڪرڪ بسته مرهم به پهلوي حول
سو شيرڙيان ڪو ڇهه کهاڪ تمس
شتر آسو هم شڪل بر شڪل سام
ڇهڪن لعل تم باگرن مال و زر
وڇهيت سام خوشحال و دلشادگو
لعبينه ڇهون هو مو نقل من

شبانہ شونگت آسودہ خواب ناز
چہدر کوچہ مردم گران اوٹ رہ لور
مستی چھولوکن گران اُرہ لار
بجلدی نہر درا او چوتی شیر نر
فوٹرتم اکی انتہ زنجیر در
اکی انتہ لاین مش گرنہ ٹاس
تہ بوزت سٹہام شاد کوزال زر
زچشم بداندیش رکھنی خدا
سوئیں جالو نوٹیب نریمان آسو
تمن آسو اندر قلعہ ہاک مند
سو سام نریمان سٹہام تنگ گو
تمن نشہ نریمان گمت ہارہ چھوے
دُیں رستمن ہا زای زال زر
ولیکن بند بر سیت مال
ہمک اونٹ نہ گرتہ خر بشمار
تمن سیت پوشید اسباب ر
بوقت ضرورت کٹو تیغ و تیر
بکو ہمار کہنہ دوہ کٹن اوٹ زیوہ
بوتہ اکی لاران نگہبان در
سین بیرہ حلقن گران آس خون
وچھن ادہ تم کوچہ بازار تہ
تمی مست دو مغرور بالکل وچھن
بمردی تلگ گرزہ شمشیر و تیر
بہ شمشیر دو پرگار آنک بدام

ببازار از گرنہ لوزن آواز
کرن عرض ای رستم زورمند
زہیبت چھوکمینہ خواب قرار
برازی کرسن ٹڈ وا نومنا
بنرد با او در کوچہ چوتی شیر نر
تمی گرزہ فیل دمان سرنگون
چھکن دارہ دیار لعل و گہر
روان نریمان رضا آسنی
عزیزاوکی کیاہ پہلوان آسو
مہیا من در قلعہ آرد نان
نہایت سو نفرین از جنگ گو
سو گو مادہ در ملک مازندران
بو گڑہ ہا تمن فوج سہت کینہ ور
بانن ال گرد رستمن مشورہ
لدک سارنی گنہ نی لونہ بان
گنن منز ہمو سیت اسباب جنگ
بحیلہ گرشہو در قلعہ جا بگیر
بہر بارتس سیت اک اک جوان
وچہوکنغنہ کوہی ہاریسے رد سر
سو رستم بہت لغنن آسو کنان
گران آسو تدبیر بیگار تہ
کٹن دوہ سین ات تا دیگیر
بہر کوچہ لوکن سین دارگیر
مقابل سین کہ تو ال حصار

پر بٹرہوا از غلامان خود کیا چھو شور
چھو فیل دمان بلہ کو مت نہ بند
تہ بوزت تلن گرزہ گاوسر
بشتنہ کرن گشتہ اکی نو فنا
کرت حملہ فیل دمان بوتہ آس
لصبدرزہ بیو فیل در خاک و خون
دتن رستمن بونشہ دست و پا پی
تہ وسو اس ساری خدا کا سنی
بحکم فریدون بکوہ سپند
می میوہ بر بر غلہ سیت دوان
ازان کوہ متس دل جگر خارہ چھو
چہ سامس تمی کمینر کنیز راہ تہ دران
سین تتر بیگار فرمان زال
بوؤن لخت بازار گانی کرہ
بہمراہ ہر اشتر راہ اک سوار
سلاح وسلیب گرزہ تیر و خدنگ
بیکبار اوتٹن لدک تو نہ بار
بہ نرہ دیک آن قلعہ گو کا وان
قلاسین اندر آسو نا یار تون
وٹان دیار تہ گنہ اک اک دان
بلہ بے خبر خلق ساری دچھن
بہ بیگار گند پہلوانو کمر
گران آس بیوا تم قتل عام
شبس آس سرگرم در کارزار

بہ شمشیر و گرزہ سنان و خدنگ
ڈلت سر بسر گے نگہدار دڑ
بغارت لوک و ادیا مال و زر
سٹھا مال و دولت لدک پیش زال
لکھون نامہ از فتح کوہ سپند
تمی تھا و بر تخت شاہ و گدا
تمی کرمہ مسکینی یا وری
بخنجر ہنوم دشمن انتقام
بفرمان عالی بکوہ سپند
سٹھاہ ڈلتہ بعضے گرفتار گی
زر و مال و اسباب ابنارہ ہا
یستادہ کمر بستہ حکمش بیار
زاتش قلعہ وادہ بر باد کر
سوی شہر زابل ہمہ تیز وت
پرت نامہ رستم کمر بستہ دراو
کران قلعہ وبران کف دست دن
سوی خانہ گو مال و اسباب ہیت
بو نھم دراونش و ال ہیت پہلوان
کرن صرف خیرات ہا و مال
بجنگ دلیران زبر دست گو
ڑبان سہ آسو شستر تہ تیر و کمان
دو دیدہ تلان آسو نیزہ ہاد
کران آسو اٹھن دہن سیت ہر
کران تش تنھہ تنھہ لو دست دور

کرک از دم صبح تا شام جنگ
سٹھاہ لوک مارک شمشیر و تیر
دُر لعل و یاقوت و گنج و گہر
تہوک مال و اسباب ابناڈ نی
سوی زال زرجنگہ کوی جُن چند
تمی دتو نہ می لُوت تاب و توان
کرم با بداندیش جنگ آوری
الا اے سرفراز دستان سام
بہ شمشیر مردی کرُم چون چند
دتُم داد مردی بمیدان جنگ
بمیدان چھٹ افتادہ کہار ہا
پرت نامہ دنتا دگو زال زر
زخون نریمان ہمتن یاد کر
بجلدی بیا سوی زابلستان
ڈنکنا ر در قلعہ پاوک چپاوہ
کڈٹن مال تاراج اسباب و دیار
بہ شمشیر مردی کرن صاف وت
ڈُٹن از سر شوق اندر کنار
چھکن سیم و زر نہ جواہر نہ لال
کران آسو راتش دوہس کارزار
ڑبان آسو چون شیر فیل دمان
بہ نیزہ کرن سیتا البرز کوہ
کنوی ڈن کران حملہ چون شیر نر
زخیل دلیران زابلستان

سپین گشتہ آخر سو سردار دڑ
بصد کینہ لوکن تولک دار و گیر
کرک دز قلعہ لوٹ تاراج مال
ہر کوچہ ما ڈیرہ گی دیارہ نی
گوڈن نامہ سی لکھو نہ نام خدا
کرم اثر در خون پیر و جوان
تُسند وی دادہ ہا این عقل خام
چہو رستم کمین نبڈ چانوی غلام
ہمہ امل در زخوار و مردار گے
ڈٹم سینہ شیرن نہ تیر و خدنگ
نشتہ جو این بعج جہو سن انتظار
لکھون رستمس اے عزیز پدر
زر و مال و اموال اسباب ہیت
مہ جہوم تو ڈکن ہتو سن زونہ جان
گرزان آہ آتش شیر سینہ مست زن
گرن و انٹنی قاطرن لدنہ بار
با قبال گو وانث دریتان
دتن بو نہ روی بے اختیار
سو رستم سٹھا خبر نہ مست گو
کونی زن کران آسہ شیرن شکار
بجنبش کڈان آسو لہ چیار
سر دوس بوگرزہ ہنث داتن دو
وچھان بس اکس آسو در سینہ شور
بجز زخم تھا ون نہ کانہ پہلوان

بمردی بہر کس سپین تر شروی
تمی ہمہ آسو کشان کھن ہچن
اکس نال و کشواد آزادہ مرد
تمن دو ون سوانس نہ ہر گز قرار
جہو بد عیش اندر جہان ہیچی
درین دو ہر کینہ داوان گہوہ
ہیو پانہ مغرور کیا گوک سخت
نہ جہوک مست و مغرور ناز بدر
ثہ موتیس گمت لنگ کافور جہوے

زہیبت نہ کینہ تمس سنت خوی
فقط آسو تس دو ون نن ہیبت جوی
دوئیم پور قلو ادمیلاد گرد
سو مشغول در عیش و آرام آسو
نہ پس آسہ جہو عیش دنیا تمی
ون پس آسہ مغرور ناز بدر
بغفلت گئی با زراوی ثہ وقت
نہ روزی جوانی نہ جہو دست زور

تسند تہو بعینہ تمن موت نن
شب و روز آسس تمی پیشروی
تمی ہنت گران آسو سیر و شکار
کمر بستہ از صبح تا شام آسو
خصوصا دوئیم لوجبرک پانر دوہ
جہو کیا تس گناہ پانہ انصاف کر
نہ جہوی نخرہ بر دولت و مال زر
چو شہما رچی آس و ہرت زہ گور
درہ دوہ لگوی منزلہ دور جہوے

داستان گک کوہزاد جنگ کردن رستم با و کشتہ شدن بہزاد بستہ کردن کوہزاد و تاراج کردن مال و دولت او و مقرر کردن باج و خراج

دیان آسو نزدیک زابل بداد
سلحشو ذہ ساس ہنت پہلوان
کشادہ دو دروازہ سوئی و راہ
بزابل مقرر کرت چون و چند
ز عہد نریمان تا دور سام
مقرر بدستور آیئن سال
دو دی سپین دال اندیشہ ناک
زا بر ایمان از گک کوہزاد
توی آسو در شہر زابل مناہ
جہو از تیر و شمشیر تس انتقام
بخدمت شب و روز کشوادس
تمو بام و جہو تسندی لوشو تاو

دلیرہ لقب تس گک کوہزاد
بآیئن شاہان سر کوہسار
گران آسو تاراج در سال و ماہ
ہوان آسو از سیستان رسم باج
نوان سُس نہ ردی آسو دہ خام
دیان بام ال رستمن گیر دار
جہو رستم شاہ شوخ بی ترس و باک
بستی گزہ ہم طفلک کامگار
بنام گک کوہزادہ گناہ
بر رستم گرد و تہو نہ کا نزاکین
ہر کار میلاد مختار تس
دیان آن باہم بلا دور باد

بہنت آسو بر کوہ زابلستان
قلا پاہ تس آسو پا لا حصار
گران آسو تاراج اقلیم ہند
بمردی لاگت خداوند تاج
لدان آسو تن باج تا عہد زال
تولن شور شمشیر از ہر کنا
مبادا مس کل نہ اکہا پادہ یاد
ز دست بداندیش ہنوی خوار
بزابل ہیرین ز کوہزاد نام
زہیبت توی آسو کا نہ و دن
تمی ہنت بارا ز زابل سے درد
یہ رستم جہو مثل گک کوہزاد

بہ تندی نتہ ما از دست تر
قصاص ہمہ پیشاین انتقام
بتقریر خود ہیر دِ منکر سپن
بتلخی سو پُر کینہ خونخوار گو
چھونز دیکہ برکوہ زابلستان
بمردانگی فوج و سردار ہت
اسِہ وات گیہ شست ارداہ وری
بقہر سپری پت کنوی اسِ چھ اِم
اسِہ آسو ہرسال تاکید زال
دِوان آو در خدمت زال زر
بخندہ کرن مول کو تاہ جل
مہ سپتن کر پاونہ کونہ زادمان
تہ بوزت پراگندہ گو زال زر
رسہ و زسہ بوزسہ پند پیر
دپس رستمن با زای گیج زال
توی چھوی تہ پت نتہ کھوست شکست
بمیدان لوہ رونہ نہ سپہ وچھیت
بکینہ کمر بستہ آمادہ بو
بوسا دوی تنگ باج فیرت ہس
ژہ بہ حال خاموش تا یکد وسال
مہ کرپشیدستی منز ان سہل
چھہ بہتر کرن ہمتسی بندگی
دپس رستمن باز ای زال زر
چھو شیرس نیان نوو دہ سینی شکار

بمردی و لاور نہ بر دست تر
نگفتار اور رستمن بوزناہ
زہیبت سپٹھاہ خستہ خاطر سپن
کرن یام کشواد میلاد تنگ
دلاور چو ان زا فغانیان
دِرین ملک لاگیت خداوند تاج
دوان باج ہستی بقہر ما نبری
بہ یاران کن چھہ و چیرم گاو
وِلو تیہو ہو کا نزاہ بر تسم یہ حال
بہ مجلس انن زین و پیشس یاد
ژہ چھوک لیہ تی ہمت و سادہ دل
سو کو ہزاد یدخو کو آسن ٹرت
کران آسو اندیشہ از خیر و شر
ازین کار باہوش و خاموش باش
ژہ چھوک پیر دیرینہ ہمملک و مال
بظاہر ژہ چھوک کو ہزادس کھوتران
ژہ کر عقل موہ روزہ نہ دہ و چھیت
ہمس بو زہتن ازین و پیش باج
بگرزہ سو کوہسار شیرن ہمس
ہچھک وارہ سا ری ہنرمای جنگ
ژہ چھی نتہ و دستی جوانی نہ جہل
زکرشاسپ و شاہ و نریمان سام
بغیرت یہ دنیا لسِت ہوشکر
چھو زور دستس کو نہ قابل حساب

گژہی بدس از نریمان سام
تہ بوزت تہمتن پانہ نزدیک آو
تہمن تہ سو کھینہ دستبردار گو
بناچارس باوہ ہے بیدزنگ
بجنگل سپٹھاہ دزداقشا ہت
بیا چھودن ہوان سام آئین و باج
زعہد نریمان کرشاسپ و سام
پُرا زمال و یاقوت لعل و طلا
تہ بوزت رستم سو سپن تلخ تر
بروی بدراز کگ کو ہزاد
تہمتن لو چھو پسندہ اندر جہان
زخنجر سر و سینہ تھاوس ترٹت
دپس رستمن باز اشیر گیر
مہ کراندرین کار زہر گہ تلاش
ژہ چھوی و لو ہمت دشمن زدست
بحیلہ تمی ہمہ کو نجن از ان
کنوی لن ان لسنہ کو ہزاد لو
مہ کنہ چھو منہ بر فوج تو احتیاج
دپس حال ای لو فرخندہ فال
وچھک وارہ دنیا دگرگونہ رنگ
وچھک بیوہ جہل و شرمندگی
مقرر چھو پران ہندی انتظام
مہ کنہ چھو منہ تدبیر فرصت بکار
چھو کرسن وگن کنہ و چھین آب

ذه جهلک نتیجه مَنه ان سهل
کران جهوک ذه کوهزادسی بندگی
نمس سټه نمن آسو نه دسټانو
قصاص همه ښیئ پس انتقام
و دین سیبی ای رستم خدا یاد نهت
کمر بسته رستم بپا ایستاد
پیاده دپان فی راو در نیم شب
فقط سینت کشواد و میلاد نیوان
قلا باه و چهک دوه بر کوهسار
سهن اک کره بس سخت رنج و عذاب
پرماهان آسو هر کینه تعبیر جواب
بنی پوزد الس ښه یتهو نه کال
نمن آسو نه کا نهته اندر خیال
به کیت کره مه ټه بن چهم سا ون
ز شمشیر چهم اما تم تهاو منت
ز شمشیر تا ثیر گه منت الس
سو بهزاد تس کوهزاد س و زبر
بیخامی بنن مونت پهو ینا ذه یاد
ز نرج زابل آ تئن سال
یه چهو گره مان چهم مه کریکهاکین
لصید کینه بر جنگ سوزن و زبر
کره قتل یکبادون کا بس
بمردانگی دراو بهزاد گرد
بنا و ردگه آسو سهه ان گرزان

فوتان جهبله سنتی چهوچال ته جهل
ز سام و نریمان گرشاسپ شاه
بباذی بهانه کرک و ده لیوه
ز گفنا رستم پراکنده زال
نجلو نت سو کشواد میلاد بهت
تلن گرده شمشیر و تیر و کمان
بکینه کمر بسته پر تاب و تب
ده دید و منزل کرنت ز ادوه
بلا یاه یی خون مردم تیار
به بیده زن شعلهٔ نار گو
توی آسو نه کنهه نمس آب و تاب
به کوه و قلعه کال و یران کرن
ذکر تاسب شاه سام نریمان زال
کره م کیا مه شاه سام نریمان زال
چهم نمه تم شهاب باره آزما منت
کره ان آسو تدبیر نه مصلحت
بل صف شکن صبا حب تیغ و تیر
سلاح و سلب سا زوسامانه شیر
کهه و ن انهو سیت نیت نه جلال
دبکتس جهه زن ماره آمنت اجون
ذه آنوم تسند کله تر کیتر
لونهاوان نه سام و نریمان زال
بمیدان لمعه و فرج بهر نبرد
و چهن دشمن وی با توش و تاو

خجالت چهنا اسه شرمنده گی
یه فرض خدا رسم و آئین چها
نمس ابتدائی نریمان و سام
دپان بهو ټه خاموش بی قیل و قال
شه آنه بجنگ کک کوهزاد
خمان فی اد و مانند پیل دمان
ز شکه نه کانه سینت استاد نیوان
ترلوی بکیت و ات بالای کوه
امی لی از کوهزاد نی ډیوه خواب
سو نمستند قلعه خوار یکبار گو
دپان آس تس اهل تنجیم و ال
ز تنجیم سیی آس سادی برن
دپان آسو تنجیمه و الن اسان
جهو د رستم مردی منه شهوی و ال
مکه آسو و سو امن بهو منت نس
بر و ن قلعه آسو بهزاد بهت
کرس دشمن کر بک ای کوهزاد
بجلدی گنان رخن مردانه تر
نه لوزنت و زبرن چهو یا نی و ن
بظاهر چه یم ز ابلک پهلوان
بکینه دمک نکی و ن ز ابلس
بغارت لمک دولت و ملک و مال
سو خود بین سر سا نه سینتی دران
سلین سخت بهو شن و دسنه تاو

بس رفعِ خجالت کرن آلو اه
مه سِتن زه کيا جنگ مردي کرک
ڏيس ارستمن نا وچهوم چانو موت
پشيمان سين نها وتن بر رضا
دو دستيح تن ارستمس گرزه ڏب
چيه افغان نادان نه بيحيا
به پيگار کر رستمن جستجوي
سوئي گرزه کره رستمن دست زوبوڻ
گيين نال چين طاق لعنت سپر
بصد کينه ميلا دني لبته کره
اکها آنه وپيش کک کو هزاد
زه زن هنت جهو آمت فرزند زال
کرن لبته بهزاد اندر طناب
به پيگار کو بهزاد امّيد وار
کمر لبته پراران جهوين جلد تير
يه قلعه لو تها وينه کو فه زنگ
ته يامت سين کو بهزاد سِ کين
وچهوا ئه وانشع فع دان کوت گال
يه کر بکها دوان رستمي جهوم ناو مه
تمن بهنه ته فاتحه پُس تهي فع زيره
سلاح وليف نال بيرن کست
کين سرمه گو آهنش کره لوه
مهه رس سرگو مت نريمان وسام
ڏين اي سيه لوي کا فو موي

مه چهمينه زه پيٽ ند ورمان ون لوا
بو مارت وصيّت کرت فرواره نها و
بوڏ لشيت فع ان کو نه افسوس کهوت
ته بوزت سين سخت بهزاد تنگ
بخنديد رستم بجنبيد لب
باين مردي و همّت فع توش و تاو
ان بيش نم گرزه گا وڙوي
بصد کينه تش گرزه لائين کلس
فوٽس لنست هنت منگه نه مغز سر
تسند فوج آنک بميدان تنگ
وَدان آسو کو تاه کران کره ياد
اکي حمله فوجس تولن ڊار گهير
اکي حمله گو فوج سارڊي خراب
بميدان نال رستمن گرد وار
مه جهم کام فيرت گيه نهو آنگوم زير
نه از تخم افغانيان نها وه بوي
يه مجلس جهوائي ملکا دن فعن
ته بوزت ڏيس ڏيڈو انوون دا
بلايا مه جهوز پور دستان سام
ته بوزت سهاٽ تلخ گو کو بهزاد
گرس تنگ جا دن ته تارن گهست
بواني کرن کره يک ايسه بوزال
ته جهوک مست فع مغرور معصوم خام
بوزانت ڈ واره مه دم ڈور نم

سلاح ڏ ٽشتهي بيمه ستي مرک
اسي ماپته خويش نه آشناو
بوآمت ڈه کتو موت وانوي قضا
بکينه تولن گرزه گاو رنگ
اسان تس ڏبن شرم کروڻ موه يا
هوان جهوا سه تاج ده جرم گاو
سو بهزاد زيره پيسر زناته بوٹھ
سين نهير ٻن سوتت سنگلس
بمردانگي رستمن خسته کره
کرک ماره ساري بميدان جنگ
بلد وازه کوتاه کرن حال حال
نجوار تم لبته کر مت فع زير
جهو بر خون بهزاد گو مت تيار
نبر نبر سه اي کک کو بهزاد
ڈه ني يک انت بر سر کوه تنگ
ز شمشير و از گرزه گا وڏي
جهو کشتم نرل کراحا حال
جيه اس امسزي کره سِتن ترسان
اکي حمله بهزاد تها ون اسير
بو پاوس ز سام و نريمان ياد
سياه شيرٿن ڈراو از تيغ کوه
کرک کياه کهني فن نهي شه نه شال
دوان آور رستم تمس پيشروي
ڈه جهوک ساز زوري خبر کو رجهم

رضا ڏي زوآتوي قضا لوٺ ڪن
سو نيزو پاڪوهزاد ازڏي ڪين
مرڪڻ ڪري ڪياهين ٻنهي نا ڏون
جهونه ڏڙ منداهين اٿا ڻو
بو رستم جهوسي پور ڏستاسام
مه ڏم هاره ديارن هندي زره جا ڪرم
وگرنه اده جهوي ڪرڻ ڪارزار
ڏٽن ضرب بر رستم پهلوان
ڊٽن بر سپر گرزه ڏب رستمين
بگردن ڏٽن ضرب تنس بيدرنگ
پٺهر پيوست آن ڪک ڪوهزاد
فوٽش قبضه تيغش سين ريزه ريزه
بميدان مردي ڪشادند دست
تلڪ هشت تنه مشتت تنه تلڪ شور شر و
مس مشت ڏي رستمن ني بر گوش

بو جهوس موت جاڻوي ته ڪنو وارن
پيادو پڪان ڪو اونيزان لنگ
بو ونڪين ته نهاي ڪنهو وارو ڪن
ڏيس رستمن لاءِ ڪک ڪوهزاد
پنڻ پيش بوزن هيمي خم خام
بيه ڪر مقرر بڪ ستو رزال
گنه جان بر گردن لٺت بار
پٺهوي لالو ڪوهزاد ني گرزنش
بصد ڪينه تم جين ڪهان نمن
بڪينه ڏٽن تش پٺهوي بياڪ ڏب
پياده مردي بپا ايستاد
سو رستم پي حمله آماده گو
بمسني ڪرڪ ڊنده چون فيل مست
سٺهاه مشته لا يڪ مو اڦته لوڙ

ڏيس تم مين آسنه گرته زين
منهد جهڦن هناڪهو از نام ننگ
اسي هاٿي ڪانهه ونت ڏاره نهاو
وني مختصر اڪ ڪنهاٿا ويا د
مه ڏپو مال گرزه مال هس سر بسر
ڙه ڪياه ڏڪ اسي ڪن بتعدال مال
بصد ڪينه ٺل ڪوهزادن سنان
بند بيرو جهو رستمن پيش ويس
دو ڏستي تلن گرزه گاوزنگ
گرس فٽ ڪمرتش سين مرشته رب
بر رستم ڏٽن ضرب شمشير وتير
پٺهر و نهو لڪشتي نمن پيادو گو
بڪشتي پيا پي ڪرڪ مشته هر
سين سخت مشتن هندي وست ڏزور
پٺهر پيوست ڪهنه رستمن هوش

مشغول شدن رستم بکشتی با کک کوهزاد و گرفتار کردنش رسیدن زال معه لشکر خود از زابل. تاراج بردن مال و دولت از قلعهٔ نرابل

بمردي ڏين رستمس آسته ڏون
غلامان هندي ڪنيزان جين
نرابل ته ڦيدي گته هڪ بازگشت
سلحشو رگردان مردان ڪار
ڏڏس سينه از ڪينه آماده گو
ته آدڪ رستم ڪهنته ڏدينه ياد

نصيحت ڪري پيد بيرانه لوز
بو نعد بونت ڏمي يرانو باج
مه تر اوم مقرر لبو يرانه ڏشت
ڪرڪ شيڇه ته يڪيا رسادي رستمن
سو استاده برجنگ ڪهزاد گو
بميدان از گرزه خسته ڪرت

ڏمي مال ۽ اسباته گرته زبن
بهر سال ڏولت لڌي تخت ۽ تاج
وگرنه مه جهم پهلوان بي شمار
جيني خون تم ڪرڙه لونڪ نمن
ڪرن ڪريڪ تس ئي ڪک ڪوهزاد
نرابل منت ڦن ڙه بسته ڪرت

بزندانے آپ و آرام خواب
دمود ادردی بمیدان جنگ
کرو بادوال و کمر بستہ تنگ
ژتان آس نا ٹن رٹان اوڑہ ور
وزین سو خبردار گو زال زر
سو ماگو بجنگ کلک کوہزاد
اگر زندہ واتس کرین یل وری
کنن خونہ سیتن مس سرخ رنگ
اَنہ فوج مازندران سیت سام
دریا کا تھمس سیت درکار زار
ہر سوی آواز لو نبک سیئن
سواران گرذکش و زور وار
شب و لہ وزبک فوج ہمت سیت بیت
بہ پیکار گشتی بپا ایستاد
رٹت ہم اکس اک زروی قہر
زسختی گرمی سیئن کو ورکہ
کرن رستمس عرض ای پہلوان
گژہ نرم کین اندرین گرم خاک
گژہ سرد فیرت ہمہ آب چیت
کرن دست کو تاہ بہ پیکار او
زہیبت سو کوہزاد آس اندر
زسردی ژہ پیکار لو وینہ یاد
بہک کوت کالاہ ژہ آبرا اندر
بجواری ہمت دست بستہ کرت

بجواری دمی ننگہ زنگہ عذاب
تولن زورہ جنگس کلک کوہزاد
دمود ادردی بمیدان جنگ
کرت ہم دو شی اک اکس تنگ آس
شبہ غیب گو رستم نامور
سو بدخوی مار دسن شیر کین
وگرنہ بکو ہزاد جنگ آوری
بکونبک این فوج ایران و روم
ہمہ کوہین خونہ کوی انتقام
تن ہم چیت و چاپ تارم و روس
کنن نن بنو شور لو نبک سیئن
دو منزل اکرک سا زوی ڈیر کوچ
بہر حال نہ ویک آن کوہ وات
نہ در جنگ کوہزاد گو زور دست
بروز سیوم آسو وقت دو پہر
ہزاری کرن العطش العطش
چمہ آب کرتا بمہ دم امان
زگرمی مہ گو سینہ بریان کباب
ژہ سیئن کرہ صلح با مصلحت
کلک کوہزادن بصد اضطراب
وچھان بیش وبیس اضطراب اندر
بہک کوت کالاہ ژہ آبرا اندر
ژہ ماگو کہ بہوش خم ابرا اندر
ابلا چار کوہزاد از نام و ننگ

سکھر لو وڈنہ ون کمر رٹ تنگ
بلا چار برمعرکہ ایستاد
کرباد وال کمر بستہ زور
بکشتی کشتی مست در جنگ آس
کران شور و غوغا کرن کرہ یاد
گژہ ہمس تو و آنو ہکان گژتہ زین
نہ کوہزاد تھا ون نہ شیر و پلنگ
بہر سو کری کوہزادس ہجوم
کر یا ادہ محراب کابل قرار
بصد کینہ واین بہ پیکار کوس
کڈن چیذ از فوج پنجاہ ہزار
دلیران ایران فوج بلوچ
دو ورز و دوشب رستم و کوہزاد
نہ دلتنگ گو رستم شیر مست
زگرمی سیئن کوہزادس اثر
سیئن تشنہ از تشنگی آس عشق
مہ گو سینہ از تشنگی چاک چاک
ژہ کرتا بیت جنگلس ہارہ آب
بخندید رستم بگفتا براد
دراز اہ دہن بنو ٹھر لروی آب
کرس رستمن کرنک ای کوہزاد
وچھان بیش وبیس اشطرابس اندر
مہ کرژ برا ز گرزہ خنجر کرت
سیئن لو وبہ بس سیت رجابی جنگ

بہ کشتی کرک حملہ پاوک انتھ
سوتس ثہ وچہ سیبت گردن ڈہان
سو تراوان ضرباہ یہ وان تہل
سٹہاہ تنگ گو پیشدستی کران
پس فہ پیش استادہ فوہ جا سپین
کرن حملہ یکبار چون شیر نر
کرن لبتہ ہزار دسی ست پاے
بہ پیشین پد نیون دارت دتن
بہ لشکہ سپین حکم یکبارہ گی
بگرد قلعہ دراتم چار سو
ببازار یکبار پاوک چپاو
بمیدان سٹہاہ تودہ گی دبارہ نی
سہ دولت دزن باگرت قسران
انکے ودور اشگران جام می
سمت آی ساری دان پیشین ال
زر و مال و دولت زہ کن باج زہ
پہو ساڑی بگنجینہ موجود مال
غلامان چینی چہ زرین کلاہ
سوی سیستان مال و اموال اہنت
تہمتن سبیت گو رستم کینہ خواہ
سمی گردلت کہ ہر سوی لتس
سپین پہلوان تس لتہ عذرخواہ
مرآسوم حسد چالسی با بنوی
ز لوم غصہ نہ از بلوم سینہ می

دوان اک اکسر دگ تہ مشتہ دکہ
بہ تھاوان تس ستہ پشتہ رٹت
سو بوزان نے بونم پہ وزان تل
وچھوک ناگہان سوی امان کوہ
تماشا زنگا زنگ موجاہ سپین
بہمت منہجن از خدا یاوری
تلت نیون کاہ دن سوا از کہی پابی
سو بیچارہ ایرانیو بستہ کر
کرہ رہزنن وارہ آوازگی
ہنک رہزن ساڑنی انتقام
الوک لوٹہ ساڑی ہے جاداد رو
بیکبار چالاہ کرت بوبھٹ زال
نغر بین سپاہن تہ سرشکرن
زافغان کمی لوک پن نہ ندہ دود
سپہ آس بگناہ دن پراکندہ حال
بیہ چہوی مال خدا داد زباد
زر و سیم بحد جوہر نہ لال
دروں قلعہ داد ستان سام
گرفتار زنجیر کوہزاد ہت
شہن بوز سوزن لوتہہ فوجدار
امیر و ذنک لوسہ برروی تس
شہن لوٹ سوا از شوق لندر کنار
سپین زافر شاہ محر انبوی
خدا تھاوی نی شاد آباد آس

بہ تس از سر کینہ گردن ڈبان
سو ماوان اسن ہم مشتہ وٹت
سو کوہزاد تس سخت مستی کران
سپین زد واز گردہ زان دوہ
ازان فوج و چہو رستمن نال زر
مناہ کرنہ زالسن جنگ آس وری
سو گردن لٹت موچہہ اندر رٹن
بصلنج و محنت لموختہ کر
بمردی کرک حملہ بالای کوہ
سپین سخت افغانین قتل عام
کرک مال و اموال انبارہ نی
بہ لشکہ کرن پانہ تقسیم مال
بشادی سپین مست با سازوی
زہہبت بجنگل بر اکندہ دود
دموا اسن ہر سال دہ چرم گاو
بگنجینہ پیش کک کوہزاد
چہ خسرو کنیزان تابندہ ماہ
کڈن مال و دولت کنیزہ غلام
لدنگم بہ پیش منوچہر شاہ
ملک زادہ لو زمعہ اہل کار
انک تیز پیش منوچہر شاہ
دون آس تس لوسہ نے اختیار
زہ ڈلیشت زلوم تمندی گنجی
زہ سارن ہہین زہوتہ استاد آس

منهن ۾ اتن ڏهه پٽ کهيه پهتند زور
سو بهزاد هت پهرين پد بهار ۾
ڏتن بيت الحرام قسر ۽ پهلوان
ضيافت ڪرڻ سان دني فهرن
لکهون نامه بره سام دلير
به تحرير آئن پس ۽ پيش ياد
سپون ڀاره کو بهزاد بهزاد هت
ڪري خرچ تم وارياه مال زر
براليتان رستم شير نر ودر
سهاڻ آسو لناد با عدل ۽ داد
بدنيا به آس نزديک ده ده
وصيت ڪرن سي شهزاده مال
بوچهوس ۽ ان ڪرسته سو هي عدم
مه ۾ لو رخت ۾ ن جهڇي ڏه تخت جاي
هتوم مه نه تورو سلم انتقام
بمردي ڪرم ايل توران ۽ چين
بني وان خاور زمين اسيري
ڏه از سينه ڪين ۾ زياد دور ڪر
شب ولي وزدر با ڇو شاد باس
ڏه آئي سهاه تنگ ۾ رچنگ جنگ
مگر ڏه ماندڙ زن سام ته زال زر
بتو انيان ڪرنه جنگ آوري
نصيحت ڪرن سان دني افسرن
بفاني دتن فانس اندر بليق

با ايران ۽ توران ڪرڪ ڦرڻ دور
اديران شاهن به سردار ڪر
سو گو مال و اموال هت سيتان
ڪرن جمع تم وارياه نقد ديار
ز مردي آن رستم نره شير
ڪرن کوهين لوٽ تاراج مال
بجنگل ڪرن شير زن ۽ صداوت
سهاڻ مال ۽ دولت لدن پيش زال
ڪران آسو هر طرف ۾ ورڻ دور
ڪرن پادشاهي صد ۽ بست سال
ملڪزاده نوذر اٿن پشير ۾
ڏين تس ته اي پور فرخنده فر
مبارک ڏه جهو تخت ۽ تاج خلام ۽
مه ڪر پادشاهي صد ۽ بست سال
با آئين ايرج ڪرم انتظام
ڏه جهوي اٿن دولت ۽ تخت تاج
بني نام موسى پيغمبري
سو پاڻ ڪرن جهوي ٿي خاور زمين
خدا جوي چون جد و اجداد پاڪ
تندي اٿه سخت ۾ اتي ابدا
جهو تقدير ۾ دست حق خير و شر
درين گفتگو شاه عاليجناب
وصيت عزيزن ته دانشورن
از انحال ۾ هر طرف شور گو

بدر پارآ ڪ ڪک کوهزاد
بيڪبار گنجينه تم باز ڪر
ڏيان ڪر چراغانه زال زرن
گنه پڻ ڪرن فاصداه اک تيار
ز احوال جنگ ڪک کوهزاد
مقرر متن باج آئين سال
ازان نامه گو سام خوشحال تر
بيه تحفه از بهر آن خورد سال
منوچهر شاهنشه پاڪزاد
عجب عادلاه در جهان آسو حال
منجم سمت آي تنجيمه وال
بصد هوشمندي مرا گوش ڪر
مه ڪڏ از خيال جهان ۽ وريا
بياد فريدن ڪرم خرچ مال
ڏتوم عالماه اک لشڪر ڪين
بڪستو خلقن ته هيزه باج
ڏن ۽ ان تسند دين منظور ڪر
جهو پرحق خدا پر پهو اسلام دين
ز توران اتي فوج پورپشنگ
جهو ۾ دست تقدير ڪا رضا
ڪري سام در هر سخن ياوري
براري فرو بخت از ديد آب
پهر داف تراون ڏتن جان بحق
سو زن شو محشر درين ۾ رگو

بہ دنیا چھو تہ لاڑ ھئڑ آن تہ گت
بمنزل تھکان اک تہ بیا کھا اسکان
پنی پو ٹھ ات ناوہ ساری دسن
تران کیبت کدس کران خیر پاٹھ
نوان مان چھک مال و اسباب بند

خلائق اندہ ھوان فی تہ گت
بیکجا پس وتیپن ساری سمن
نظر کہ ددن اک تہ بیا کھا اسن
ھیو بادہ و تہ مادہ کر سہ تیار
کران صاحب دتمن زہرہ خندہ
سنبر مادہ تہ وادہ کر بندہ گی

چھو زن با رہت کا روانا پکان
یھی فن چھڑ ات ناوہ ساری ملن
بہ ہمسایہ چھوی محلہ کوی نادہ گاٹ
چھپہ مبلس کتی لوک سنبران دیار
ازان خندہ ماڈ تہ شرمندگی

داستان بر تخت نشستن نوذر پسر منوچہر شاہ

دپان مودیامت منوچہر شاہ
سپن مسند آرای فرمانروا
بہ اغوا کہ پس حاکمو باج بند
سپا ڈلتہ باغی سپہدار گے
ازانحال نوذر پراکندہ گو
ازان فتنہ نس تیز سوزن پیام
ڑہ نی پانی در ملک و انک شتاب
بہ تعجیل در ملک ایران ڑ آو
و نوک شکوہ تس نوذرن پیش سام
بہ بدخوی نوذر کرن دربدر
دیک تم جیہ ساری ھمکخوار کی
تھون مالک ملک ایران توران
تسلی کرن ساری افسرن
پرک تو بہ ساری سپن عذر خواہ
بیکبار و نوذرن زار زار
مہ گترہ زیادہ مابل تہ سیم و زرس

سو نوذر سپن صاحب دستگاہ
ولیکن تس درای اطوار بد
بہر ملک فتنہ تو لک انڈہ ند
تس کینہ جو خاص عام آسو
زبدخوی خویش شرمندہ گو
بایران در سلطنت فتنہ زام
کرن کینہ جو پادشاہی خراب
بزرگان ایران تس بہ ذٹھ گے
سمو عام تن ساڑوی ازدحام
بہ نرمی کرن نرم تم اہل شہر
ھیو ازکی و مرغ جمشید پے
بجوای تن شاہ ایران و تو ر
دلاسا کرت خلق سوزن گر
پنن حال باہم سپن درہ پور
بجلدی ڈٹن سام اند کنار
ڑہ کت کنو تھوت مالخ برس کرن

بایران ہر تخت شاہنشہی
سٹھاہ ظلم و تعدی کرن کا ربد
ز تعدی تس خلق بیزار گے
ہر سو کران نام و پیغام آسو
بہ یکسار زندران آتہ آسو کیا سام
مہ چھیم خلق بر کینہ جوئی تمام
ازان نامہ سام نریمان آو
امیر و گدا شاہ و درویش گی
دیس افسر و پادشاہی ڑہ کر
بہ پند و نصیحت بہ تدبیر قہر
ز تخم کیان آسہ یدکان کور
لدک بر سر دوس ساب پور
سپہدار آتن بدربار شاہ
ز سختی و راحت زبیداد جور
تدبیر و ان سامتی نوذرین
ڑہ چھینیا خبر مہ جھوخرمن

ٺه ڪر عقل ڪنو گوم ڏڦ ٻڌ ٻتو مول
جهڙهين سڪي ٿهنر دُرجهان ونه ٻاٻي
بدنيا ٺه ٿهاوت ٻين وٻين نام
ذٻدسيم ازڪار خود ڪنده گو
ڪرن تازه اسم منوچهره ياد
سوعازم سين جانب سيستان
سوئي سيستان ٻام ڏاشاد گو
باآرام در عيش سير وشڪار
يه دنياي فاني خيالات خام
گذرهو ٻته آخر مشو تير دسته
سلاح ٻور ڪر منزله دورجهه ٻوي

سوجمشيد شاهده جهان فتح وول
ٺه حاصل ڪرت دُرجهان نام بد
ٺه ٿمين هندڻي منڌ ڇهات ونام
دلاسا بزاري ڪرن افسرن
زاحسان ساري سين شاد شاد
ڪرن ٻيشڪش وارياه مال ٻس
باقبال ونرخانه آباد گو
تني دوُرسامن سين مختصر
ڪرن خوار ڪتياه نرميان وم
مه گذره ٻوت غافل بدنياي دون

ٿمو ڪر بروي نمين عدل وداد
ٺه پرلوني ڪرت رسم وآئين د
سونو ذرشيمان نهر منڌ گو
تسلّي نزرگن نه دانشورن
ملڪزاده اسامس سين مهربان
زروسيم بيحد روتعل پس
ڪڏن ڪيو نز ڪالاه نزابل وي يار
ڪرن تم ز دنياي فاني گذر
هيو يانه ڪت ڪنو ٺه جهوڪ گوستت
نظر نزاو ڪنو وات تارڪته زون
ڏٺن رهبراه زاگتي ٿودجهوي

داستان وفات سام

روايت بدينگونه راوي نمود
ٺٺام شاد گو پادشاه پشنگ

سين شهره هر سو بله سام موُد
با ايران ڪرون عزم پيڪار جنگ

با ايران عداوت اٿس آسو ٻور
ٿمن ابتدا معرڪه ٻور آسو
فساد از دومعني سين انتظام
سين جمع اسباب جنگي صلب
سوهومان نه وننه شير جنگ
ونن ٻس ٻيروٻيش ساروي حساب
نه بر جنگ ايران ٺه سين سپاه
بجلدي ٺه ڪر ڪار نوذر تمام
سوگرد دلاور پهلوان آسو
هيچهان جنگجوئي وچهان پاٻني
زپيڪار ايران دڙس هام مال

سواصل ڪياآن آسو از نسل تور
ٿمن يام خون پدر آويا د
اوّل ظلم نوذر دوم مرگ سام
دياان آو ڪر شيوز وهيم بار ان
دونوي وزيران شاه پشنگ
جهڪس نون جهوم خون تور وسلم
ذزان جهوم مه سينه ازان ڪينه خواه
ته لوزن سپهدار افراسياب
سواصل سهتم نسل شيطان آسو
شب ولد ورهنت آسو تير وطناب

منوچهر في موُرمنت تور آسو
ڪرن تم با ايران برپا فساد
ڪرن ٻا مداران توران طلب
سپهدار ان گل دبا جنگي جوان
انن ٻيش شهزاده افراسياب
ٽڪان شير بر جنگ ايران علم
جهوا ايل ٻستان ازمرگ سام
سين عازم جنگ ايران شتاب
مڪاراه دوان باز شيطاني
بگو بهار جنگل بدٻاي آب
تولن گرزه لاگن زره يانه نال

زترکان ڈ وہلچہ ترہ ساس آس
دو منزل پکان آہ آوہ ماننڈ شیر
شہنشاہ ایران خبر دار گو
دپان دِ راو فارن چو شیر ژیان
بتی شاہ لو ذر سپہدار بہت
دو شی فوج برد کمر بستہ تنگ
کڈن تمنہ خزدان شماساس ہنت
چہو غم مال سُند سخت ز البرس
ز ایران تا روم و ہند و قنوج
سو کم فوج ڈلیشت سٹھاہ مست گو
عجب کیاہ چہو برانین سیت جنگ
بو چہوس پانہ ہنت فوج ایرن توروو
بمیدان و ڈان سنگخارہ چہہ گرد
گوڈہ نی جوانا ہ ذلور ان دِ راو
پکان آہ و سوی پیش افراسیاب
مناکردِ اغریرت نامجوی
چہو کھی مرد گرژہ فارنن کلہ آہن
کرن کہ یک نیر و چہوی کینہ جہل
بمردی فرن سعی میدان لوی
قبادس کلس خشت پولاد آہ و
بجون برادر کمر بستہ گو
بوتھ فوج ہنت دادا افراسیاب
ژ لہ ہا چہو نہ نیزہ نش و ادمہ
مُرن چہوم مہ بہتر بمیدان جنگ

دلیران جنگی سٹھاہ خاص آہس
دلیران ترکان و توران و چین
سپہدار قارن پیرگاد گو
بسوئی دہستان کرن جستجوی
دپان آہ و اسناب پیگار بہت
وزین سوء صلاح کرد افراسیاب
بخامی کرن آسو بڈ بڈ خیال
بو نکن درین ملک غارت کرس
لچھے باد ہ تم ژ تنچہ ساس آس
ازین شادمرگی ز بر دست گو
خزروان سوء زم بہ پیگار زال
بہنت اکس دِ ون کرد ہنتی و ر د و
صفن دِ و بہ زنت بآئین جنگ
دلیرہ ہمتن بارمان آسو ناو
کرن عرض پہچوم فرمان شاہ
سٹین تنگ تس پٹ سو بدی کہی
گرُس دِ و کڈنت گو سو در ے جا جنگ
بلڈ پای خسرت کرد ناد ہ سبیل
سٹین سپر بارمان کینہ خواہ
پہتر پیو پیوست تس تنی جا درو
سپاہ ہنت کرن حملہ بر ز ر مان
سٹین خون جاری جو دریاے نہ آب
کرم خوار آہ نم گرفتار مہ
کرس دِ للہی افسرو غم مہ بہ

شب و روز افراسیاب دلیر
ہمہ سوی دریای جیحون بین
دتن سیت بس فوج ایرانیان
دو شی فوج باہم بپن کینہ جوی
بمیدان باہم بیاراست جنگ
بہ پیگار زابل کرن اضطراب
گوڈن گرژہ مارن سو رستم زال
بایران کوڈن و ارہ تعداد فوج
پراکندہ ساری بو سواس آس
اَت اندر لکھون نامہ سوی لشنگ
شماساس ہنت سیت نرہ ساس حال
مقابل لوء ان آہس بہر نبرد
تو لک گرزہ شمشیر و تیر و خدنگ
بکف نیزہ بہ دوش تیر و طناب
تو جنگس گرشتہ قارنن کینہ خواہ
بیکبار سوزن ہمتی بارمان
انن تم سپاہ و سپہدار تنگ
تمس لوء و بہ گو قارن کینہ جوی
بہ پیگار باہم نبرد گاہ
دران حال قارن جگر خستہ گو
میان بستہ بر خون چو شیر ژیان
بخون و لا و ردران کا زار
چہو عیب مہ چہوم عار از نام و ننگ
چہو تقدیر دست حق خیر و فکر

دلی هردو شهزاده نیرن فوج
تاناه تخم فریدن تها و
دو وژه کرک تهک نه موقوف جنگ
دلیران ایران و توران دیاد
شو شو پو قاتلن سپهدار فوج
کروخان گلباد جنگی جوان
لڈن پانه جنگس کڈن فوج چین
مقابل کمی فوج ایران دود
شمشیر تورانیان خسته گی
کڈن فوج هر سو چو دریای آب
ازان ملک ایرانئن آتش و ت
مبادا شهزاده کو کینه خواہ
گرته هو تنگ نه روز نه تنگ و نام
بو جنگس گته هی تنو ژه تیجا به برار
کرن اڈو تی بو کرو خان تنگ
بهو در قلاس خدایا دهیت
شبانه سو قارن کمر بسته گو
نه بیگار لار دوس کینه سان
نه بوزت سپن تنگ افراسیاب
زلت از قلعه شاه ایران گوس
نمس سیت اکساس ده پهلوان
نشسته سر پشت نر گاله شیر
دین دو بنینی دو قارن و جهیں
بزاری و دان خاک دیس ملن

گرته هو شهر فارس حد قنوج
زراه صفاهان سو گشتهم طوس
سپن به سپاهان بسیار ولنگ
سپاهان ایران چو شیران نر
تلیمان نه ستو ده مختار فوج
بقلب اندر و ان شاه افراسیاب
سپن جمع ازخالی سپاه گرته زین
زمیدان سپن تنگ فارنه شاه
درون دهستان قلابسته گے
سوزن سوی فارس کره و خان تم
توی اجهه زن کره خانت
یه مادر او بهرشبتان من
بایران دوزی پته قرینه پام
مهیا جهه اسباب خوردن همه
می اژی لشکر باز در جای جنگ
دوشین ن تقدیر و زو رضا
بکینه سپاهیت کمر بسته گو
دتن درپس پشت نیزه بمس
سوزن دینه دنبال قارن شتاب
شهنشاه توران خبردار گو
سپن قید نه مو داوه جوان
سو خاطر جمع بر سر تخت بوهه
سرباز مان خون مارن و جهین
ازان کینه دنبال قارن سو گو

درین و رکیاد ونه ناچار و نا
سوزن سوی فارس طرف و س
بروز سیوم درای بر کار زار
وزان همچو آتش گرزان سخت تر
دگر سوی گرشیو د وهم بارمان
بمرد ی تهون پای اندر رکاب
ازان دار و گیراه سو شو پو بود
شرکت پیش سوی دهستان پناه
مگر در قلا بیوٹ افراسیاب
نمن سیت و اراه پهلوان تم
نه بوزت سپن تنگ قاز نه خاه
بدنبال پوشیدو یان من
دپس قارنن بازا لشکر بار
سلاح و لباس مردن همه
شهن دو یو مس نی مه جهم مصلحت
بنه تی به کهه آیته کا رقضا
سپاهیت و جهن دو ترم کروخان
زکینه کرن نیزه زیره نمس
درین محمد شاه غمگین آیه سو
سو نو ذ میدان گرفتار گو
منظر سپن شاه توران دلیر
خیال طمع تم کرن زیاده ژهه
سو تند کله کو جهه اندر زلن
نجون لیسر تیز لارن سو گو

بناور دگه قارن آئو تنگ
وڏان آئو از ديده ماران آب
سپاهه ڏوڪ ڏيئي بهر مند
ڪرن سڀ ئي محراب ڪابل خبر
بميدان ڪابل ڪشيدند صف
سڀئي لمنه تو انجن افسرن
سو گلباد مارن بيڪضرب تير
نرابل منهن سر فوج گول
پراڪنده دل فوج ساڏي گلت
بصد زار هاران آهو ڪن سڀ آب
نمي ڪينه نوذر بيڪ ضرب تيغ
نرائي تو جڪ ڪري يڪ انهي خوف جان
ڪرن سرد از خون ايرانيان
لسخني سڀئي سارئي چيپ چاو
نرابل ثرلت گستهم و طوس گو
ڪرن شاديانه بصد ڪر و فر
ستها قد فوجن ڪران آن زال سول
سو اڪ لبته گرفتار آ سو
دران ملڪ اغريرثي نيو ڪ پي
نمي ڪري ها پيش افراسياب
شهزاده لکهو نامه زال نرن
ڪرو نه اده جنگ و جنگ آوري
ازان نامه اغريرث نامدار
ائن عذرها خوف افراسياب

تباه خورده ثر لو وينه از جائي جنگ
ذرين سڀ خزروان شماساس هنت هه
بهر سوسين ڪوچه بازار بند
سو هنت سيت فوج پهلوان گو
بجنگ آوري گرز نيزه بڪف
سڀئي تن خزروان تو به بجنگ
بشمشير فوجن تلن داروگير
سر راه اُن قارن فوج اره تنگ
شماساس گو خون ماران ثرلت
زهر خزروان گلباد گرد
دران لحظه مارت هتن بيدريغ
ديان آو اغريرث ڪامياب
سڀئي قيد اڪ ساس پير جوان
سو گمبخت برتخت ايران هوٽ
نه لبونت شهن ڪوت افسوس کهيو
سپاهان تيغ ذر هر سوئي آئي
زاسپ و سلاح و زر و سيم زال
بجواري ڪرن قيد ساري امير
تصرف تند آسو در شهر ري
سينمت تو آس نمي سپرد
ثه ڪر رحم ايرانجن افسرن
اگر تراوه مڪر تم ثره ساري ها
ظرفدار ايران سڀئي آشڪار
به ڪت يام نقش نثه ڪابراه وني

ثرلت گو يد دبار افراسياب
نبرالبنان فوج تره ساس هنت
ته لونت پراڪنده گو زال زر
بڪينه بجنگ خزروان گو
تلن مال سنهگرنه زال زرن
ڪرن ماره از گرزه گاو زنگ
تبه خورده فيرت شماساس ثرل
ڏلوس نگ و دسنه پاري جنگ
سو ڏيشت سڀئي تنگ افراسياب
دسن سينه از ڪينه گو دي ند
انگ پيش ايرانگي پهلوان
فرن از سر ڪينه افراسياب
سو با فوج در شهر ايران ثرا و
بهر سو ڪرن دست تاراج زوٽ
نمي ڏيشهي شاد گو زال زر
نرابل ئرزال ساري سماي
ولي تن ايرانيان خار آسو
بزندان زابل سڀئي جانگير
نمي دنو با ايرانيان آب و آش
ز ايرانيان واريه شير مرد
دل و جان ڪرو جان فرمانبري
دمي لو نذ و مال جانگ بها
لکهون نامه تن بازوابس جواب
ڪرم تنگ تن سيت چهم دشمني

بو تراوک اته حیله کنیزاه کړت
کړه واړه تدبیر دا یه همراه
کډت تنګ ز زندان ایرانیان
اړن پهلوان و افسران سربسر
تن خنجر و تیر و ګرز ګران
بهانه کړت ګو سو در شهر ری
ز زندان و زنجیر آزاد ګے
اړن پیش اغریرث کامیاب
نه بو زت هسته زال غمګین ګوه
ګران آسو اندیشه کا زار
کړه وکیا چه وداناګ تهم و طوس
چه موجود هوشیار شهزاده و
همی لحظه قارن کمربسته ګوه
سپن زال خوشحال فرمان پذیر
پس انګه کړن جنګ افراسیاب
به پیش پدیر او بی آب و تاب
کړن کړ یک افراسیاب ن بهیر
ژه چهوک بوت بے حرم مورن زده کوے
پشیمان ګو مت پراکنده دل
سپن یام ایرانکوی پادشاه
تمس زال زدیست هیت پهلوان
سو زوتا به نیچبال بو پادشاه
تنډوی نچو آسو کړ شاسپ شاه
بدانشو ړی درجهان آسو خال

هکان چه وسته بختی ایران زرت
بو حیله کړت ګڅه در شهر ری
ژلت ګڅه نزابل شب اندر میان
کړن با امیران خود مشوره
سو با فوج ګو سوی ها زندران
بیا رمه ګو سو کشواد ګرده
سپن شاد همراه کشواد ګے
بشمشیر ما رن سوا زوی کہین
نحق ماره بیچاره مسکین ګو
دیان اک اکس آس تم های بی
چه نه کا هنته شهزاده روم و روس
سو شهزاده از تخم طهماسپ شاه
نزابل تشب اتن شاه زو
کډن تم اوّل سوی فارس سپاه
سوزن تم به یګار آتن نه تاب
دران م تشنګس ګهتوی خشم دود
ژه چهوک بوت کمبخت نه بدګهر
نبر نبر هر ګر مه بم رو بروی
ندامت کډان آسو ګو تا خجل
بداشو دهش د زو شب علد او د
شب ورے وز استاده پیر و جوان
بتقدیر ناګه سو بیچاره موّد
زلعد پدر سوی سپن پادشاه
تشنګن تنوران بوزن خبر

ژه از سیستان سوع زسه لشکراه
ژه کړ سوی هر ملکة پیغام ویے
ازان نامه ګو شاد زال زر
کمر بسته کشواد شیر نره
نه بو زت سو اغریرث نیک پے
کډت نین ایرانکی شیر مرد
نه بو زت سپن تنګ افراسیاب
سپن سخت تنبیه تنوران و چین
سمی تس نته افرد و اهلکار
چه نه کا هنته موجود از تخم کی
دران ګفتګو واره اظهار ګو
خردمند هوشیار دل نیکخواه
ګرک صاحب تخت و تاج و سریر
با طراف پارس سپن دخل شاه
دیان آن و بدخوی افراسیاب
به لشکر دین کینه نه کهنه و رود
کړن ماره اغریرث نامجوی
ز دربار ګو خوار بے آبروی
جهاندار زو خسرو دین پناه
کړن تازه دور فریدون یاد
سر تخت ایران با قبال و جاه
بدستو ایران پراکنده ود
ولیکن سو کړ شاسپ تو خورد سال
سپن دور شاه زون مختصر

داستان بر تخت نشستن گرشاسپ شاه پسر زو و پادشاهي ڪردن او و بمدت نه سال فوت شدن او
و آمدن افراسياب بمعه لشڪر جنگ ڪردن با اميران ايران و نشستن او بر تخت ايران بجاه و حشم

پشنگن توران بوڌو خبر
ٿيو آسان ڏوهس متونو ساز و
ڪُرن عفو افراسيابس گناه
سپُن وارث تخت و تاج و ڪلاه
ڏُٺي خون ڪر گوي تو رو قلم
تلن خنجر و گرز تير و طناب
بڪثرت هُتن سيٽ فوج گران
بحسرت ڏڙان ڏند ڄيران گو
ڪراڻ آهه تم جنگ ڪوي انتظام
بدستور ايران پراڪنده رُود
ته بوڙت سپُن دل پراڪنده زال
ڪراڻ آهس اندازه از بهر جنگ
سپُن اندرين شهر فوج پشنگ
ڇه جنگي هتن لشڪراه بشمار
ڪرڪ حال زالس ته آشڪار
اُٺي ڪُس بمرڏي هتس سيٽ تاب
ڏٺي فون ڏرين ڪاري ڪري ڪرڪ
ڇه اسن نه پر فرمان به زانڪنه ڪه
مه بتهو تام آهه اسم بين دست و زور
سهس ماده بدوي جوان آهه اڳ سال
اڳه سوي مه آزموده ڪار آهي

سپُن ڏه و ر شاه توڙن مختصر
ڪُرن تم صلاح با وزيران خويش
برڏي سو بو گرڏن وڏيس تناه
بشمشير مرڏي ڪُرن پايمال
ڪرن تير استاده خنجر علم
انُن فوج حاضر توران و چين
دليران ترڪي جو شير ژيان
ڏو منزل با ايرانيان ڪينه خواه
وزين سوي گرشاسپ معصوم خام
زخسرو سپُن تخت ايران تهي
ز دشمن سپُن خوف اندر خيال
مبادا اگر سوزه افراسياب
ڇه درامت بايران ڪرزت عزم جنگ
دليران ايران سپن خسته حال
پشنگن نجو سوزه بر ڪارزار
ڇه در سينه لش ڪينه ايرانڪوي
به بي همتي اسه خواري ڪرڪ
ته بوزن دلوڪ با زال زرن
تهوم شير شير زن تمناي گور
ون سوم نجو سو ڇهو معصوم خام

شراه اڪ ڇهو بر تخت جمشيد ڪي
درآندم انُن جلسه جنگ پيش
ڏيُن پتن با ايران گرشاسپ شاه
بخنجر ڇهوپش خون هارن حلال
ته بوڙت سپُن مست افراسياب
سپاهان بلخ و بخارا زمين
بڪينه سپاهت بايران گو
بجاون اترم سوي گرشاسپ شاه
زبعد پدر بعد نه سال موڌ
ڪو نه روزنه بوي فرمانبري
ڏيان آهه سو بدخوي شاه پشنگ
دوباره ڪري ملڪ ايران خراب
بدرياي جيحون سپن گير و دار
تمي گي بزابلستان پيش زال
ڪرڙ و ڪيا ڇهو بدخوي افراسياب
اسي ساره ني بيم ڇهو جانڪوي
درين ملڪ آخر ته تش ڇه هر
ڇه لسان ٻڏت اداده ڏاڙن کرن
بو ڇهوپش ان نگمت پير د بربنه بال
سو ڪهه زانه ني جنگه ڪوي انتظام
بلا شڪ بمرڏي مه غم ڪاسهي

چھو بڈ مشکلاہ سخت دشوار تر
چھو نہ کاتھ سہس ہجھہ ون ناسکار
دیو مہ انت تیر و ترکش کمان
سہس لغ ہ کری کیاہ بجا دو گری
الوک گرزہ سامن بہ دین ساز و
فقط کرنہ سامانہ سامن قبول
تمن پٹ اتھہ رستمن یام تھاہ
بھر کس کران آسو رستم نظر
تُند بچہ تس غرہ تہ آفت و چھون
ٹکان گو گندت آطوتس گلہ بان
تہ بوزت سٹھاہ رستمس دراغ گوہ
بمردی کرن زہ اندر سو بند
کلس رستمن مشت لاین بنغ ور
لدن یانہ تس زین ساز و لگام
لدن زین رخشس کرن تنگ تنگ
تمس پٹ سو رستم سیابر زن
سو گرہ ڈشتھی و ژنہ جامن اندر
سمای فوج گردان ایران تمام
دلیران کابل تہ زابل زمین
سپاہان زابل چو دریای آب
تھتوی و تھو رنعل سمندن ہزار
زمین شتی تہ اسمان بنیمت ست چھہ
ز تورانیان ون کرہ سن آس دور
سین یام آگہ کرن حال احال

یہ دشمن چھو بد سیرت و بد گہر
چھو بالا زد الشویان ست نیور
دمی کر بو زاہ شیر دورن امان
تہ بوزت سٹھاہ شاد گو زال زر
زرہ خود وہم ریسمان و راز
انک ساسہ بد گر گمتس پشیر و
تبہر اتھہ سیتی تمو ڈاف تراو
وچھن ہا دیانہ بچہ وار آس
سرایات تند خال تہ خط و چھون
مہ کرامس نر بچھیرس زہ ر تر
کنوی زن گرن یانہ منز باگ و
گئی آس وہیرت تمس ہا دیان
زہینت کھلس منز کرن ور دور
وچھن بہر بن اتھہ ڈالن ہمتس
پلنگس دژن وٹھہ بہ پشت نہنگ
تہمتن وچھنت دخشوی منہ بال
کرن سیر شہر تہ گامن اندر
کمر بستہ رستم بسر لشکری
امیران ایران یا لک نشین
بہ لشکر سو رستم سین پیشرو
وتہان آسو چو گان گو گرد نار
ز لشکر سین لستہ راہ گذر
ونک خیمہ خرگاہ بصحرای نور
انن فوج در جنگل و خاودی

دلس رستمن بازای نامدار
بہ بیگا زوران چھہ ن میان دور
ہنرمند زورآور س کیاہ کری
کڈن مال و اسباب رزی نبر
تولت رستمن ساری کرنہ طول
سٹھاہ جستہ و فربہ کرزت جستجو
کرک کھلہ ساری جمع مادہ نر
سٹھاہ زر تہ رہوار خوخو آراس
کرن بیشتہ سیتی تو جن ریسمان
یہ گرہ آدمی خوار ناکادہ بز
بچھیرس اکی اتھ لاین کمند
بر رستم کرن حملہ چون پہلوان
بہ نرمی کرن رستمن رخش رام
قتاہ ساریہی یانہ والن تمس
سو رخش لے وان تیز ہوا بر زن
سین خوتس تمس تیز بردار زال
کرن جنگہ کوی فوجہ کوی انتظام
ستادہ غلامان و حور و پری
کڈک بارہ گی سوی افراسیاب
دو منزل کڈت فوج سوی تیز گو
ز رستم ستوران ہوا تیرہ گشت
کرک لستہ اندر ہوا جانور
سپہدار توران از فوج زال
ہمت تس مشغول یا ساز وی

يه جنگل نهون پهره سرسو وتن
ديان آس باهم کڏ و کوٽ ڪال
جهه کيمت پر کند جي پادشاه
جهو باني گڙهان خانه ويران فراز
بنجامي پکان سن جهه پوارٿ
کره کس سر تخت ايران دره
ديک موبدن اک باالبرز کوه
دهن نادوتس رهبان کيقباد
دران لحظه ديوه زالني رستمس
جهو موجود ايرانکوي آسرا
ز تخم فريدون سو عالي نژاد
بجلدي سوئي کوه البرز نير
سو زمانداں ارت جهه پو پشنگ
جهو از جنگ بافوج توران چين
مبارک کرهس تخت بيدار گوي
هتن سيت تم وارياه نامدار

ڏنک فرن هنن بنه بن بن وطن
جهو بي سر گهنت فوج فسر جهونه
نمو کس نه اس کره اقتدا
اگر آسنه ملکي حکمه دول
وچها گر نه آخر گهٽ کهينه کٽ
ز تخم فريدون فرخنده خوي
جوانا جهو بافروشان شکوه
جهو نتس سوا کانه سرا وار تاج
گرس جار تنگ جير گنڌ کر دمس
جهه پوشيدو زت باالبرز کوه
ز تش نهادس ناو جهه کيقباد
ديس نه ته يه شاه کر شاسپ موبد
تمس سيت ايرانين از جهه جنگ
کرک سار وي هيلو نوژه باد
ژه سردار ايرانکوي يار گوي
ديان تم سوئي کوه البرز دراي

بهت آسن خيمه رستم نه زال
بسر شکري کانهته رهبر جهونه
اگرچه گرس آسنه خاندار
تهو سن فوٽي وزنه کانهڻ اول
کرک باامير ان خود مشوده
همو پوي سرسو کر و جستجوي
مه جهونم سوي ز تخم فريدون ياد
سو نو زانين کره پانے علاج
دليرن هنري سيت هن لشکراه
دو منزل کرت تيز گره رات دوه
کمربسته ته سه گرس بن شير
شهس رستم ايرانکوي تخت ود
جهه ايرانين مسندي تخت کين
با ايران بيو قرعه بر کيقباد
سو رستم سين تيز رخشس سوار
سپاهان توران مٿن برداهي

باقي حصه دوئم مين ملاحظه فرماوين - قيمت ۴ر
يه کتاب مکمل دس حصون مين چهپکر تيار هے - قيمت في جلد ۸ ر

